

981

USTAWA

z dnia 9 czerwca 2011 r.

Prawo geologiczne i górnictwo^{1) 2)}

DZIAŁ I

Przepisy ogólne

Art. 1. 1. Ustawa określa zasady i warunki podejmowania, wykonywania oraz zakończenia działalności w zakresie:

- 1) prac geologicznych;
- 2) wydobywania kopalin ze złóż;

¹⁾ Niniejsza ustawa dokonuje w zakresie swojej regulacji wdrożenia następujących aktów prawnych Wspólnot Europejskich:

- 1) dyrektywy Rady 92/91/EWG z dnia 3 listopada 1992 r. dotyczącej minimalnych wymagań mających na celu poprawę warunków bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pracowników w zakładach górniczych wydobywających kopaliny otworami wiertniczymi (jedenasta dyrektywa szczegółowa w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG) (Dz. Urz. WE L 348 z 28.11.1992, str. 9, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 5, t. 2, str. 118);
- 2) dyrektywy Rady 92/104/EWG z dnia 3 grudnia 1992 r. w sprawie minimalnych wymagań w zakresie poprawy bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pracowników odkrywkowego i podziemnego przemysłu wydobywczego (dwunasta dyrektywa szczegółowa w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG) (Dz. Urz. WE L 404 z 31.12.1992, str. 10, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 5, t. 2, str. 134, z późn. zm.);
- 3) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 94/22/WE z dnia 30 maja 1994 r. w sprawie warunków udzielania i korzystania z zezwoleń na poszukiwanie, badanie i produkcję węglowodorów (Dz. Urz. WE L 164 z 30.06.1994, str. 3; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 6, t. 2, str. 262);
- 4) dyrektywy Rady 1999/31/WE z dnia 26 kwietnia 1999 r. w sprawie składowania odpadów (Dz. Urz. WE L 182 z 16.07.1999, str. 1, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 4, str. 228, z późn. zm.);
- 5) decyzji Rady 2003/33/WE z dnia 19 grudnia 2002 r. ustanawiającej kryteria i procedury przyjęcia odpadów na składowanie, na podstawie art. 16 i załącznika II dyrektywy 1999/31/WE (Dz. Urz. WE L 11 z 16.01.2003, str. 27, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 7, str. 314, z późn. zm.).

²⁾ Niniejszą ustawą zmienia się następujące ustawy: ustawę z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych, ustawę z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami, ustawę z dnia 21 czerwca 2002 r. o materiałach wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego, ustawę z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej, ustawę z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, ustawę z dnia 17 lutego 2006 r. o dotacji przeznaczonej dla niektórych podmiotów, ustawę z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej, ustawę z dnia 7 września 2007 r. o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego w latach 2008–2015, ustawę z dnia 10 lipca 2008 r. o odpadach wydobywczych, ustawę z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, ustawę z dnia 29 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie.

3) podziemnego bezzbiornikowego magazynowania substancji;

4) podziemnego składowania odpadów.

2. Ustawa określa także wymagania w zakresie ochrony złóż kopalin, wód podziemnych oraz innych elementów środowiska w związku z wykonywaniem działalności, o której mowa w ust. 1.

Art. 2. 1. Przepisy ustawy, z wyjątkiem działu III, stosuje się odpowiednio do:

- 1) budowy, rozbudowy oraz utrzymywania systemów odwadniania zlikwidowanych zakładów górniczych;
- 2) robót prowadzonych w wyrobiskach zlikwidowanych podziemnych zakładów górniczych, wymienionych w przepisach wydanych na podstawie ust. 2, w celach innych niż określone ustawą, w szczególności turystycznych, leczniczych i rekreacyjnych;
- 3) robót podziemnych prowadzonych w celach naukowych, badawczych, doświadczalnych i szkoleniowych na potrzeby geologii i górnictwa;
- 4) drażenia tuneli z zastosowaniem techniki górniczej;
- 5) likwidacji obiektów, urządzeń oraz instalacji, o których mowa w pkt 1–4.

2. Minister właściwy do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia, zlikwidowane podziemne zakłady górnicze, o których mowa w ust. 1 pkt 2, kierując się warunkami naturalnymi i technicznymi występującymi w tych zakładach, a także potrzebą zapewnienia bezpieczeństwa oraz ochrony zdrowia i życia osób w nich przebywających.

3. Przepisy ustawy dotyczące przedsiębiorcy stosuje się odpowiednio do podmiotów, które uzyskały inne niż koncesja decyzje stanowiące podstawę wykonywania działalności regulowanej ustawą.

Art. 3. Ustawy nie stosuje się do:

- 1) korzystania z wód w zakresie uregulowanym odrębnymi przepisami;
- 2) wykonywania wkopów oraz otworów wiertniczych o głębokości do 30 m w celu wykorzystania ciepła Ziemi, poza obszarami górniczymi;
- 3) badań naukowych i działalności dydaktycznej, prowadzonych bez wykonywania robót geologicznych;
- 4) pozyskiwania okazów minerałów, skał i skamielin w celach naukowych, kolekcjonerskich i dydaktycznych, prowadzonego bez wykonywania robót górniczych;

- 5) wykonywania robót związanych ze sztucznym zasilaniem strefy brzegowej piaskiem, pochodzącym z osadów dennych obszarów morskich Rzeczypospolitej Polskiej;
- 6) wydobywania kruszywa w zakresie niezbędnym do wykonania pilnych prac zabezpieczających przed powodzią w czasie obowiązywania stanu klęski żywiołowej;
- 7) ustalania geotechnicznych warunków posadawiania obiektów budowlanych bez wykonywania robót geologicznych.

Art. 4. 1. Przepisów działu III—VIII oraz art. 168—174 nie stosuje się do wydobywania piasków i żwirów, przeznaczonych dla zaspokojenia potrzeb własnych osoby fizycznej, z nieruchomości stanowiących przedmiot jej prawa własności (użytkowania wieczystego), bez prawa rozporządzania wydobytą kopaliną, jeżeli jednocześnie wydobywie:

- 1) będzie wykonywane bez użycia środków strzałowych;
- 2) nie będzie większe niż 10 m³ w roku kalendarzowym;
- 3) nie naruszy przeznaczenia nieruchomości.

2. Ten, kto zamierza podjąć wydobywanie, o którym mowa w ust. 1, jest obowiązany z 7-dniowym wyprzedzeniem na piśmie zawiadomić o tym starostę, określając lokalizację zamierzonych robót oraz zamierzony czas ich wykonywania.

3. W przypadku naruszenia wymagań określonych w ust. 1 i 2:

- 1) właściwy organ nadzoru górniczego, w drodze decyzji, nakazuje wstrzymanie wydobywania kopaliny; kopię tej decyzji niezwłocznie przekazuje się staroście;
- 2) starosta ustala prowadzącemu taką działalność opłatę podwyższoną, o której mowa w art. 140 ust. 3 pkt 3.

Art. 5. 1. Kopalinami nie są wody, z wyjątkiem wód leczniczych, wód termalnych i solanek.

2. Wodą:

- 1) leczniczą jest woda podziemna, która pod względem chemicznym i mikrobiologicznym nie jest zanieczyszczona, cechuje się naturalną zmiennością cech fizycznych i chemicznych, o zawartości:
 - a) rozpuszczonych składników mineralnych stałych — nie mniej niż 1000 mg/dm³ lub
 - b) jonu żelazawego — nie mniej niż 10 mg/dm³ (wody żelaziste), lub
 - c) jonu fluorkowego — nie mniej niż 2 mg/dm³ (wody fluorkowe), lub
 - d) jonu jodkowego — nie mniej niż 1 mg/dm³ (wody jodkowe), lub
 - e) siarki dwuwartościowej — nie mniej niż 1 mg/dm³ (wody siarczkowe), lub

f) kwasu metakrzemowego — nie mniej niż 70 mg/dm³ (wody krzemowe), lub

g) radonu — nie mniej niż 74 Bq/dm³ (wody radonowe), lub

h) dwutlenku węgla niezwiązanego — nie mniej niż 250 mg/dm³, z tym że od 250 do 1000 mg/dm³ to wody kwasowęglowe, a powyżej 1000 mg/dm³ to szczawa;

2) termalną jest woda podziemna, która na wypływie z ujęcia ma temperaturę nie mniejszą niż 20°C.

3. Solanką jest woda podziemna o zawartości rozpuszczonych składników mineralnych stałych, nie mniejszej niż 35 g/dm³.

4. Wodami leczniczymi, wodami termalnymi i solankami nie są wody pochodzące z odwadniania wyrobisk górniczych.

Art. 6. 1. W rozumieniu ustawy:

1) danymi geologicznymi — są wyniki bezpośrednich obserwacji i pomiarów uzyskanych w toku prowadzenia prac geologicznych;

2) informacją geologiczną — są dane i próbki geologiczne wraz z wynikami ich przetworzenia i interpretacji, w szczególności przedstawione w dokumentacjach geologicznych oraz zapisane na informatycznych nośnikach danych;

3) kopaliną wydobytą — jest całość kopaliny odłączonej od złoża;

4) obiektem budowlanym zakładu górniczego — jest znajdujący się poza podziemnym wyrobiskiem górniczym obiekt zakładu górniczego, będący obiektem budowlanym w rozumieniu ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. — Prawo budowlane (Dz. U. z 2010 r. Nr 243, poz. 1623, z późn. zm.³⁾), służący bezpośrednio do wykonywania działalności regulowanej ustawą w zakresie wydobywania kopaliny ze złóż, a w podziemnych zakładach górniczych wydobywających węgiel kamienny wraz z pozo-stającym w związku technologicznym z wydobyciem kopaliny przygotowaniem wydobytej kopaliny do sprzedaży, podziemnego bezzbiornikowego magazynowania substancji albo podziemnego składowania odpadów;

5) obszarem górniczym — jest przestrzeń, w granicach której przedsiębiorca jest uprawniony do wydobywania kopaliny, podziemnego bezzbiornikowego magazynowania substancji, podziemnego składowania odpadów oraz prowadzenia robót górniczych niezbędnych do wykonywania koncepcji;

6) podziemnym składowiskiem odpadów — jest część górotworu, w tym podziemne wyrobisko górnicze, wykorzystywana w celu unieszkodliwiania odpadów przez ich składowanie;

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2011 r. Nr 32, poz. 159, Nr 45, poz. 235, Nr 94, poz. 551, Nr 135, poz. 789 i Nr 142, poz. 829.

- 7) poszukiwaniem — jest wykonywanie prac geologicznych w celu ustalenia i wstępnego udokumentowania złoża kopaliny albo wód podziemnych;
- 8) pracą geologiczną — jest projektowanie i wykonywanie badań oraz innych czynności, w celu ustalenia budowy geologicznej kraju, a w szczególności poszukiwania i rozpoznawania złóż kopalin oraz wód podziemnych, określania warunków hydrogeologicznych, geologiczno-inżynierskich, a także sporządzanie map i dokumentacji geologicznych oraz projektowanie i wykonywanie badań na potrzeby wykorzystania ciepła Ziemi lub korzystania z wód podziemnych;
- 9) przedsiębiorcą — jest ten, kto posiada koncesję na prowadzenie działalności regulowanej ustawą;
- 10) przywróceniem stanu poprzedniego — jest odtworzenie stanu sprzed powstania szkody, w szczególności przez zapewnienie obiektom budowlanym, urządzeniom oraz instalacjom niepogorszonej odporności, ciepłochłonności, szczelności i użyteczności techniczno-funkcjonalnej;
- 11) robotą geologiczną — jest wykonywanie w ramach prac geologicznych wszelkich czynności poniżej powierzchni terenu, w tym przy użyciu środków strzałowych, a także likwidacja wyrobisk po tych czynnościach;
- 12) robotą górniczą — jest wykonywanie, utrzymywanie, zabezpieczanie lub likwidowanie wyrobisk górniczych oraz zwałowanie nadkładu w odkrywkowych zakładach górniczych w związku z działalnością regulowaną ustawą;
- 13) rozpoznawaniem — jest wykonywanie prac geologicznych na obszarze wstępnie udokumentowanego złoża kopaliny albo wód podziemnych;
- 14) środkami strzałowymi — są materiały wybuchowe w rozumieniu ustawy z dnia 21 czerwca 2002 r. o materiałach wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego (Dz. U. Nr 117, poz. 1007, z późn. zm.⁴⁾);
- 15) terenem górniczym — jest przestrzeń objęta przewidywanymi szkodliwymi wpływami robót górniczych zakładu górniczego;
- 16) węglowodorami — są ropa naftowa, gaz ziemny oraz ich naturalne pochodne, a także metan występujący w złożach węgla kamiennego, z wyjątkiem metanu występującego jako kopalina towarzysząca;
- 17) wyrobiskiem górniczym — jest przestrzeń w nieruchomości gruntowej lub górotworze powstała w wyniku robót górniczych;
- 18) zakładem górniczym — jest wyodrębniony technicznie i organizacyjnie zespół środków służących bezpośrednio do wykonywania działalności regulowanej ustawą w zakresie wydobywania kopalin ze złóż, a w podziemnych zakładach górniczych wydobywających węgiel kamienny wraz z pożądanym w związku technologicznym z wydobywaniem kopaliny przygotowaniem wydobytej kopaliny do sprzedaży, podziemnego bezzbiornikowego magazynowania substancji albo podziemnego składowania odpadów, w tym wyrobiska górnicze, obiekty budowlane, urządzenia oraz instalacje;
- 19) złożem kopaliny — jest naturalne nagromadzenie minerałów, skał oraz innych substancji, których wydobywanie może przynieść korzyść gospodarczą;
- 20) zwałowaniem nadkładu — jest zespół czynności prowadzonych w odkrywkowych zakładach górniczych, nierozdzielnie związanych technicznie i organizacyjnie z przemieszczeniem i składowaniem mas ziemnych i skalnych usuwanych znad złoża, w celu umożliwienia wydobywania kopaliny użytecznej.
2. Ilekroć w ustawie jest mowa o:
- 1) starostach — rozumie się przez to również prezydentów miast na prawach powiatu;
- 2) powiatach — rozumie się przez to również miasta na prawach powiatu.
- Art. 7. 1.** Podejmowanie i wykonywanie działalności określonej ustawą jest dozwolone tylko wówczas, jeżeli nie naruszy ona przeznaczenia nieruchomości określonego w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego oraz w odrębnych przepisach.
2. W przypadku braku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego podejmowanie i wykonywanie działalności określonej ustawą jest dopuszczalne tylko wówczas, jeżeli nie naruszy ona sposobu wykorzystywania nieruchomości ustalonego w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz w odrębnych przepisach.
- Art. 8. 1.** Decyzje wydawane na podstawie ustawy, które dotyczą morskich wód wewnętrznych i morza terytorialnego oraz pasa nadbrzeżnego, wymagają uzgodnienia z dyrektorem właściwego urzędu morskiego.
2. Decyzje wydawane na podstawie ustawy, które dotyczą wyłącznej strefy ekonomicznej, wymagają uzgodnienia z ministrem właściwym do spraw gospodarki morskiej.
- Art. 9. 1.** Jeżeli ustawa uzależnia rozstrzygnięcie organu administracji od współdziałania (uzgodnienia lub wyrażenia opinii) z innym organem administracji, zajmuje on stanowisko nie później niż w terminie 14 dni od dnia doręczenia projektu rozstrzygnięcia.
2. Jeżeli organ współdziałający nie zajmie stanowiska w terminie określonym w ust. 1, uważa się, że aprobuje przedłożony projekt rozstrzygnięcia.
3. Termin do zajęcia stanowiska jest zachowany, jeżeli przed upływem 14 dni od dnia doręczenia wniosku o zajęcie stanowiska w sprawie organ współdziałający doręczył postanowienie w tej sprawie lub dokonał jego wysyłki.

⁴⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 238, poz. 2019, z 2004 r. Nr 222, poz. 2249, z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i 711, z 2007 r. Nr 176, poz. 1238, z 2008 r. Nr 214, poz. 1347, z 2009 r. Nr 125, poz. 1036 i Nr 168, poz. 1323, z 2010 r. Nr 155, poz. 1039 oraz z 2011 r. Nr 106, poz. 622.

DZIAŁ II

Własność górnicza, użytkowanie górniczne oraz inne uprawnienia górniczne

Art. 10. 1. Złoża węglowodorów, węgla kamiennego, metanu występującego jako kopalina towarzysząca, węgla brunatnego, rud metali z wyjątkiem darniowych rud żelaza, metali w stanie rodzimym, rud pierwiastków promieniotwórczych, siarki rodzimej, soli kamiennej, soli potasowej, soli potasowo-magnezowej, gipsu i anhydrytu, kamieni szlachetnych, bez względu na miejsce ich występowania, są objęte własnością górniczną.

2. Własnością górniczną są objęte także złoża wód leczniczych, wód termalnych i solanek.

3. Złoża kopalin niewymienionych w ust. 1 i 2 są objęte prawem własności nieruchomości gruntowej.

4. Własnością górniczną są objęte także części górotworu położone poza granicami przestrzennymi nieruchomości gruntowej, w szczególności znajdujące się w granicach obszarów morskich Rzeczypospolitej Polskiej.

5. Prawo własności górnicznej przysługuje Skarbowi Państwa.

Art. 11. W sprawach nieuregulowanych w ustawie do własności górnicznej, a także do rozstrzygania sporów między Skarbem Państwa a właścicielem gruntu, stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu cywilnego, a także prawa geodezyjnego i kartograficznego dotyczące nieruchomości gruntowych, w tym ich rozgraniczania.

Art. 12. 1. W granicach określonych przez ustawy Skarb Państwa, z wyłączeniem innych osób, może korzystać z przedmiotu własności górnicznej albo rozporządzać swoim prawem wyłącznie przez ustanowienie użytkowania górniczego.

2. Uprawnienia Skarbu Państwa w zakresie wynikającym z własności górnicznej w odniesieniu do działalności:

- 1) która wymaga koncesji, wykonują właściwe organy koncesyjne;
- 2) o której mowa w art. 2 ust. 1, wykonują zarządy województw.

3. Jeżeli przedmiot własności górnicznej znajduje się w granicach obszarów morskich Rzeczypospolitej Polskiej, wykonywanie uprawnień właścicielskich wymaga porozumienia z ministrem właściwym do spraw gospodarki morskiej.

4. Przepisów dotyczących użytkowania górniczego nie stosuje się do robót geologicznych, których wykonywanie nie wymaga uzyskania koncesji.

Art. 13. 1. Ustanowienie użytkowania górniczego następuje w drodze umowy zawartej na piśmie pod rygorem nieważności.

2. Umowę, o której mowa w ust. 1, zawiera się na czas oznaczony, nie dłuższy niż 50 lat.

3. W umowie, o której mowa w ust. 1, określa się wynagrodzenie z tytułu ustanowienia użytkowania górniczego i sposób jego zapłaty.

4. Wynagrodzenie z tytułu ustanowienia użytkowania górniczego stanowi dochód budżetu państwa.

Art. 14. 1. Z wyjątkiem sytuacji określonych w dziale III w rozdziale 2, ustanowienie użytkowania górniczego może być poprzedzone przetargiem, w szczególności gdy o jego ustanowienie ubiega się więcej niż jeden podmiot.

2. O zamiarze ustanowienia użytkowania górniczego w drodze przetargu organ koncesyjny każdorazowo powiadamia w drodze obwieszczenia.

3. Warunki przetargu powinny mieć charakter niedyskryminujący i opierać się na następujących kryteriach:

- 1) technicznych i finansowych możliwościach oferenta;
- 2) proponowanej technologii prowadzenia prac;
- 3) proponowanej wysokości wynagrodzenia z tytułu ustanowienia użytkowania górniczego.

4. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, sposób zamieszczania obwieszczeń o przetargu na ustanowienie użytkowania górniczego, informacje zamieszczane w obwieszczeniu, wymagania dotyczące oferty, termin składania ofert oraz zakończenia przetargu, tryb organizowania i przeprowadzania przetargu, w tym powoływania i pracy komisji przetargowej, kierując się potrzebą przedstawienia w obwieszczeniu wyczerpujących informacji o przetargu, a także zapewnienia przejrzystych i niedyskryminujących warunków postępowania oraz ochrony konkurencji, w tym sprawiedliwej oceny złożonych ofert.

Art. 15. 1. Ten, kto rozpoznał złożę kopaliny, stanowiące przedmiot własności górnicznej, i udokumentował je w stopniu umożliwiającym sporządzenie projektu zagospodarowania złoża oraz uzyskał decyzję zatwierdzającą dokumentację geologiczną tego złoża, może żądać ustanowienia na jego rzecz użytkowania górniczego z pierwszeństwem przed innymi.

2. Spory w sprawach, o których mowa w ust. 1, rozstrzygają sądy powszechne właściwe dla siedziby organu koncesyjnego, który reprezentuje Skarb Państwa.

3. Roszczenie, o którym mowa w ust. 1, wygasa z upływem 5 lat od dnia doręczenia decyzji zatwierdzającej dokumentację geologiczną.

Art. 16. 1. W granicach określonych przez ustawy oraz przez umowę o ustanowienie użytkowania górniczego użytkownik górnicy, w celu wykonywania działalności regulowanej ustawą, może, z wyłączeniem innych osób, korzystać z przestrzeni objętej tym użytkowaniem. W szczególności może on odpowiednio wykonywać roboty geologiczne, wydobywać kopalinę ze złoża, wykonywać działalność w zakresie podziemnego bezzbiornikowego magazynowania substancji lub podziemnego składowania odpadów, a także wykonywać działalność określoną w art. 2 ust. 1.

2. Obiekty, urządzenia oraz instalacje wzniesione w przestrzeni objętej użytkowaniem górnictwem stanowią własność użytkownika górnictwa. Własność ta jest prawem związanym z użytkowaniem górnictwem.

3. Jeżeli umowa o ustanowienie użytkowania górnictwa nie stanowi inaczej, przed wygaśnięciem tego prawa użytkownik górnictwa jest obowiązany zabezpieczyć lub usunąć obiekty, urządzenia oraz instalacje, o których mowa w ust. 2.

Art. 17. W sprawach nieuregulowanych w ustawie do użytkowania górnictwa stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu cywilnego dotyczące dzierżawy.

Art. 18. 1. Jeżeli cudza nieruchomość lub jej część jest niezbędna do wykonywania działalności regulowanej ustawą, przedsiębiorca może żądać umożliwienia korzystania z tej nieruchomości lub jej części przez czas oznaczony, za wynagrodzeniem.

2. Korzystanie, o którym mowa w ust. 1, nie może obejmować prawa do pobierania pożytków z nieruchomości.

3. Jeżeli na skutek ograniczenia prawa nieruchomości lub jej część nie nadaje się do wykorzystania na dotychczasowe cele, właściciel (użytkownik wieczysty) może żądać, aby przedsiębiorca dokonał jej wykupu.

4. W sprawach spornych rozstrzygają sądy powszechne.

Art. 19. 1. Przedsiębiorca, który uzyskał koncesję na wydobywanie węglowodorów, węgla kamiennego, węgla brunatnego lub podziemne bezzbiornikowe magazynowanie węglowodorów, może żądać wykupu nieruchomości lub jej części położonej w obszarze górnictwa, w zakresie niezbędnym do wykonywania zamierzonej działalności.

2. W sprawach spornych rozstrzygają sądy powszechne.

Art. 20. Korzystanie z wód kopalnianych dla zaspokojenia potrzeb zakładu górnictwa jest bezpłatne.

DZIAŁ III

Koncesje

Rozdział 1

Zasady koncesjonowania

Art. 21. 1. Działalność w zakresie:

- 1) poszukiwania lub rozpoznawania złóż kopalin, o których mowa w art. 10 ust. 1,
 - 2) wydobywania kopalin ze złóż,
 - 3) podziemnego bezzbiornikowego magazynowania substancji,
 - 4) podziemnego składowania odpadów
- może być wykonywana po uzyskaniu koncesji.

2. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej ustawie do koncesjonowania działalności, o której mowa w ust. 1, stosuje się przepisy ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2010 r. Nr 220, poz. 1447, z późn. zm.⁵⁾), z wyjątkiem art. 11 ust. 3–9 tej ustawy.

3. Do koncesjonowania działalności dotyczącej poszukiwania lub rozpoznawania złóż węglowodorów oraz wydobywania węglowodorów ze złóż stosuje się przepisy niniejszego rozdziału, z zastrzeżeniem przepisów rozdziału 2.

4. Koncesji udziela się na czas oznaczony, nie krótszy niż 3 lata i nie dłuższy niż 50 lat, chyba że przedsiębiorca złożył wniosek o udzielenie koncesji na czas krótszy.

5. Koncesja uprawnia do wykonywania działalności gospodarczej w oznaczonej przestrzeni.

Art. 22. 1. Koncesji na:

- 1) poszukiwanie lub rozpoznawanie złóż kopalin, o których mowa w art. 10 ust. 1,
 - 2) wydobywanie kopalin, o których mowa w art. 10 ust. 1, ze złóż,
 - 3) wydobywanie kopalin ze złóż znajdujących się w granicach obszarów morskich Rzeczypospolitej Polskiej,
 - 4) podziemne bezzbiornikowe magazynowanie substancji,
 - 5) podziemne składowanie odpadów
- udziela minister właściwy do spraw środowiska.

2. Koncesji na wydobywanie kopalin ze złóż, jeżeli jednocześnie są spełnione następujące wymagania:

- 1) obszar udokumentowanego złoża nieobjętego własnością górnictwem nie przekracza 2 ha,
 - 2) wydobyte kopaliny ze złoża w roku kalendarzowym nie przekroczy 20 000 m³,
 - 3) działalność będzie prowadzona metodą odkrywkową oraz bez użycia środków strzałowych
- udziela starosta.

3. Przedsiębiorca, który otrzymał od starosty koncesję na wydobywanie kopaliny ze złoża przylegającego do złoża już objętego koncesją udzieloną temu samemu przedsiębiorcy na ten sam rodzaj działalności, może rozpocząć wydobywanie kopaliny nie wcześniej niż w dniu, w którym decyzja stwierdzająca wygaśnięcie koncesji wcześniejszej stanie się ostateczna.

4. W zakresie nieokreślonym w ust. 1 i 2 koncesji na wydobywanie kopalin ze złóż udziela marszałek województwa.

⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2010 r. Nr 239, poz. 1593 oraz z 2011 r. Nr 85, poz. 459, Nr 106, poz. 622, Nr 112, poz. 654, Nr 120, poz. 690, Nr 131, poz. 764, Nr 132, poz. 766 i Nr 153, poz. 902.

Art. 23. 1. Udzielenie koncesji na:

- 1) poszukiwanie lub rozpoznawanie rud pierwiastków promieniotwórczych oraz wydobywanie tych rud ze złóż, a także podziemne składowanie odpadów promieniotwórczych, wymaga opinii Prezesa Państwowej Agencji Atomistyki;
- 2) wydobywanie kopalin z gruntów pod wodami śródlądowymi oraz z obszarów bezpośredniego lub potencjalnego zagrożenia powodzią wymaga uzgodnienia z organem odpowiedzialnym za utrzymanie wód oraz opinii organu właściwego do wydania pozwolenia wodnoprawnego;
- 3) wydobywanie kopalin, o których mowa w art. 10 ust. 1, ze złóż oraz podziemne bezzbiornikowe magazynowanie substancji wymaga uzgodnienia z ministrem właściwym do spraw gospodarki.

2. W odniesieniu do działalności prowadzonej poza granicami obszarów morskich Rzeczypospolitej Polskiej udzielenie koncesji na:

- 1) poszukiwanie lub rozpoznawanie złoża kopaliny wymaga opinii wójta (burmistrza, prezydenta miasta) właściwego ze względu na miejsce wykonywania zamierzonej działalności;
- 2) wydobywanie kopalin ze złóż, podziemne bezzbiornikowe magazynowanie substancji albo podziemne składowanie odpadów wymaga uzgodnienia z wójtem (burmistrzem, prezydentem miasta) właściwym ze względu na miejsce wykonywania zamierzonej działalności; kryterium uzgodnienia jest zgodność zamierzonej działalności z przeznaczeniem lub sposobem korzystania z nieruchomości określonym w sposób przewidziany w art. 7.

3. Udzielenie koncesji przez starostę wymaga opinii marszałka województwa.

Art. 24. 1. We wniosku o udzielenie koncesji, poza wymaganiami przewidzianymi przepisami z zakresu ochrony środowiska i działalności gospodarczej, określa się:

- 1) stan prawny nieruchomości, w granicach których ma być wykonywana zamierzona działalność; w przypadku nieruchomości, których właściciel nie jest ujawniony w księdze wieczystej, przyjmuje się dane z ewidencji gruntów i budynków; wymagania te nie dotyczą poszukiwania i rozpoznawania węglowodorów;
- 2) prawa wnioskodawcy do nieruchomości (przestrzeni), w granicach której ma być wykonywana zamierzona działalność, lub prawo, o ustanowienie którego ubiega się wnioskodawca;
- 3) czas, na jaki koncesja ma być udzielona, wraz ze wskazaniem terminu rozpoczęcia działalności;
- 4) środki, jakimi wnioskodawca dysponuje w celu zapewnienia prawidłowego wykonywania zamierzonej działalności;
- 5) obszary objęte szczególnymi formami ochrony, w tym ochrony przyrody oraz ochrony zabytków;
- 6) sposób przeciwdziałania ujemnym wpływom zamierzonej działalności na środowisko.

2. Do wniosku o udzielenie koncesji dołącza się:

- 1) dowody istnienia określonych w nim okoliczności, w szczególności wyciągi z odpowiednich rejestrów;
- 2) informacje o przeznaczeniu nieruchomości, w granicach których ma być wykonywana zamierzona działalność, w szczególności określonym przez miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego oraz przepisy odrębne.

3. Załączniki graficzne sporządza się zgodnie z wymaganiami dotyczącymi map górniczych, z zaznaczeniem granic podziału terytorialnego kraju.

4. W uzasadnionych przypadkach organ koncesyjny może żądać złożenia kopii wniosku o udzielenie koncesji wraz z załącznikami.

5. Jeżeli dla przestrzeni objętej wnioskiem została już sporządzona dokumentacja geologiczna, organ koncesyjny może żądać jej przedłożenia.

Art. 25. 1. We wniosku o udzielenie koncesji na poszukiwanie lub rozpoznawanie złoża kopaliny określa się również cel, zakres i rodzaj prac geologicznych oraz zamieszcza się informację o pracach, które mają być wykonywane dla osiągnięcia zamierzonego celu, w tym ich technologiach.

2. W przypadku zamierzonego wykonywania robót geologicznych, do wniosku, o którym mowa w ust. 1, dołącza się 2 egzemplarze projektu robót geologicznych.

Art. 26. 1. We wniosku o udzielenie koncesji na wydobywanie kopalin ze złóż określa się również:

- 1) złożę kopaliny lub jego część, która ma być przedmiotem wydobywania;
- 2) wielkość i sposób zamierzonego wydobywania kopaliny;
- 3) stopień zamierzonego wykorzystania zasobów złoża kopaliny, w tym kopalin towarzyszących i współwystępujących użytecznych pierwiastków śladowych, jak również środki umożliwiającej osiągnięcie tego celu, a w przypadku wód leczniczych, wód termalnych i solanek — zasoby eksploatacyjne ujęcia;
- 4) projektowane położenie obszaru górniczego i terenu górniczego, przedstawione zgodnie z wymaganiami dotyczącymi map górniczych, z zaznaczeniem granic podziału terytorialnego kraju;
- 5) geologiczne i hydrogeologiczne warunki wydobywania, a w razie potrzeby warunki wtłaczania wód do górotworu.

2. Do wniosku, o którym mowa w ust. 1, dołącza się dowody istnienia:

- 1) prawa do korzystania z informacji geologicznej, jakie w zakresie niezbędnym do prowadzenia zamierzonej działalności przysługuje wnioskodawcy, oraz kopię decyzji zatwierdzającej dokumentację geologiczną;

2) prawa przysługującego wnioskodawcy do nieruchomości gruntowej, w granicach której ma być wykonywana zamierzona działalność w zakresie wydobywania kopaliny metodą odkrywkową, lub dowód przyrzeczenia jego ustanowienia. Obowiązek ten nie dotyczy węgla brunatnego.

3. Do wniosku, o którym mowa w ust. 1, dołącza się projekt zagospodarowania złoża, określający wymagania w zakresie racjonalnej gospodarki złożem kopaliny, w szczególności przez kompleksowe i racjonalne wykorzystanie kopaliny głównej i kopalin towarzyszących, oraz technologii eksploatacji zapewniającej ograniczenie ujemnych wpływów na środowisko. Obowiązek ten nie dotyczy koncesji udzielanych przez starostę.

4. We wniosku o udzielenie koncesji przez starostę określa się również przewidywany sposób prowadzenia ruchu zakładu górniczego, uwzględniający wymagania określone w art. 108 ust. 2, oraz prognozowany sposób likwidacji zakładu górniczego, uwzględniający obowiązki określone w art. 129 ust. 1.

5. Minister właściwy do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe wymagania dotyczące projektów zagospodarowania złóż, kierując się potrzebą zapewnienia racjonalnej gospodarki złożem, ochrony środowiska oraz zapewnienia ochrony zdrowia i życia ludzkiego.

Art. 27. 1. We wniosku o udzielenie koncesji na podziemne bezziornikowe magazynowanie substancji albo podziemne składowanie odpadów określa się również:

- 1) rodzaj, ilość oraz charakterystykę substancji albo odpadów;
- 2) aktualne i przewidywane warunki geologiczne, hydrogeologiczne i geologiczno-inżynierskie;
- 3) technologię magazynowania albo składowania;
- 4) projektowane położenie obszaru górniczego i terenu górniczego, przedstawione zgodnie z wymaganiami dotyczącymi map górniczych, z zaznaczeniem granic podziału terytorialnego kraju.

2. Do wniosku, o którym mowa w ust. 1, dołącza się dowód istnienia prawa do korzystania z informacji geologicznej, jakie w zakresie niezbędnym do prowadzenia zamierzonej działalności przysługuje wnioskodawcy, oraz kopie decyzji zatwierdzających dokumentacje geologiczne.

Art. 28. 1. Koncesji na podziemne składowanie odpadów udziela się pod warunkiem ustanowienia zabezpieczenia roszczeń mogących powstać wskutek wykonywania takiej działalności.

2. Jeżeli przemawia za tym szczególnie ważny interes państwa lub szczególnie ważny interes publiczny, związany w szczególności z ochroną środowiska lub gospodarką kraju, koncesja na działalność inną niż określona w ust. 1, może zostać udzielona pod warunkiem ustanowienia zabezpieczenia roszczeń mogących powstać wskutek wykonywania objętej nią działalności.

3. Zabezpieczenie może w szczególności przyjąć formę ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej przedsiębiorcy, gwarancji bankowej albo poręczenia bankowego.

4. O formie, zakresie oraz sposobie zabezpieczenia, a w przypadku działalności innej niż określona w ust. 1 — także o potrzebie ustanowienia zabezpieczenia, rozstrzyga organ koncesyjny, działając w drodze postanowienia, na które przysługuje zażalenie.

5. W przypadkach ustanowienia zabezpieczenia udzielenie koncesji może nastąpić dopiero po przedstawieniu dowodu jego ustanowienia.

6. Corocznie, w terminie do końca stycznia, przedsiębiorca przedkłada organowi koncesyjnemu aktualny dowód istnienia zabezpieczenia.

Art. 29. 1. Jeżeli zamierzona działalność sprzeciwia się interesowi publicznemu, w szczególności związanemu z bezpieczeństwem państwa lub ochroną środowiska w tym z racjonalną gospodarką złożami kopalin, bądź uniemożliwiłaby wykorzystanie nieruchomości zgodnie z ich przeznaczeniem określonym odpowiednio przez miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego lub przepisy odrębne, a w przypadku braku tego planu — uniemożliwiłaby wykorzystanie nieruchomości w sposób określony w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy lub w przepisach odrębnych, organ koncesyjny odmawia udzielenia koncesji.

2. Odmowa udzielenia koncesji na podziemne składowanie odpadów następuje również, jeżeli istnieje uzasadniona technicznie, ekologicznie lub ekonomicznie możliwość odzysku lub możliwość nieszkodliwiania odpadów w inny sposób niż przez ich składowanie.

Art. 30. 1. Koncesja określa:

- 1) rodzaj i sposób wykonywania zamierzonej działalności;
- 2) przestrzeń, w granicach której ma być wykonywana zamierzona działalność;
- 3) czas obowiązywania koncesji;
- 4) termin rozpoczęcia działalności określonej koncesją, a w razie potrzeby — przesłanki, których spełnienie oznacza rozpoczęcie działalności.

2. Koncesja może określać inne wymagania dotyczące wykonywania działalności objętej koncesją, w szczególności w zakresie bezpieczeństwa powszechnego i ochrony środowiska.

3. Koncesja nie zwalnia z obowiązków określonych odrębnymi przepisami, w tym uzyskania przewidzianych nimi decyzji.

Art. 31. 1. Koncesja na poszukiwanie lub rozpoznawanie złoża kopaliny określa również:

- 1) cel, zakres i rodzaj zamierzonych prac geologicznych;

- 2) zakres i harmonogram przekazywania informacji geologicznych i próbek uzyskanych w wyniku wykonywania robót geologicznych;
- 3) wysokość opłaty za działalność określoną w koncesji.

2. Powierzchnia terenu objętego koncesją na poszukiwanie lub rozpoznawanie złoża kopaliny nie może przekroczyć 1200 km².

Art. 32. 1. Koncesja na wydobywanie kopaliny ze złoża, podziemne bezzbiornikowe magazynowanie substancji albo podziemne składowanie odpadów wyznacza również granice obszaru i terenu górniczego.

2. Podstawą wyznaczenia granic obszaru górniczego jest dokumentacja geologiczna i projekt zagospodarowania złoża.

3. Jeżeli nie zagraża to prawidłowemu wykorzystaniu złoża, obszar górniczy wyznaczony w koncesji na wydobywanie kopaliny ze złoża może obejmować część złoża.

4. Koncesja na wydobywanie kopaliny ze złoża może określać:

- 1) minimalny stopień wykorzystania zasobów złoża oraz przedsięwzięcia niezbędne w zakresie racjonalnej gospodarki złożem;
- 2) warunki wtłaczania do górotworu wód pochodzących z odwodnienia wyrobisk górniczych, wód złożowych, wykorzystanych wód leczniczych, wód termalnych i solanek; w takim przypadku nie stosuje się przepisów o korzystaniu z wód oraz o opłatach za korzystanie ze środowiska.

5. Koncesja udzielona przez starostę określa również sposób prowadzenia ruchu zakładu górniczego, uwzględniający wymagania określone w art. 108 ust. 2, oraz sposób likwidacji zakładu górniczego, uwzględniający obowiązki określone w art. 129 ust. 1.

6. Koncesja na podziemne składowanie odpadów określa również typ podziemnego składowiska, rodzaj i ilość odpadów dopuszczonych do składowania oraz zakres i sposób monitorowania składowiska.

Art. 33. Jeżeli koncesja jest poprzedzona decyzją o środowiskowych uwarunkowaniach podjętą w postępowaniu toczącym się z udziałem społeczeństwa, w postępowaniu koncesyjnym nie stosuje się przepisów o udziale organizacji społecznych.

Art. 34. 1. Do zmiany koncesji stosuje się odpowiednio przepisy o jej udzieleniu. Współdziałanie z organami określonymi ustawą dotyczy wówczas tylko tych spraw, które są przedmiotem zamierzonej zmiany, w szczególności w zakresie zgodności z przeznaczeniem lub sposobem korzystania z nieruchomości określonym w sposób przewidziany w art. 7.

2. Przedsiębiorca jest obowiązany niezwłocznie złożyć wniosek o dokonanie zmiany koncesji, jeżeli rzeczywiste szkodliwe wpływy robót górniczych zakładu górniczego przekroczą wyznaczone w koncesji granice terenu górniczego.

3. W przypadku uchybienia obowiązкови określonego w ust. 2 organ koncesyjny wszczyna postępowanie z urzędu. Koszt zmiany koncesji obciąża przedsiębiorcę.

Art. 35. 1. Obszar górniczy podlega wpisowi do rejestru obszarów górniczych. Wpisu dokonuje się z urzędu, na podstawie decyzji wydawanych w sprawach określonych niniejszym działem.

2. Rejestr obszarów górniczych prowadzi państwowa służba geologiczna.

3. Organ koncesyjny przekazuje prowadzącemu rejestr dokumenty stanowiące podstawę dokonania wpisu do rejestru obszarów górniczych.

4. Minister właściwy do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia, dane podlegające wpisowi do rejestru obszarów górniczych, termin i tryb przekazywania dokumentów stanowiących podstawę wpisu, sposób prowadzenia rejestru, rodzaje dokumentów przechowywanych w rejestrze, a także termin przekazywania map obszarów górniczych przedsiębiorcy oraz właściwemu organowi koncesyjnemu, organowi nadzoru górniczego oraz wójtowi (burmistrzowi, prezydentowi miasta).

5. Wydając rozporządzenie, o którym mowa w ust. 4, minister właściwy do spraw środowiska zapewni, aby rejestr stanowił szczegółową ewidencję wszystkich obszarów górniczych, a także zapewni terminowe przekazanie map obszarów górniczych przedsiębiorcy oraz właściwym organom.

6. Granice obszaru i terenu górniczego określonego w koncesji podlegają ogłoszeniu w sposób zwyczajowo przyjęty w gminie.

Art. 36. 1. Jeżeli nie sprzeciwia się temu interes publiczny, w szczególności związany z bezpieczeństwem państwa lub ochroną środowiska, w tym z racjonalną gospodarką złożami kopaliny, za zgodą przedsiębiorcy, któremu została udzielona koncesja, organ koncesyjny przenosi, w drodze decyzji, koncesję na rzecz podmiotu, który:

- 1) spełnia wymagania przewidziane przepisami o podejmowaniu działalności gospodarczej;
- 2) wyraża zgodę na przyjęcie wszystkich warunków określonych w koncesji;
- 3) w zakresie niezbędnym do wykonywania zamierzonej działalności wykaże się prawem do korzystania z nieruchomości gruntowej, użytkowaniem górniczym albo przyrzeczeniem uzyskania tych praw;
- 4) w zakresie niezbędnym do wykonywania zamierzonej działalności wykaże się prawem do korzystania z informacji geologicznej;
- 5) wykaże, iż jest w stanie spełnić wymagania związane z wykonywaniem zamierzonej działalności.

2. Wymaganie w zakresie wykazania się prawem do korzystania z nieruchomości gruntowej albo przyrzeczeniem uzyskania tego prawa nie dotyczy koncesji na wydobywanie węgla brunatnego.

3. Przeniesienie koncesji następuje na wniosek podmiotu, który ubiega się o to przeniesienie.

4. Stronami postępowania dotyczącego przeniesienia koncesji są przedsiębiorca oraz podmiot, który ubiega się o przeniesienie koncesji.

5. Przed przeniesieniem koncesji organ koncesyjny może zmienić formę, zakres lub sposób zabezpieczenia. Przepisy art. 28 stosuje się odpowiednio.

6. Przeniesienie koncesji następuje pod warunkiem przedstawienia przez podmiot, na który jest przenoszona koncesja, dowodu utworzenia rachunku bankowego funduszu likwidacji zakładu górniczego i zgromadzenia na nim środków finansowych w wysokości odpowiadającej środkom finansowym zgromadzonym przez dotychczasowego przedsiębiorcę.

7. Przeniesienie koncesji przenosi również prawa i obowiązki wynikające z innych decyzji wydanych na podstawie ustawy.

8. Przepisów ust. 1–7 nie stosuje się, jeżeli odrębne przepisy przewidują następstwo prawne w zakresie decyzji.

9. Ten, kto z mocy odrębnych przepisów wstąpił w prawa wynikające z decyzji wydanych na podstawie ustawy, jest obowiązany w terminie 30 dni od dnia wstąpienia w te prawa przedstawić organowi właściwemu do jej podjęcia dowody potwierdzające następstwo prawne.

10. W przypadku uchybienia terminowi określone-
mu w ust. 9, organ koncesyjny wzywa do niezwłocz-
nego przedłożenia dowodów potwierdzających na-
stępstwo prawne.

Art. 37. 1. Jeżeli przedsiębiorca narusza wymaga-
nia ustawy, w szczególności dotyczące ochrony śro-
dowiska lub racjonalnej gospodarki złożem, albo nie
wypełnia warunków określonych w koncesji, w tym
nie podejmuje określonej nią działalności albo trwale
zaprzestaje jej wykonywania, organ koncesyjny wzy-
wa do niezwłocznego usunięcia naruszeń. Organ kon-
cesyjny może, w drodze decyzji, określić termin i spo-
sób usunięcia stwierdzonych naruszeń.

2. Jeżeli przedsiębiorca nie usunął stwierdzonych
naruszeń lub nie wykonał decyzji, o której mowa
w ust. 1, organ koncesyjny może cofnąć koncesję lub
ograniczyć jej zakres, bez odszkodowania.

Art. 38. 1. Koncesja wygasa:

- 1) z upływem czasu, na jaki została udzielona;
- 2) jeżeli stała się bezprzedmiotowa;
- 3) w przypadku śmierci przedsiębiorcy będącego
osobą fizyczną;
- 4) w przypadku likwidacji przedsiębiorcy innego niż
wymieniony w pkt 3;
- 5) w przypadku jej zrzeczenia się.

2. W przypadkach określonych w ust. 1 organ kon-
cesyjny, w drodze decyzji, stwierdza wygaśnięcie kon-
cesji.

3. Przypadki, o których mowa w ust. 1, nie powo-
dują wygaśnięcia obowiązku zabezpieczenia, o któ-
rym mowa w art. 28. Termin wygaśnięcia obowiązku
określa decyzja, o której mowa w ust. 2.

Art. 39. 1. Cofnięcie koncesji, jej wygaśnięcie lub
utrata jej mocy, bez względu na przyczynę, nie zwal-
nia dotychczasowego przedsiębiorcy z wykonania
obowiązków dotyczących ochrony środowiska i likwi-
dacji zakładu górniczego.

2. Zakres i sposób wykonania obowiązków okreś-
lonych w ust. 1 ustala się w planie ruchu likwidowane-
go zakładu górniczego. Jeżeli nie stosuje się przepi-
sów o planach ruchu zakładu górniczego, zakres i spo-
sób wykonania obowiązków określonych w ust. 1
ustala organ koncesyjny w decyzji stwierdzającej wy-
gaśnięcie koncesji, po uzgodnieniu z wójtem (burmi-
strzem, prezydentem miasta).

3. Jeżeli nie istnieje przedsiębiorca, obowiązki
określone w ust. 1 wykonuje jego następca prawny,
a jeżeli nie istnieje przedsiębiorca oraz jego następca
prawny — obowiązki określone w ust. 1 wykonuje
właściciel lub osoba posiadająca inny niż własność ty-
tuł prawny do nieruchomości. W przypadku potrzeby
osobę obowiązującą oraz zakres i sposób wykonania
obowiązków określonych w ust. 1 ustala, w drodze de-
cyzji, organ koncesyjny.

4. Do podmiotu, na który nałożono obowiązki
określone w ust. 1 i 3, stosuje się odpowiednio przepi-
sy dotyczące przedsiębiorcy.

Art. 40. Kopie decyzji wydawanych na podstawie
niniejszego działu niezwłocznie doręcza się właści-
wym miejscowo organom koncesyjnym, organom
nadzoru górniczego, wójtom (burmistrzom, prezydent-
tom miast) oraz Narodowemu Funduszowi Ochrony
Środowiska i Gospodarki Wodnej. Kopie decyzji doty-
czących obszarów morskich Rzeczypospolitej Polskiej
niezwłocznie doręcza się właściwemu terenowemu
organowi administracji morskiej.

Art. 41. 1. Jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, stro-
nami postępowań prowadzonych na podstawie
niniejszego działu w odniesieniu do działalności wy-
konywanej w granicach nieruchomości gruntowych
są ich właściciele (użytkownicy wieczyści).

2. Stronami postępowań prowadzonych na pod-
stawie niniejszego działu nie są właściciele (użytkow-
nicy wieczyści) nieruchomości znajdujących się poza
granice projektowanego albo istniejącego obszaru
górniczego lub miejscami wykonywania robót geo-
logicznych.

3. Jeżeli liczba stron postępowania jest większa
niż 20, organy administracji zawiadamiają o decyzjach
i innych czynnościach w drodze obwieszczeń zamiesz-
czanych w Biuletynie Informacji Publicznej na stro-
nach tych organów oraz w sposób zwyczajowo przyję-
ty w danej miejscowości.

4. Dokonanie zawiadomienia w sposób określony
w ust. 3 nie wyłącza obowiązku doręczenia decyzji
i pism wnioskodawcy, przedsiębiorcy oraz podmio-
tom obciążonym obowiązkami określonymi w usta-
wie lub ustalonymi na podstawie przepisów ustawy.

5. Bez względu na liczbę stron postępowania prowadzonego na podstawie niniejszego działu przepis ust. 3 stosuje się w postępowaniu dotyczącym stwierdzenia wygaśnięcia koncesji z powodu śmierci lub likwidacji przedsiębiorcy.

6. Obwieszczenie zamieszczone w Biuletynie Informacji Publicznej, o którym mowa w ust. 3, usuwa się po upływie roku od dnia, w którym decyzja stała się ostateczna.

Art. 42. 1. W sprawach uregulowanych niniejszym działem:

- 1) rozpoczęcie działalności objętej koncesją uważa się za zaistnienie nieodwracalnych skutków prawnych;
- 2) uchylenie (zmiana) koncesji w wyniku wznowienia postępowania nie może nastąpić z upływem roku od dnia rozpoczęcia określonej nią działalności.

2. Przepis ust. 1 nie uchybia obowiązkowi naprawienia szkody.

Rozdział 2

Koncesje na poszukiwanie lub rozpoznawanie złóż węglowodorów oraz wydobywanie węglowodorów ze złóż

Art. 43. 1. Udzielenie koncesji na działalność określoną niniejszym rozdziałem poprzedza się przetargiem, chyba że ustawa stanowi inaczej.

2. O zamiarze udzielenia koncesji z urzędu w drodze przetargu organ koncesyjny każdorazowo powiadamia, w drodze obwieszczenia, określając w nim:

- 1) lokalizację obszaru zamierzonej działalności;
- 2) szczegółowe warunki przetargu;
- 3) termin rozpoczęcia zamierzonej działalności;
- 4) czas, na jaki ma być udzielona koncesja;
- 5) warunki ochrony środowiska oraz racjonalnego wykorzystania złoża kopaliny;
- 6) wymagania niezbędne do zapewnienia bezpieczeństwa powszechnego;
- 7) warunki zabezpieczenia roszczeń — gdy zachodzi potrzeba jego ustanowienia;
- 8) istotne warunki umowy o ustanowienie użytkowania górniczego, w szczególności określenie przestrzeni, w której będzie wykonywana działalność, czasu jej trwania oraz minimalnej wysokości wynagrodzenia z tytułu ustanowienia użytkowania górniczego;
- 9) dokumenty wymagane od wnioskodawców.

3. Obwieszczenie, o którym mowa w ust. 2, ogłasza się na stronie Biuletynu Informacji Publicznej organu koncesyjnego oraz w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej.

Art. 44. 1. Warunki przetargu powinny mieć charakter niedyskryminujący i dawać pierwszeństwo najlepszym systemom poszukiwania lub rozpoznawania złóż węglowodorów albo wydobywania węglowodorów ze złóż oraz opierać się na następujących kryteriach:

- 1) technicznych i finansowych możliwościach oferenta;
- 2) proponowanej technologii prowadzenia prac;
- 3) proponowanej wysokości wynagrodzenia z tytułu ustanowienia użytkowania górniczego.

2. Przed ogłoszeniem obwieszczenia, o którym mowa w art. 43 ust. 2, organ koncesyjny, kolejno:

- 1) uzyskuje decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach, gdy jest wymagana;
- 2) dokonuje uzgodnień lub uzyskuje opinie niezbędne do udzielenia koncesji;
- 3) określa termin składania wniosków o udzielenie koncesji, nie krótszy niż 3 miesiące.

3. W sprawach, o których mowa w ust. 2 pkt 1 i 2, organowi koncesyjnemu przysługują prawa strony postępowania.

4. O wyniku przetargu organ koncesyjny niezwłocznie powiadamia w sposób określony w art. 43 ust. 3. Po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia obwieszczenia decyzja i postanowienia w sprawach, o których mowa w ust. 2 pkt 1 i 2, stają się skuteczne w stosunku do zwycięzcy przetargu.

5. Przepisów ust. 1—4 nie stosuje się w przypadku zmiany koncesji udzielonej w wyniku przetargu.

Art. 45. 1. Organ koncesyjny udziela koncesji zwycięzcy przetargu i niezwłocznie po jej udzieleniu zawiera z nim umowę o ustanowienie użytkowania górniczego.

2. Szczegółowe warunki użytkowania górniczego, w szczególności określenie przestrzeni, w której będzie wykonywana działalność, czasu jej trwania oraz wysokości i sposobu zapłaty wynagrodzenia z tytułu jego ustanowienia określa umowa zawierana przez przedsiębiorcę, który uzyskał koncesję, z organem koncesyjnym. Szczegółowe warunki użytkowania górniczego oraz wysokość wynagrodzenia z tytułu jego ustanowienia określone w umowie nie mogą odbiegać od określonych w obwieszczeniu, o którym mowa w art. 43 ust. 2.

3. Ten, kto uzyskał koncesję na zasadach określonych niniejszym rozdziałem, z mocy ustawy wstępuje w prawa i obowiązki strony postępowań zakończonych decyzją oraz postanowieniami, o których mowa w art. 44 ust. 2 pkt 1 i 2.

4. Postępowania o udzielenie koncesji wszczęte na skutek złożenia wniosków, zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 43, przez oferentów innych niż zwycięzca przetargu, z mocy ustawy ulegają umorzeniu.

5. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki postępowania przetargowego na udzielenie koncesji, o których mowa w niniejszym rozdziale, w tym powoływania i pracy komisji przetargowej oraz wymagania, jakim powinna odpowiadać oferta, kierując się potrzebą zapewnienia przejrzystych i niedyskryminujących warunków postępowania oraz ochrony konkurencji, w tym sprawliwej oceny złożonych ofert.

Art. 46. 1. Organ koncesyjny może udzielić koncesji na wniosek zainteresowanego podmiotu. Informację o złożeniu wniosku przez zainteresowany podmiot organ koncesyjny niezwłocznie ogłasza na stronie Biuletynu Informacji Publicznej organu koncesyjnego oraz w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej. Ogłoszenie zawiera:

- 1) informację o złożeniu wniosku koncesyjnego;
- 2) informację o rodzaju działalności, na którą ma być udzielona koncesja;
- 3) współrzędne geograficzne obszaru objętego wnioskiem;
- 4) termin składania wniosków koncesyjnych przez pozostałe podmioty zainteresowane działalnością, na którą ma być udzielona koncesja, nie krótszy niż 90 dni od daty publikacji.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, zainteresowane podmioty mogą składać wnioski koncesyjne na działalność, na którą ma być udzielona koncesja, w terminie określonym w ogłoszeniu.

3. Po upływie terminu określonego w ogłoszeniu, o którym mowa w ust. 1, organ koncesyjny dokonuje porównania wniosków na podstawie kryteriów określonych w art. 44 ust. 1. Podmiotowi, którego wniosek uzyskał najwyższą ocenę w wyniku porównania wniosków koncesyjnych organ koncesyjny udziela koncesji po przeprowadzeniu postępowania uwzględniającego stanowiska odpowiednich organów, o których mowa w art. 23, oraz zawiera z nim umowę o ustanowienie użytkowania górniczego. Postępowania o udzielenie koncesji wszczęte na skutek złożenia pozostałych wniosków koncesyjnych zgodnie z procedurą, o której mowa w ust. 1 i 2, ulegają umorzeniu.

Art. 47. 1. Udzielenie koncesji na działalność określoną niniejszym rozdziałem nie wymaga poprzedzenia przetargiem, jeżeli:

- 1) obszar, którego będzie dotyczyć koncesja, jest stale dostępny i znajduje się w wykazie obszarów, na których udzielenie koncesji nie wymaga poprzedzenia przetargiem, albo
- 2) obszar, którego będzie dotyczyć koncesja, był przedmiotem przetargu, zgodnie z art. 43, w wyniku którego koncesja nie została udzielona, albo
- 3) dotyczy obszaru objętego koncesją, z której podmiot zrezygnował, a który nie jest obszarem wymienionym w pkt 1, albo
- 4) przestrzeń jest objęta pierwszeństwem do ustanowienia użytkowania górniczego, o którym mowa w art. 15 ust. 1.

2. Wykaz, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, organ koncesyjny podaje do publicznej wiadomości przez ogłoszenie zawiadomienia na stronie Biuletynu Informacji Publicznej oraz w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej.

Art. 48. 1. Jeżeli udzielenie koncesji na działalność określoną niniejszym rozdziałem jest dopuszczalne bez przeprowadzenia przetargu, informacje o wszczęciu postępowania i rozstrzygnięciu kończącym postępowanie w sprawie organ koncesyjny niezwłocznie ogłasza na stronie Biuletynu Informacji Publicznej.

2. Z dniem ogłoszenia w Biuletynie Informacji Publicznej zawiadomienia o wszczęciu postępowania, o którym mowa w ust. 1, nie może toczyć się inne postępowanie dotyczące spraw regulowanych niniejszym rozdziałem, dotyczące obszaru objętego wnioskiem. Jeżeli po dniu ogłoszenia zawiadomienia takie postępowanie zostało wszczęte, podlega ono umorzeniu.

Art. 49. 1. Przeniesienie koncesji, o których mowa w niniejszym rozdziale, powoduje również przeniesienie użytkowania górniczego.

2. Do zmian koncesji uzyskanej na podstawie przepisów niniejszego rozdziału nie stosuje się postępowania przetargowego, chyba że zmiany koncesji zmierzają do powiększenia objętego nią obszaru.

DZIAŁ IV

Kwalifikacje, rzeczoznawcy i odpowiedzialność zawodowa

Rozdział 1

Kwalifikacje w zakresie geologii

Art. 50. 1. Osoby wykonujące czynności polegające na wykonywaniu, dozorowaniu i kierowaniu pracami geologicznymi powinny posiadać kwalifikacje określone ustawą.

2. Ustala się następujące kategorie kwalifikacji w zakresie wykonywania, dozorowania i kierowania pracami geologicznymi:

- 1) kategoria I — poszukiwanie i rozpoznawanie złóż węglowodorów;
- 2) kategoria II — poszukiwanie i rozpoznawanie złóż kopalin objętych własnością górnictw, z wyjątkiem złóż ropy naftowej i gazu ziemnego, wód leczniczych, wód termalnych i solanek, a także poszukiwanie i rozpoznawanie złóż kopalin objętych prawem własności nieruchomości gruntowej;
- 3) kategoria III — poszukiwanie i rozpoznawanie złóż kopalin objętych prawem własności nieruchomości gruntowej;
- 4) kategoria IV — poszukiwanie i rozpoznawanie zasobów wód podziemnych, w tym wód leczniczych, wód termalnych i solanek, określanie warunków hydrogeologicznych związanych z zamierzonym: wykonywaniem odwodnień w celu wydobywania kopalin, wtłaczaniem wód do górotworu, wykonywaniem odwodnień budowlanych otworami wiertniczymi, wykonywaniem przedsięwzięć mogących negatywnie oddziaływać na wody pod-

ziemne, w tym powodować ich zanieczyszczenie, podziemnym bezzbiornikowym magazynowaniem substancji lub podziemnym składowaniem odpadów, składowaniem odpadów na powierzchni, ustanawianiem obszarów ochronnych zbiorników wód podziemnych, zakończeniem lub zmianą poziomu odwadniania likwidowanych zakładów górniczych oraz wykonywanie i dokumentowanie prac geologicznych w celu wykorzystania ciepła Ziemi, a także projektowanie i wykonywanie otworów obserwacyjnych;

- 5) kategoria V — poszukiwanie i rozpoznawanie zasobów wód podziemnych, z wyjątkiem wód leczniczych, wód termalnych i solanek, określanie warunków hydrogeologicznych związanych z zamierzonym: wykonywaniem odwodnień budowlanych otworami wiertniczymi, wykonywaniem przedsięwzięć mogących negatywnie oddziaływać na wody podziemne, w tym powodować ich zanieczyszczenie, podziemnym bezzbiornikowym magazynowaniem substancji lub podziemnym składowaniem odpadów, składowaniem odpadów na powierzchni, ustanawianiem obszarów ochronnych zbiorników wód podziemnych, oraz wykonywanie i dokumentowanie prac geologicznych w celu wykorzystania ciepła Ziemi, a także projektowanie i wykonywanie otworów obserwacyjnych;
- 6) kategoria VI — określanie warunków geologiczno-inżynierskich na potrzeby: zagospodarowania przestrzennego, posadawiania obiektów budowlanych, w tym posadawiania obiektów budowlanych zakładów górniczych i budownictwa wodnego, podziemnego bezzbiornikowego magazynowania substancji lub podziemnego składowania odpadów, a także składowania odpadów na powierzchni;
- 7) kategoria VII — określanie warunków geologiczno-inżynierskich na potrzeby: zagospodarowania przestrzennego, posadawiania obiektów budowlanych, z wyjątkiem posadawiania obiektów budowlanych zakładów górniczych oraz budownictwa wodnego;
- 8) kategoria VIII — wykonywanie prac kartografii geologicznej wraz z projektowaniem i dokumentowaniem tych prac, z wyjątkiem map sporządzanych w ramach pozostałych kategorii kwalifikacji;
- 9) kategoria IX — kierowanie i wykonywanie w terenie badań geofizycznych, w tym badań sejsmicznych i geofizyki wiertniczej, także przy użyciu środków strzałowych, wraz z projektowaniem i dokumentowaniem tych badań;
- 10) kategoria X — kierowanie i wykonywanie w terenie badań geofizycznych wraz z projektowaniem i dokumentowaniem tych badań, z wyjątkiem badań sejsmicznych i geofizyki wiertniczej;
- 11) kategoria XI — wykonywanie czynności dozoru geologicznego nad pracami geologicznymi, z wyjątkiem badań geofizycznych;
- 12) kategoria XII — kierowanie w terenie robotami geologicznymi wykonywanymi poza granicami obszaru górniczego, wykonywanymi bez użycia środków strzałowych albo gdy projektowana głębokość wyrobiska nie przekracza 100 m.

3. Kwalifikacje określone w ust. 2 pkt 1—5 i 8 upoważniają do wykonywania i kierowania pracami geologicznymi prowadzonymi w celach naukowych i badawczych.

Art. 51. Stwierdzenie posiadania kwalifikacji w zakresie wykonywania, dozoru i kierowania pracami geologicznymi:

- 1) w kategoriach I—X następuje w drodze świadectwa wydanego przez ministra właściwego do spraw środowiska;
- 2) w kategoriach XI i XII następuje w drodze świadectwa wydanego przez marszałka województwa:
 - a) dolnośląskiego — dla osób zamieszkałych na terenie województw: dolnośląskiego, lubuskiego, opolskiego i wielkopolskiego,
 - b) małopolskiego — dla osób zamieszkałych na terenie województw: małopolskiego, podkarpackiego, śląskiego i świętokrzyskiego,
 - c) mazowieckiego — dla osób zamieszkałych na terenie województw: lubelskiego, łódzkiego, mazowieckiego i podlaskiego,
 - d) pomorskiego — dla osób zamieszkałych na terenie województw: kujawsko-pomorskiego, pomorskiego, warmińsko-mazurskiego i zachodniopomorskiego.

Art. 52. 1. O stwierdzenie kwalifikacji w kategorii I—X może ubiegać się osoba, która posiada dyplom ukończenia studiów wyższych na kierunkach odpowiednich do kategorii kwalifikacji, o stwierdzenie których ubiega się ta osoba, oraz odbyła praktykę zawodową, zwaną dalej „praktyką”.

2. O stwierdzenie kwalifikacji w kategorii XI może ubiegać się osoba, która posiada co najmniej świadectwo dojrzałości oraz tytuł zawodowy lub dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe w zawodzie technik geolog lub ukończone studia wyższe obejmujące nauki geologiczne oraz odbyła praktykę.

3. O stwierdzenie kwalifikacji w kategorii XII może ubiegać się osoba, która posiada co najmniej świadectwo dojrzałości oraz świadectwo lub dyplom uzyskania tytułu zawodowego albo dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe w zawodach: technik geolog, technik górnik lub technik wiertnik lub ukończone studia wyższe obejmujące nauki geologiczne oraz odbyła praktykę.

4. Praktyką jest:

- 1) udział w wykonywaniu dozoru prac geologicznych lub wykonywaniu prac kartografii geologicznej lub wykonywaniu w terenie badań geofizycznych lub kierowaniu w terenie robotami geologicznymi;
- 2) udział przy sporządzaniu projektów robót geologicznych i dokumentacji geologicznych lub projektowaniu i dokumentowaniu prac kartografii geologicznej albo badań geofizycznych.

5. Praktykę odbywa się pod nadzorem osób posiadających stwierdzone kwalifikacje w tej samej kategorii, o stwierdzenie których ubiega się dana osoba.

6. Praktyką w zakresie uregulowanym niniejszym rozdziałem są również okresy pracy pracowników organów administracji geologicznej i nadzoru górniczego przy sprawdzaniu, ocenie, przyjmowaniu lub zatwierdzaniu projektów robót geologicznych, dokumentacji geologicznych i dokumentacji mierniczo-geologicznych.

Rozdział 2

Kwalifikacje w zakresie górnictwa i ratownictwa górniczego

Art. 53. 1. Osoby wykonujące czynności:

- 1) kierownika oraz zastępcy kierownika ruchu zakładu górniczego albo zakładu w następujących rodzajach czynnych albo likwidowanych zakładów górniczych, następujących rodzajach czynnych albo likwidowanych zakładów wykonujących roboty geologiczne oraz następujących rodzajach zakładów prowadzących działalność określoną w art. 2 ust. 1:
 - a) w podziemnych zakładach górniczych wydobywających węgiel kamienny,
 - b) w podziemnych zakładach górniczych wydobywających rudy metali,
 - c) w podziemnych zakładach górniczych wydobywających kopaliny inne niż węgiel kamienny i rudy metali,
 - d) w odkrywkowych zakładach górniczych wydobywających węgiel brunatny lub wydobywających kopaliny z użyciem środków strzałowych,
 - e) w odkrywkowych zakładach górniczych wydobywających bez użycia środków strzałowych kopaliny inne niż węgiel brunatny,
 - f) w zakładach górniczych wydobywających węglowodory otworami wiertniczymi,
 - g) w zakładach górniczych wydobywających otworami wiertniczymi kopaliny inne niż węglowodory,
 - h) w zakładach górniczych prowadzących podziemne bezzbiornikowe magazynowanie substancji,
 - i) w zakładach górniczych prowadzących podziemne składowanie odpadów metodą podziemną,
 - j) w zakładach górniczych prowadzących podziemne składowanie odpadów metodą otworową,
 - k) w zakładach wykonujących roboty geologiczne metodą podziemną,
 - l) w zakładach wykonujących roboty geologiczne metodą odkrywkową,
- m) w zakładach wykonujących roboty geologiczne metodą otworową,
- n) w zakładach prowadzących działalność określoną w art. 2 ust. 1 pkt 1 lub 5,
- o) w zakładach prowadzących działalność określoną w art. 2 ust. 1 pkt 2 lub 5,

- p) w zakładach prowadzących działalność określoną w art. 2 ust. 1 pkt 3 lub 5,
 - q) w zakładach prowadzących działalność określoną w art. 2 ust. 1 pkt 4 lub 5,
- 2) kierownika oraz zastępcy kierownika działu ruchu zakładu górniczego albo zakładu w poszczególnych rodzajach zakładów górniczych albo zakładów wymienionych w pkt 1,
 - 3) w wyższym dozorze ruchu zakładu górniczego albo zakładu w poszczególnych rodzajach zakładów górniczych albo zakładów wymienionych w pkt 1,
 - 4) w średnim i niższym dozorze ruchu zakładu górniczego w poszczególnych rodzajach zakładów górniczych wymienionych w pkt 1 lit. a—c,
 - 5) mierniczego górniczego:
 - a) w zakładach górniczych oraz zakładach prowadzących działalność określoną w art. 2 ust. 1,
 - b) w zakładach górniczych innych niż podziemne zakłady górnicze,
 - 6) geologa górniczego:
 - a) w zakładach górniczych oraz zakładach prowadzących działalność określoną w art. 2 ust. 1,
 - b) w zakładach górniczych innych niż podziemne zakłady górnicze,
 - 7) geofizyka górniczego w podziemnych zakładach górniczych,
 - 8) kierownictwa w podmiotach zawodowo trudniących się ratownictwem górniczym,
 - 9) specjalistów w podmiotach zawodowo trudniących się ratownictwem górniczym,
 - 10) specjalistyczne w ruchu zakładu górniczego
- są obowiązane posiadać kwalifikacje określone ustawą.

2. Osoby wykonujące czynności w średnim i niższym dozorze ruchu zakładu górniczego w poszczególnych rodzajach zakładów górniczych wymienionych w ust. 1 pkt 1 lit. d—m albo zakładów wymienionych w ust. 1 pkt 1 lit. n—q są obowiązane posiadać określone przez przedsiębiorcę albo podmiot, który uzyskał inną niż koncesja decyzję stanowiącą podstawę wykonywania działalności wykonywanej ustawą, przygotowanie i doświadczenie zawodowe do wykonywania tych czynności, a także znajomość:

- 1) przepisów prawa geologicznego i górniczego oraz innych przepisów stosowanych w ruchu zakładu górniczego,
 - 2) zagadnień związanych z prowadzeniem ruchu określonego rodzaju zakładów górniczych i występujących w nich zagrożeń
- w stopniu niezbędnym do wykonywania tych czynności.

3. Czynności kierownika ruchu, zastępcy kierownika ruchu, kierownika działu ruchu oraz zastępcy kierownika działu ruchu są czynnościami w kierownictwie ruchu, a czynności kierownika działu ruchu oraz zastępcy kierownika działu ruchu — czynnościami w kierownictwie działu ruchu.

4. Osobami wykonującymi czynności kierownictwa w podmiotach zawodowo trudniących się ratownictwem górniczym są:

- 1) kierownik jednostki ratownictwa górniczego oraz kierownik okręgowej stacji ratownictwa górniczego, a także ich zastępcy — w podmiotach wykonujących czynności dla podziemnych zakładów górniczych;
- 2) kierownik jednostki ratownictwa górniczego oraz jego zastępca — w podmiotach wykonujących czynności dla zakładów górniczych innych niż podziemne zakłady górnicze.

5. Osobami wykonującymi czynności specjalistów w podmiotach zawodowo trudniących się ratownictwem górniczym są:

- 1) kierownik dyżurujących zawodowych zastępów ratowniczych oraz kierownik zawodowych pogotowi specjalistycznych — w podmiotach wykonujących czynności dla podziemnych zakładów górniczych;
- 2) kierownik oddziału terenowego jednostki ratownictwa górniczego oraz kierownik zawodowych pogotowi specjalistycznych — w podmiotach wykonujących czynności dla zakładów górniczych innych niż podziemne zakłady górnicze.

6. Osobami wykonującymi czynności specjalistyczne w ruchu zakładu górniczego są:

- 1) w podziemnych zakładach górniczych:
 - a) górnik strzałowy,
 - b) wydawca środków strzałowych,
 - c) instruktor strzałowy,
 - d) sygnalista szybowy,
 - e) maszynista maszyn wyciągowych,
 - f) rewident urządzeń wyciągowych,
 - g) operator: samojezdnych maszyn przodkowych, maszyn do robót strzałowych, maszyn do obrywki, maszyn do stawiania obudowy podporowej lub maszyn do stawiania obudowy kotwowej,
 - h) operator: pojazdów pozaprzodkowych i samojezdnych maszyn pomocniczych, pojazdów do przewozu osób lub pojazdów do przewozu środków strzałowych,
 - i) maszynista: lokomotyw pod ziemią, kolejek podwieszanych pod ziemią lub kolejek spagowych pod ziemią,
 - j) rewident urządzeń systemów łączności, alarmowania i bezpieczeństwa,
 - k) spawacz,
 - l) elektromonter maszyn i urządzeń elektrycznych o napięciu do 1 kV,
 - m) elektromonter maszyn i urządzeń elektrycznych o napięciu powyżej 1 kV;

2) w odkrywkowych zakładach górniczych:

- a) strzałowy,
- b) wydawca środków strzałowych,
- c) spawacz,
- d) elektromonter maszyn i urządzeń elektrycznych o napięciu do 1 kV,
- e) elektromonter maszyn i urządzeń elektrycznych o napięciu powyżej 1 kV;

3) w zakładach górniczych wydobywających kopaliny otworami wiertniczymi:

- a) strzałowy,
- b) wydawca środków strzałowych,
- c) spawacz,
- d) elektromonter maszyn i urządzeń elektrycznych o napięciu do 1 kV,
- e) elektromonter maszyn i urządzeń elektrycznych o napięciu powyżej 1 kV,
- f) mechanik wiertni,
- g) operator agregatów cementacyjnych, zasobników oraz urządzeń do intensyfikacji wydobycia ropy naftowej i gazu ziemnego.

Art. 54. 1. Wykonywanie czynności, o których mowa w art. 53 ust. 1 pkt 1—9, wymaga posiadania kwalifikacji ogólnych i zawodowych.

2. Kwalifikacjami ogólnymi są:

1) w przypadku czynności, o których mowa w art. 53 ust. 1 pkt 1—4 — znajomość:

- a) przepisów prawa geologicznego i górniczego oraz innych przepisów stosowanych w ruchu zakładu górniczego,
- b) zagadnień związanych z prowadzeniem ruchu określonego rodzaju zakładów górniczych i występujących w nich zagrożeń

— w stopniu niezbędnym do wykonywania tych czynności;

2) w przypadku czynności, o których mowa w art. 53 ust. 1 pkt 5 — znajomość zagadnień niezbędnych do wykonywania czynności mierniczego górniczego, czynności w wyższym dozorcze ruchu zakładu górniczego oraz czynności w kierownictwie ruchu odkrywkowego zakładu górniczego wydobywającego bez użycia środków strzałowych kopaliny inne niż węgiel brunatny;

3) w przypadku czynności, o których mowa w art. 53 ust. 1 pkt 6 — znajomość zagadnień niezbędnych do wykonywania czynności geologa górniczego, czynności w wyższym dozorcze ruchu zakładu górniczego oraz czynności w kierownictwie ruchu odkrywkowego zakładu górniczego wydobywającego bez użycia środków strzałowych kopaliny inne niż węgiel brunatny;

4) w przypadku czynności, o których mowa w art. 53 ust. 1 pkt 7 — znajomość zagadnień niezbędnych do wykonywania czynności geofizyka górniczego oraz czynności w wyższym dozorcze ruchu podziemnego zakładu górniczego;

5) w przypadku czynności, o których mowa w art. 53 ust. 1 pkt 8 i 9 — znajomość:

- a) przepisów określających zasady prowadzenia ruchu zakładu górniczego oraz prowadzenia akcji ratowniczych i wykonywania prac profilaktycznych w tym zakładzie,
- b) organizacji i zadań ratownictwa górniczego,
- c) wyposażenia jednostek ratownictwa górniczego,
- d) metod prowadzenia akcji ratowniczych i wykonywania prac profilaktycznych,
- e) metod prowadzenia szkoleń i ćwiczeń ratowniczych,
- f) zasad udzielania pomocy przedmedycznej,
- g) działalności pogotowi specjalistycznych.

3. Kwalifikacjami zawodowymi są:

- 1) tytuły zawodowe lub dyplomy potwierdzające kwalifikacje zawodowe w zawodach wymienionych w przepisach wydanych na podstawie art. 69 ust. 1 pkt 2, ukończenie określonych w tych przepisach studiów wyższych lub określonych w tych przepisach studiów podyplomowych;
- 2) w przypadkach określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 69 ust. 1 pkt 2 — posiadanie odpowiednich kwalifikacji w zawodzie lub odpowiednich uprawnień zawodowych;
- 3) odbycie, również przed uzyskaniem kwalifikacji zawodowych, praktyki:
 - a) w zakresie czynności, o których mowa w art. 53 ust. 1 pkt 1—4, lub w ruchu zakładu górniczego, zakładu wykonującego roboty geologiczne lub zakładu prowadzącego działalność określoną w art. 2 ust. 1,
 - b) w zakresie czynności, o których mowa w art. 53 ust. 1 pkt 4 albo ust. 2, lub w ruchu zakładu górniczego, zakładu wykonującego roboty geologiczne lub zakładu prowadzącego działalność określoną w art. 2 ust. 1 — w przypadku czynności, o których mowa w art. 53 ust. 1 pkt 3,
 - c) mierniczej,
 - d) geologicznej,
 - e) geofizycznej,
 - f) ratowniczej

— określonej w przepisach wydanych na podstawie art. 69 ust. 1 pkt 2 czasem jej trwania oraz rodzajem wykonywanych czynności.

Art. 55. 1. Praktyką w zakresie czynności, o których mowa w art. 53 ust. 1 pkt 1—4 i ust. 2, lub w ruchu zakładu górniczego, zakładu wykonującego roboty geologiczne lub zakładu prowadzącego działalność określoną w art. 2 ust. 1 jest okres pracy:

- 1) w dziale ruchu lub specjalności technicznej:
 - a) w zakładach górniczych prowadzących działalność tą samą metodą lub

b) w zakładach wykonujących roboty geologiczne tą samą metodą, lub

c) w zakładach prowadzących ten sam rodzaj działalności określonej w art. 2 ust. 1, lub

d) w podmiotach wykonujących w zakresie swojej działalności zawodowej powierzone im czynności w ruchu zakładu górniczego prowadzącego działalność tą samą metodą;

2) pod ziemią, jeżeli czynności w kierownictwie ruchu lub wyższym dozorze ruchu mają być wykonywane w ruchu zakładu górniczego pod ziemią.

2. Co najmniej połowa praktyki w zakresie czynności, o których mowa w art. 53 ust. 2, obejmuje okres pracy w średnim dozorze ruchu.

3. Praktyką mierniczą jest okres pracy w zakresie miernictwa górniczego w:

1) zakładzie górniczym;

2) podmiocie wykonującym w zakresie swojej działalności zawodowej powierzone mu czynności w ruchu zakładu górniczego.

4. Praktyką geologiczną jest okres pracy w zakresie geologii górniczej w:

1) zakładzie górniczym;

2) podmiocie wykonującym w zakresie swojej działalności zawodowej powierzone mu czynności w ruchu zakładu górniczego.

5. Praktyką geofizyczną jest okres pracy w zakresie geofizyki górniczej w:

1) zakładzie górniczym;

2) podmiocie wykonującym w zakresie swojej działalności zawodowej powierzone mu czynności w ruchu zakładu górniczego.

6. Praktyką ratowniczą jest, w zależności od rodzaju czynności, okres pracy:

1) w służbach ratownictwa górniczego przedsiębiorcy w określonym w art. 53 ust. 4 i 5 rodzaju zakładu górniczego;

2) na stanowisku ratownika górniczego w określonym w art. 53 ust. 4 i 5 rodzaju zakładu górniczego;

3) na stanowisku zawodowego ratownika górniczego w podmiotach zawodowo trudniących się ratownictwem górniczym, wykonujących czynności ratownictwa górniczego dla określonego w art. 53 ust. 4 i 5 rodzaju zakładu górniczego;

4) na stanowisku kierownictwa lub specjalistów w podmiotach zawodowo trudniących się ratownictwem górniczym, wykonujących czynności ratownictwa górniczego dla określonego w art. 53 ust. 4 i 5 rodzaju zakładu górniczego.

7. Praktyką w zakresie uregulowanym niniejszym rozdziałem są również okresy pracy w organach nadzoru górniczego lub w innych organach nadzoru i kontroli warunków pracy, obejmujące wykonywanie nadzoru i kontroli nad czynnościami określonymi w art. 53.

Art. 56. Wykonywanie czynności, o których mowa w art. 53 ust. 6, wymaga:

- 1) posiadania wykształcenia, przez:
 - a) ukończenie szkoły ponadpodstawowej lub ponadgimnazjalnej o profilu ogólnym albo
 - b) ukończenie szkoły ponadpodstawowej i posiadanie tytułu kwalifikacyjnego w zawodzie określonym w klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego w grupie „technicy” lub w grupie „robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy”, albo
 - c) ukończenie szkoły ponadgimnazjalnej i posiadanie kwalifikacji w zawodzie określonym w klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego w grupie „technicy” lub w grupie „robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy”;
- 2) odbycia praktyki, określonej w przepisach wydanych na podstawie art. 69 ust. 1 pkt 2 stażem pracy lub okresem szkolenia praktycznego na stanowisku oraz rodzajem wykonywanych czynności;
- 3) odbycia kursu specjalistycznego określonego w przepisach wydanych na podstawie art. 69 ust. 1 pkt 2 lub — w przypadku czynności wymienionych w art. 53 ust. 6 pkt 1 lit. a—c i j—m, pkt 2 lit. a—c i pkt 3 lit. a—e — odbywania tego kursu z częstotliwością określoną w tych przepisach;
- 4) posiadania dodatkowych kwalifikacji określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 69 ust. 1 pkt 2 — w przypadku czynności wymienionych w art. 53 ust. 6 pkt 1 lit. k—m, pkt 2 lit. c—e i pkt 3 lit. c—e;
- 5) posiadania aktualnego orzeczenia lekarskiego stwierdzającego brak zaburzeń psychicznych, o których mowa w ustawie z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. Nr 111, poz. 535, z późn. zm.⁶⁾), lub aktualnego orzeczenia psychologicznego stwierdzającego brak istotnych zaburzeń funkcjonowania psychologicznego; zakres i częstotliwość badań dla poszczególnych czynności określają przepisy wydane na podstawie art. 69 ust. 1 pkt 2;
- 6) posiadania minimalnego wieku określonego w przepisach wydanych na podstawie art. 69 ust. 1 pkt 2.

Art. 57. 1. Ukończenie studiów wyższych dokumentuje się dyplomem ich ukończenia, potwierdzającym uzyskanie tytułu zawodowego.

2. Zakres ukończonych studiów wyższych dokumentuje się na podstawie nazw kierunków studiów, określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 9 pkt 1 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. — Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365,

z późn. zm.⁷⁾) oraz grup treści kierunkowych kształcenia, określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 9 pkt 2 tej ustawy.

3. Jeżeli standardy kształcenia dla określonego kierunku studiów wyższych wprowadzają lub wprowadzały możliwość ukończenia specjalności lub specjalizacji w ramach tego kierunku, zakresem ukończonych studiów jest ta specjalność lub specjalizacja, określone w dyplomie ukończenia studiów.

4. Ukończenie studiów podyplomowych dokumentuje się świadectwem ich ukończenia.

5. Ukończenie szkoły ponadpodstawowej lub ponadgimnazjalnej o profilu ogólnym dokumentuje się świadectwem jej ukończenia.

6. Posiadanie kwalifikacji zawodowych dokumentuje się świadectwem lub dyplomem uzyskania tytułu zawodowego albo dyplomem potwierdzającym kwalifikacje zawodowe.

7. Odbycie kursu specjalistycznego dokumentuje się zaświadczeniem o jego ukończeniu.

Art. 58. 1. Stwierdzenie kwalifikacji do wykonywania czynności:

- 1) kierowników działów ruchu: górniczego, techniki strzałowej, tąpnięć, wentylacji, energomechanicznego, energomechanicznego do spraw obiektów podstawowych, mierniczego, geologicznego oraz ochrona środowiska, a także czynności w wyższym dozorze ruchu w specjalności: górniczej, geofizycznej, górnicze wyciągi szybowe, mechanicznej — maszyn i urządzeń dołowych, elektrycznej — maszyn i urządzeń dołowych, elektrycznej — teletechnicznej i automatyki, mierniczej, geologicznej, budowlanej oraz ochrona środowiska — w podziemnych zakładach górniczych wydobywających węgiel kamienny, w podziemnych zakładach górniczych wydobywających rudy metali, w podziemnych zakładach górniczych wydobywających kopaliny inne niż węgiel kamienny i rudy metali, w zakładach górniczych prowadzących podziemne składowanie odpadów metodą podziemną, w zakładach wykonujących roboty geologiczne metodą podziemną albo w poszczególnych rodzajach zakładów prowadzących działalność określoną w art. 2 ust. 1,
- 2) w średnim oraz niższym dozorze ruchu w specjalności: górniczej, geofizycznej, górnicze wyciągi szybowe, mechanicznej — maszyn i urządzeń dołowych, elektrycznej — maszyn i urządzeń dołowych, elektrycznej — teletechnicznej i automatyki, mierniczej, geologicznej, budowlanej oraz ochrona środowiska — w podziemnych zakładach górniczych wydobywających węgiel kamienny, w pod-

⁶⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1997 r. Nr 88, poz. 554 i Nr 113, poz. 731, z 1998 r. Nr 106, poz. 668, z 1999 r. Nr 11, poz. 95, z 2000 r. Nr 120, poz. 1268, z 2005 r. Nr 141, poz. 1183, Nr 167, poz. 1398 i Nr 175, poz. 1462, z 2007 r. Nr 112, poz. 766 i Nr 121, poz. 831, z 2008 r. Nr 180, poz. 1108, z 2009 r. Nr 76, poz. 641 i Nr 98, poz. 817, z 2010 r. Nr 107, poz. 679 i Nr 182, poz. 1228 oraz z 2011 r. Nr 6, poz. 19, Nr 112, poz. 654 i Nr 122, poz. 696.

⁷⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 46, poz. 328, Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 144, poz. 1043 i Nr 227, poz. 1658, z 2007 r. Nr 80, poz. 542, Nr 120, poz. 818, Nr 176, poz. 1238 i 1240 i Nr 180, poz. 1280, z 2008 r. Nr 70, poz. 416, z 2009 r. Nr 68, poz. 584, Nr 157, poz. 1241, Nr 161, poz. 1278 i Nr 202, poz. 1553, z 2010 r. Nr 57, poz. 359, Nr 75, poz. 471, Nr 96, poz. 620 i Nr 127, poz. 857 oraz z 2011 r. Nr 45, poz. 235, Nr 84, poz. 455 i Nr 112, poz. 654.

ziemnych zakładach górniczych wydobywających rudy metali oraz w podziemnych zakładach górniczych wydobywających kopaliny inne niż węgiel i rudy metali,

- 3) kierownika ruchu — w odkrywkowych zakładach górniczych wydobywających węgiel brunatny lub wydobywających kopaliny z użyciem środków strzałowych, w odkrywkowych zakładach górniczych wydobywających bez użycia środków strzałowych kopaliny inne niż węgiel brunatny albo w zakładach wykonujących roboty geologiczne metodą odkrywkową, kierowników działów ruchu: górniczego, energomechanicznego, mierniczego, geologicznego oraz ochrona środowiska — w odkrywkowych zakładach górniczych wydobywających węgiel brunatny lub wydobywających kopaliny z użyciem środków strzałowych albo w zakładach wykonujących roboty geologiczne metodą odkrywkową, kierowników działów ruchu: górniczego, energomechanicznego oraz ochrona środowiska — w odkrywkowych zakładach górniczych wydobywających kopaliny z użyciem środków strzałowych, w odkrywkowych zakładach górniczych wydobywających bez użycia środków strzałowych kopaliny inne niż węgiel brunatny albo w zakładach wykonujących roboty geologiczne metodą odkrywkową,
- 4) kierownika ruchu oraz kierowników działów ruchu: górniczego, energomechanicznego, mierniczego, geologicznego oraz ochrona środowiska, a także czynności w wyższym dozorze ruchu w specjalności: górniczej, mierniczej, geologicznej, budowlanej oraz ochrona środowiska — w zakładach górniczych wydobywających węglowodory otworami wiertniczymi, w zakładach górniczych wydobywających otworami wiertniczymi kopaliny inne niż węglowodory, w zakładach górniczych prowadzących podziemne bezzbiornikowe magazynowanie substancji albo w zakładach górniczych prowadzących podziemne składowanie odpadów metodą otworową,
- 5) kierownika ruchu oraz kierowników działów ruchu: wiertniczego, geofizyka i technika strzałowa, energomechanicznego, mierniczego, geologicznego oraz ochrona środowiska, a także czynności w wyższym dozorze ruchu w specjalności: wiertniczej, geofizyka i technika strzałowa, mierniczej, geologicznej, budowlanej oraz ochrona środowiska — w zakładach wykonujących roboty geologiczne metodą otworową

— następuje w drodze świadectwa wydanego przez dyrektora okręgowego urzędu górniczego.

2. Stwierdzenie kwalifikacji do wykonywania czynności:

- 1) kierownika ruchu podziemnego zakładu górniczego — w podziemnych zakładach górniczych wydobywających węgiel kamienny, w podziemnych zakładach górniczych wydobywających rudy metali,

w podziemnych zakładach górniczych wydobywających kopaliny inne niż węgiel kamienny i rudy metali, w zakładach górniczych prowadzących podziemne składowanie odpadów metodą podziemną, w zakładach wykonujących roboty geologiczne metodą podziemną albo w poszczególnych rodzajach zakładów prowadzących działalność określoną w art. 2 ust. 1,

- 2) mierniczego górniczego — w zakładach górniczych oraz zakładach prowadzących działalność określoną w art. 2 ust. 1 albo w zakładach górniczych innych niż podziemne zakłady górnicze,
- 3) geologa górniczego — w zakładach górniczych oraz zakładach prowadzących działalność określoną w art. 2 ust. 1 albo w zakładach górniczych innych niż podziemne zakłady górnicze,
- 4) geofizyka górniczego w podziemnych zakładach górniczych,
- 5) kierownika jednostki ratownictwa górniczego albo kierownika okręgowej stacji ratownictwa górniczego — w podmiotach zawodowo trudniących się ratownictwem górniczym, wykonujących czynności dla podziemnych zakładów górniczych, albo kierownika jednostki ratownictwa górniczego — w podmiotach zawodowo trudniących się ratownictwem górniczym, wykonujących czynności dla zakładów górniczych innych niż podziemne zakłady górnicze

— następuje w drodze świadectwa wydanego przez Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego.

Art. 59. 1. Stwierdzenie kwalifikacji do wykonywania czynności kierownika ruchu zakładu górniczego albo zakładu, kierowników działów ruchu zakładu górniczego albo zakładu, kierownika jednostki ratownictwa górniczego oraz kierownika okręgowej stacji ratownictwa górniczego — w podmiotach zawodowo trudniących się ratownictwem górniczym, wykonujących czynności dla podziemnych zakładów górniczych, a także kierownika jednostki ratownictwa górniczego — w podmiotach zawodowo trudniących się ratownictwem górniczym, wykonujących czynności dla zakładów górniczych innych niż podziemne zakłady górnicze, stanowi równocześnie stwierdzenie kwalifikacji do wykonywania czynności zastępców tych osób.

2. Stwierdzenie kwalifikacji do wykonywania czynności kierownika ruchu, kierownika działu ruchu oraz w wyższym dozorze ruchu w odkrywkowych zakładach górniczych wydobywających węgiel brunatny lub wydobywających kopaliny z użyciem środków strzałowych stanowi równocześnie stwierdzenie kwalifikacji do wykonywania czynności tego samego szczebla oraz w tej samej specjalności w odkrywkowych zakładach górniczych wydobywających bez użycia środków strzałowych kopaliny inne niż węgiel brunatny.

3. Stwierdzenie kwalifikacji do wykonywania czynności mierniczego górniczego lub geologa górniczego stanowi równocześnie stwierdzenie kwalifikacji do wykonywania czynności w kierownictwie ruchu oraz w wyższym dozorze ruchu w odkrywkowych zakładach górniczych wydobywających bez użycia środków strzałowych kopaliny inne niż węgiel brunatny, a także w wyższym dozorze ruchu w pozostałych rodzajach zakładów górniczych.

4. Stwierdzenie kwalifikacji do wykonywania czynności geofizyka górniczego w podziemnych zakładach górniczych stanowi równocześnie stwierdzenie kwalifikacji do wykonywania czynności w wyższym dozorze ruchu w tych zakładach górniczych.

Art. 60. 1. Osoba posiadająca stwierdzone kwalifikacje do wykonywania czynności kierownika ruchu określonego w art. 58 rodzaju zakładu górniczego albo zakładu oraz kwalifikacje zawodowe wymagane od kierownika określonego w art. 58 ust. 1 działu ruchu zakładu górniczego albo zakładu może wykonywać czynności w kierownictwie ruchu tego zakładu górniczego albo zakładu bez stwierdzenia kwalifikacji do wykonywania tych czynności.

2. Osoba posiadająca stwierdzone kwalifikacje do wykonywania czynności w kierownictwie określonego w art. 58 ust. 1 działu ruchu, w określonej w art. 58 ust. 1 pkt 1 i 3–5 specjalności w wyższym dozorze ruchu zakładu górniczego albo zakładu albo w określonej w art. 58 ust. 1 pkt 2 specjalności w średnim albo niższym dozorze ruchu podziemnego zakładu górniczego może wykonywać czynności na stanowisku obejmującym więcej niż jeden z tych rodzajów czynności bez stwierdzenia kwalifikacji do wykonywania pozostałych czynności.

3. Osoba posiadająca stwierdzone kwalifikacje do wykonywania określonych czynności w kierownictwie ruchu albo w wyższym dozorze ruchu w zakładach górniczych wydobywających węglowodory otworami wiertniczymi albo zakładach górniczych wydobywających otworami wiertniczymi kopaliny inne niż węglowodory może wykonywać te czynności w odkrywkowych zakładach górniczych wydobywających kopaliny lecznicze bez stwierdzenia kwalifikacji do ich wykonywania w odkrywkowych zakładach górniczych wydobywających bez użycia środków strzałowych kopaliny inne niż węgiel brunatny.

4. Osoba posiadająca stwierdzone kwalifikacje do wykonywania czynności w wyższym dozorze ruchu w odkrywkowych zakładach górniczych wydobywających węgiel brunatny lub wydobywających kopaliny z użyciem środków strzałowych albo w odkrywkowych zakładach górniczych wydobywających bez użycia środków strzałowych kopaliny inne niż węgiel brunatny może wykonywać czynności w kierownictwie ruchu w odkrywkowych zakładach górniczych wydobywających kopaliny na podstawie koncesji udzielonej przez starostę bez stwierdzenia kwalifikacji do wykonywania czynności w kierownictwie ruchu w odkrywkowych zakładach górniczych wydobywających bez użycia środków strzałowych kopaliny inne niż węgiel brunatny.

Rozdział 3

Postępowanie w sprawie stwierdzenia kwalifikacji

Art. 61. 1. Stwierdzenie kwalifikacji, o których mowa w art. 50 i 58, następuje na wniosek osoby ubiegającej się o stwierdzenie kwalifikacji, zwanej dalej „kandydatem”, po przeprowadzeniu egzaminu.

2. Wniosek o stwierdzenie kwalifikacji określa:

1) imię i nazwisko kandydata;

2) numer PESEL — jeżeli kandydat posiada;

3) numer i serię dowodu osobistego lub innego dokumentu stwierdzającego tożsamość kandydata;

4) adres zamieszkania kandydata;

5) kwalifikacje, o których stwierdzenie ubiega się kandydat;

6) wykształcenie kandydata;

7) opis doświadczenia zawodowego, ze szczególnym uwzględnieniem kwalifikacji, o których stwierdzenie ubiega się kandydat.

3. Do wniosku o stwierdzenie kwalifikacji dołącza się:

1) odpis albo uwierzytelnioną kopię dokumentu potwierdzającego wykształcenie niezbędne do stwierdzenia kwalifikacji;

2) dowody odbycia praktyki, w szczególności świadectwo pracy, zaświadczenie o zatrudnieniu, opinię o przebiegu pracy zawodowej, a w przypadku kwalifikacji do wykonywania, dozoru i kierowania pracami geologicznymi — także wykaz opracowań sporządzonych z udziałem kandydata, potwierdzony przez podmiot, na rzecz którego sporządzono te opracowania, lub archiwum geologiczne, w którym przechowuje się te opracowania.

4. Jeżeli kandydat posiada inne kwalifikacje wymagane przepisami wydanymi na podstawie art. 69 ust. 1 pkt 2, we wniosku o stwierdzenie kwalifikacji określa się ich rodzaj oraz datę uzyskania.

Art. 62. Organ właściwy do stwierdzenia kwalifikacji:

1) dopuszcza kandydata do egzaminu po ustaleniu, że kandydat spełnia wymagania dla określonej we wniosku kategorii kwalifikacji do wykonywania, dozoru i kierowania pracami geologicznymi albo posiada wymagane kwalifikacje zawodowe, oraz zawiadamia pisemnie komisję egzaminacyjną o dopuszczeniu kandydata do egzaminu;

2) odmawia, w drodze decyzji, dopuszczenia do egzaminu, w przypadku ustalenia, że kandydat nie spełnia wymagań dla określonej we wniosku kategorii kwalifikacji do wykonywania, dozoru i kierowania pracami geologicznymi albo nie posiada kwalifikacji zawodowych.

Art. 63. 1. Organy właściwe do stwierdzenia kwalifikacji powołują komisje egzaminacyjne.

2. W przypadku kwalifikacji do wykonywania, dozoru i kierowania pracami geologicznymi terminy składania wniosków o stwierdzenie kwalifikacji oraz terminy i miejsca przeprowadzenia egzaminów ustalają organy właściwe do stwierdzenia kwalifikacji. Informacje w tych sprawach zamieszcza się na stronie Biuletynu Informacji Publicznej organu właściwego do stwierdzenia kwalifikacji, co najmniej na 30 dni przed wyznaczonym dniem egzaminu.

3. W przypadku kwalifikacji w zakresie górnictwa i ratownictwa górniczego o terminie i miejscu przeprowadzenia egzaminu komisja egzaminacyjna zawiadamia pisemnie kandydata, co najmniej na 14 dni przed wyznaczonym dniem egzaminu.

4. Kandydat przed przystąpieniem do egzaminu przekazuje komisji egzaminacyjnej dowód uiszczenia opłaty egzaminacyjnej.

Art. 64. Podczas egzaminu sprawdzeniu podlega:

- 1) w przypadku kwalifikacji do wykonywania, dozoru i kierowania pracami geologicznymi — znajomość przez kandydata przepisów prawa geologicznego i górnictwa w kategorii I—XII, prawa wodnego w kategorii IV i V, prawa budowlanego w kategorii VI i VII oraz przepisów prawa ochrony środowiska w kategorii I—X, a także posiadanie przez kandydata umiejętności praktycznego zastosowania wiedzy zawodowej — w zakresie niezbędnym do wykonywania czynności objętych kwalifikacjami;
- 2) w przypadku kwalifikacji w zakresie górnictwa i ratownictwa górniczego — posiadanie przez kandydata kwalifikacji ogólnych.

Art. 65. 1. Egzamin przeprowadza zespół egzaminacyjny złożony z osób wchodzących w skład komisji egzaminacyjnej.

2. Egzamin przeprowadza się oddzielnie dla każdego rodzaju kwalifikacji.

3. Egzamin składa się z etapu pisemnego i ustnego.

4. Egzamin w ramach postępowania o stwierdzenie kwalifikacji przez dyrektora okręgowego urzędu górnictwa jest przeprowadzany w formie ustnej.

5. Do etapu ustnego dopuszcza się osoby, które w etapie pisemnym odpowiedziały poprawnie na co najmniej 75% pytań.

6. Wynik egzaminu określa się jako „pozytywny” albo „negatywny”.

7. O wyniku egzaminu zespół egzaminacyjny rozstrzyga większością głosów. W przypadku równej liczby głosów o wyniku egzaminu decyduje przewodniczący zespołu egzaminacyjnego.

8. Kandydat, który uzyskał negatywny wynik egzaminu, może przystąpić do ponownego egzaminu nie wcześniej niż po upływie 6 miesięcy od dnia, w którym przeprowadzono egzamin.

9. Wniosek o przeprowadzenie ponownego egzaminu składa się nie później niż przed upływem roku od dnia pierwszego egzaminu. Wniosek ten zawiera:

- 1) imię i nazwisko kandydata;
- 2) adres zamieszkania kandydata;
- 3) oznaczenie postępowania w sprawie stwierdzenia kwalifikacji, w którym kandydat został dopuszczony do egzaminu.

10. Kandydat przed przystąpieniem do ponownego egzaminu przekazuje komisji egzaminacyjnej dowód uiszczenia opłaty egzaminacyjnej.

11. W przypadku kwalifikacji:

- 1) do wykonywania, dozoru i kierowania pracami geologicznymi ten, kto nie przystąpił do egzaminu, zachowuje prawo do przystąpienia do niego w najbliższym terminie;
- 2) w zakresie górnictwa i ratownictwa górniczego, komisja egzaminacyjna zawiadamia pisemnie kandydata, który nie przystąpił do egzaminu, co najmniej na 14 dni przed wyznaczonym drugim terminem egzaminu, o terminie i miejscu przeprowadzenia egzaminu.

Art. 66. 1. Opłata egzaminacyjna wynosi 250 zł, a opłata za wydanie świadectwa stwierdzającego kwalifikację — 30 zł.

2. Opłaty, o których mowa w ust. 1, wnoszą się na rachunek bankowy lub gotówką do kasy urzędu organu, przy którym działa komisja egzaminacyjna.

3. Opłaty, o których mowa w ust. 1, są przekazywane na rachunek dochodów budżetu państwa, zgodnie z przepisami w sprawie szczegółowego sposobu wykonywania budżetu państwa.

4. Opłaty, o których mowa w ust. 1, podlegają corocznej zmianie stosownie do średniorocznego wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem, planowanego w ustawie budżetowej na dany rok kalendarzowy.

5. Na podstawie wskaźnika, o którym mowa w ust. 4, minister właściwy do spraw środowiska ogłasza, w drodze obwieszczenia, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” stawki opłat, o których mowa w ust. 1, obowiązujące w następnym roku kalendarzowym, zaokrąglając je w górę do pełnych groszy.

Art. 67. Osoby wchodzące w skład komisji egzaminacyjnej otrzymują wynagrodzenie za udział w przeprowadzeniu egzaminu.

Art. 68. Koszty związane z przeprowadzeniem egzaminów, w tym koszty wynagrodzenia, o którym mowa w art. 67, pokrywa się ze środków zaplanowanych w budżecie państwa, w częściach właściwych dysponentów.

Art. 69. 1. Minister właściwy do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) wymagania dla poszczególnych kategorii kwalifikacji do wykonywania, dozoru i kierowania pracami geologicznymi;
- 2) kwalifikacje zawodowe, które są obowiązane posiadać osoby wykonujące czynności, o których mowa w art. 53 ust. 1 pkt 1—9, oraz wymagania w zakresie określonym w art. 56 pkt 2—6, które są obowiązane spełniać osoby wykonujące czynności, o których mowa w art. 53 ust. 6;

- 3) wymagania dotyczące ustalania składów komisji egzaminacyjnej i zespołu egzaminacyjnego;
- 4) wysokość wynagrodzenia przysługującego osobom wchodzącym w skład komisji egzaminacyjnej;
- 5) wzór świadectwa stwierdzającego kwalifikacje.

2. Określając wymagania, o których mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw środowiska będzie kierował się odpowiednio potrzebą zapewnienia adekwatności składów komisji egzaminacyjnych do zakresu wymagań podlegających sprawdzeniu podczas egzaminu, potrzebami ustalenia wynagrodzenia odpowiadającego nakładowi pracy osób wchodzących w skład komisji egzaminacyjnej, komunikatywności treści oraz wzorów świadectw stwierdzających kwalifikacje, zapewnienia prawidłowego wykonywania czynności zawodowych, a dodatkowo w przypadku kwalifikacji w zakresie górnictwa i ratownictwa górniczego — potrzebą zapewnienia wysokiego poziomu bezpieczeństwa w zakładach górniczych, a także adekwatności kwalifikacji zawodowych i wymagań do usytuowania w schemacie organizacyjnym zakładu górniczego, zakładu albo podmiotu zawodowo trudniącego się ratownictwem górniczym oraz rodzaju zagrożeń związanych z wykonywaniem tych czynności.

Art. 70. 1. Wykaz osób, którym stwierdzono kwalifikacje określone w art. 50 i 58, zamieszcza się i aktualizuje na stronach Biuletynu Informacji Publicznej organów właściwych do ich stwierdzenia.

2. W wykazie, o którym mowa w ust. 1, zamieszcza się imię i nazwisko osoby oraz rodzaj stwierdzonych kwalifikacji.

Rozdział 4

Rzecznawcy

Art. 71. 1. O nadanie uprawnień rzeczoznawcy do spraw ruchu zakładu górniczego może ubiegać się osoba fizyczna, która:

- 1) korzysta z pełni praw publicznych;
- 2) posiada:
 - a) dyplom ukończenia studiów wyższych w zakresie nauk technicznych,
 - b) w zakresie czynności, w których mają być wykonywane zadania rzeczoznawcy — stwierdzenie kwalifikacji co najmniej osoby wyższego dozoru ruchu i po uzyskaniu tego stwierdzenia nie mniej niż 5 lat praktyki w kierownictwie ruchu lub w wyższym dozorcze ruchu odpowiedniego rodzaju zakładu górniczego albo co najmniej stopień naukowy doktora w dyscyplinie naukowej i nie mniej niż 5 lat praktyki naukowej.

2. O nadanie uprawnień rzeczoznawcy do spraw ruchu zakładu górniczego może ubiegać się osoba prawna, która:

- 1) posiada zaplecze techniczne i organizację zapewniające jej bezstronność i rzetelność oraz dostęp do laboratorium badawczego wyposażonego w urządzenia niezbędne do wykonywania badań i sporządzania opinii w sprawach dotyczących ruchu zakładu górniczego;

- 2) zatrudnia co najmniej jedną osobę fizyczną, spełniającą wymagania określone w ust. 1, która będzie wykonywała badania i sporządzała opinie w sprawach dotyczących ruchu zakładu górniczego.

Art. 72. Uprawnienia rzeczoznawcy do spraw ruchu zakładu górniczego nadaje się w następujących grupach:

- 1) grupa I — maszyny wyciągowe:
 - a) część mechaniczna,
 - b) część elektryczna,
- 2) grupa II — naczynia wyciągowe,
- 3) grupa III — zawieszenia naczyń wyciągowych i lin wyciągowych,
- 4) grupa IV — liny wyciągowe,
- 5) grupa V — wieże szybowe,
- 6) grupa VI — koła linowe,
- 7) grupa VII — zbrojenie szybowe, w tym sztywne prowadzenie naczyń wyciągowych,
- 8) grupa VIII — urządzenia do użytku w przestrzeniach zagrożonych wybuchem,
- 9) grupa IX — urządzenia i sprzęt elektryczny:
 - a) kable i przewody,
 - b) elektronarzędzia,
 - c) sieci elektroenergetyczne,
- 10) grupa X — urządzenia techniczne:
 - a) urządzenia ciśnieniowe,
 - b) urządzenia dźwignicowe,
 - c) urządzenia transportowe specjalne,
- 11) grupa XI — obudowy zmechanizowane,
- 12) grupa XII — roboty strzałowe,
- 13) grupa XIII — obudowy kotwowe,
- 14) grupa XIV — obudowy szybów,
- 15) grupa XV — zagrożenie metanowe i pyłowe,
- 16) grupa XVI — zagrożenie pożarowe,
- 17) grupa XVII — zagrożenie wodne,
- 18) grupa XVIII — zagrożenie wyrzutem gazów i skał,
- 19) grupa XIX — zagrożenie tąpnięciami,
- 20) grupa XX — zagrożenie klimatyczne,
- 21) grupa XXI — badanie rozwiązań technicznych poprzedzających wprowadzanie nowych systemów eksploatacji rud miedzi, cynku i ołowiu lub odmian tych systemów

— wskazując zakresy czynności, w których mają być wykonywane zadania rzeczoznawcy do spraw ruchu zakładu górniczego, zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 118 ust. 4 oraz art. 120 ust. 1 i 2.

Art. 73. 1. Wniosek osoby ubiegającej się o nadanie uprawnień rzeczoznawcy do spraw ruchu zakładu górniczego zawiera:

- 1) imię i nazwisko osoby fizycznej albo nazwę osoby prawnej;
- 2) adres zamieszkania osoby fizycznej albo siedzibę osoby prawnej;
- 3) wskazanie zakresu uprawnień w sposób określony w art. 72;
- 4) w przypadku osoby fizycznej:
 - a) oświadczenie o korzystaniu z pełni praw publicznych,
 - b) szczegółowy opis doświadczenia zawodowego albo naukowego;
- 5) w przypadku osoby prawnej:
 - a) szczegółowy opis zaplecza technicznego i organizacji, o których mowa w art. 71 ust. 2 pkt 1,
 - b) wskazanie laboratorium badawczego wyposażonego w urządzenia niezbędne do wykonywania badań i sporządzania opinii w sprawach dotyczących ruchu zakładu górniczego, do którego posiada dostęp,
 - c) imię i nazwisko zatrudnionej osoby fizycznej, spełniającej wymagania określone w art. 71 ust. 1, która będzie wykonywała badania i sporządzała opinie w sprawach dotyczących ruchu zakładu górniczego, a także szczegółowy opis jej doświadczenia zawodowego lub naukowego.

2. Do wniosku o nadanie uprawnień rzeczoznawcy do spraw ruchu zakładu górniczego dołącza się:

- 1) odpis albo uwierzytelnioną kopię dyplomu ukończenia studiów wyższych w zakresie nauk technicznych lub dyplomu doktora w dyscyplinie naukowej w zakresie czynności, w których mają być wykonywane zadania rzeczoznawcy do spraw ruchu zakładu górniczego;
- 2) świadectwo pracy lub zaświadczenie o zatrudnieniu, potwierdzające doświadczenie zawodowe albo naukowe niezbędne do uzyskania uprawnień rzeczoznawcy do spraw ruchu zakładu górniczego;
- 3) w przypadku osoby prawnej:
 - a) wskazanie jej formy prawnej oraz dowodu jej istnienia, w szczególności wypisu ze stosownego rejestru, oraz wskazanie osób uprawnionych do działania w jej imieniu, przez podanie ich imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego,
 - b) schemat organizacyjny tej osoby,
 - c) oświadczenie zatrudnionej osoby fizycznej, spełniającej wymagania określone w art. 71 ust. 1, która będzie wykonywała badania i sporządzała opinie w sprawach dotyczących ruchu zakładu górniczego, o korzystaniu przez nią z pełni praw publicznych.

Art. 74. Uprawnienia rzeczoznawcy do spraw ruchu zakładu górniczego nadaje Prezes Wyższego Urzędu Górniczego, w drodze decyzji. Decyzja wskazuje zakres uprawnień w sposób określony w art. 72

oraz okres jej obowiązywania, nie dłuższy niż 5 lat, a w przypadku osób prawnych — także imię i nazwisko zatrudnionej osoby fizycznej, spełniającej wymagania określone w art. 71 ust. 1, która będzie wykonywała badania i sporządzała opinie w sprawach dotyczących ruchu zakładu górniczego. Wskazanie okresu obowiązywania decyzji następuje na podstawie oceny możliwości prawidłowego wykonywania zadań przez rzeczoznawcę do spraw ruchu zakładu górniczego.

Art. 75. Rzeczoznawca do spraw ruchu zakładu górniczego niezwłocznie powiadamia Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego o zmianach danych, stanowiących treść wniosku o nadanie uprawnień.

Art. 76. 1. Wykaz osób, którym nadano uprawnienia rzeczoznawcy do spraw ruchu zakładu górniczego, zamieszcza i aktualizuje w Biuletynie Informacji Publicznej Prezes Wyższego Urzędu Górniczego.

2. Wykaz, o którym mowa w ust. 1, obejmuje imię i nazwisko osoby fizycznej albo nazwę osoby prawnej, zakres nadanych uprawnień w sposób określony w art. 72 oraz okres obowiązywania decyzji, a w przypadku osób prawnych — także imię i nazwisko zatrudnionej osoby fizycznej, spełniającej wymagania określone w art. 71 ust. 1, która będzie wykonywała badania i sporządzała opinie w sprawach dotyczących ruchu zakładu górniczego.

Rozdział 5

Odpowiedzialność zawodowa

Art. 77. 1. W stosunku do osoby, która czynności określone w rozdziałach 1 i 2 wykonuje z rażącym niedbalstwem, z naruszeniem ustawy lub rażącym naruszeniem wydanych na jej podstawie przepisów, można orzec, w drodze decyzji, zakaz ich wykonywania, na okres do 2 lat.

2. Postępowanie w sprawie, o której mowa w ust. 1, nie może zostać wszczęte po upływie roku od dnia zaistnienia zdarzenia uzasadniającego wszczęcie postępowania.

3. Zakaz, o którym mowa w ust. 1, nie może zostać orzeczony po upływie 5 lat od dnia zdarzenia, o którym mowa w ust. 2.

4. W przypadku wykonywania przez rzeczoznawcę do spraw ruchu zakładu górniczego czynności w zakresie, w którym nadano uprawnienia, z rażącym niedbalstwem, z rażącym naruszeniem ustawy lub wydanych na jej podstawie przepisów, lub utraty wymagań, o których mowa w art. 71, niezbędnych do uzyskania uprawnień niezwłocznie, w drodze decyzji, cofa się uprawnienia.

Art. 78. 1. Organami właściwymi w sprawach, o których mowa w art. 77, są:

- 1) minister właściwy do spraw środowiska wobec osób posiadających kwalifikacje w zakresie wykonywania i dozoru prac geologicznych oraz kierowania tymi pracami;
- 2) Prezes Wyższego Urzędu Górniczego, w pozostałym zakresie.

2. Informacje o osobach, wobec których orzeczono zakaz wykonywania czynności, są zamieszczane w Biuletynie Informacji Publicznej przez organ, który orzekł zakaz. W informacjach tych wskazuje się imię i nazwisko osoby, zakres czynności oraz okres, na który orzeczono zakaz.

3. Po upływie okresu, na który orzeczono zakaz wykonywania czynności, właściwy organ z urzędu usuwa informacje, o których mowa w ust. 2.

4. W przypadku cofnięcia uprawnień rzeczoznawcy do spraw ruchu zakładu górniczego niezwłocznie usuwa się wpis z wykazu, o którym mowa w art. 76 ust. 1.

DZIAŁ V

Prace geologiczne

Rozdział 1

Projektowanie i wykonywanie prac geologicznych

Art. 79. 1. Prace geologiczne z zastosowaniem robót geologicznych mogą być wykonywane tylko na podstawie projektu robót geologicznych.

2. Projekt robót geologicznych określa w szczególności:

- 1) cel zamierzonych robót oraz sposób jego osiągnięcia;
- 2) rodzaj dokumentacji geologicznej mającej powstać w wyniku robót geologicznych;
- 3) harmonogram robót geologicznych;
- 4) przestrzeń, w obrębie której mają być wykonywane roboty geologiczne;
- 5) przedsięwzięcia konieczne ze względu na ochronę środowiska, w tym wód podziemnych, sposób likwidacji wyrobisk, otworów wiertniczych, rekultywacji gruntów, a także czynności mające na celu zapobieżenie szkodom powstałym wskutek wykonywania zamierzonych robót.

3. Minister właściwy do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe wymagania dotyczące projektów robót geologicznych, w tym robót, których wykonywanie wymaga uzyskania koncesji, kierując się potrzebami ochrony środowiska, zapewnienia należytego rozpoznania geologicznego oraz wymagań w zakresie bezpieczeństwa.

Art. 80. 1. Projekt robót geologicznych, których wykonywanie nie wymaga uzyskania koncesji, zatwierdza organ administracji geologicznej, w drodze decyzji.

2. We wniosku o zatwierdzenie projektu robót geologicznych zamieszcza się informacje o prawach, jakie przysługują wnioskodawcy do nieruchomości, w granicach której roboty te mają być wykonywane.

3. Stronami postępowania o zatwierdzenie projektu robót geologicznych są właściciele (użytkownicy wieczysti) nieruchomości gruntowych, w granicach których mają być wykonywane roboty geologiczne. Przepisy art. 41 stosuje się odpowiednio.

4. Projekt przedkłada się do zatwierdzenia w 2 egzemplarzach.

5. Zatwierdzenie projektu robót geologicznych wymaga opinii wójta (burmistrza, prezydenta miasta).

6. Projekt zatwierdza się na czas oznaczony, nie dłuższy niż 5 lat, w zależności od zakresu i harmonogramu zamierzonych robót geologicznych.

7. Organ administracji geologicznej odmawia zatwierdzenia projektu robót geologicznych, jeżeli:

- 1) projektowane roboty geologiczne naruszałbyby wymagania ochrony środowiska;
- 2) projekt robót geologicznych nie odpowiada wymaganiom prawa.

8. Organ administracji geologicznej, który zatwierdził projekt robót geologicznych, niezwłocznie doręcza kopię decyzji właściwym miejscowo organom administracji geologicznej oraz nadzoru górniczego.

Art. 81. 1. Ten, kto uzyskał koncesję na poszukiwanie lub rozpoznawanie złoża kopaliny albo uzyskał decyzję o zatwierdzeniu projektu robót geologicznych, zgłasza zamiar rozpoczęcia robót geologicznych właściwemu:

- 1) organowi administracji geologicznej;
- 2) wójtowi (burmistrzowi, prezydentowi miasta), a na obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej — terenowemu organowi administracji morskiej;
- 3) organowi nadzoru górniczego — jeżeli do robót geologicznych stosuje się wymagania dotyczące ruchu zakładu górniczego.

2. Zgłoszenia dokonuje się na piśmie, najpóźniej na 2 tygodnie przed zamierzonym terminem rozpoczęcia robót geologicznych, określając zamierzone terminy rozpoczęcia i zakończenia robót geologicznych, ich rodzaj i podstawowe dane dotyczące robót geologicznych oraz imiona i nazwiska osób sprawujących dozór i kierownictwo, a także numery świadectw stwierdzających kwalifikacje do wykonywania tych czynności.

Art. 82. 1. Ten, kto uzyskał koncesję na poszukiwanie lub rozpoznawanie złoża kopaliny albo uzyskał decyzję o zatwierdzeniu projektu robót geologicznych, ma obowiązek:

- 1) bieżącego dokumentowania przebiegu robót geologicznych oraz ich wyników;
- 2) przekazywania właściwemu organowi administracji geologicznej informacji geologicznych;
- 3) przekazywania właściwemu organowi administracji geologicznej próbek uzyskanych w wyniku robót geologicznych wraz z wynikami ich badań, w przypadku:
 - a) poszukiwania lub rozpoznawania złóż kopalin, o których mowa w art. 10 ust. 1,
 - b) wykonania otworów wiertniczych służących rozpoznaniu budowy głębokiego podłoża.

2. Obowiązkiem przekazywania próbek mogą podlegać próbki uzyskane w wyniku robót geologicznych w innych przypadkach niż określone w ust. 1 pkt 3, jeżeli przedstawiają one wartość naukową.

3. W przypadkach, o których mowa w ust. 2, obowiązek przekazywania próbek nakłada się w koncesji na poszukiwanie lub rozpoznawanie złoża kopaliny albo decyzji o zatwierdzeniu projektu robót geologicznych.

4. Zakres i harmonogram przekazywania informacji geologicznych oraz próbek określa odpowiednio koncesja albo decyzja o zatwierdzeniu projektu robót geologicznych.

Art. 83. 1. Jeżeli wymagają tego potrzeby bezpieczeństwa powszechnego, ochrony środowiska lub rozpoznanie budowy geologicznej kraju, w tym racjonalnej gospodarki złożami kopalin, właściwy organ administracji geologicznej, w drodze decyzji, może nakazać temu, kto uzyskał koncesję na poszukiwanie lub rozpoznawanie złoża kopaliny albo decyzję o zatwierdzeniu projektu robót geologicznych, wykonanie, za wynagrodzeniem, dodatkowych czynności, w szczególności robót, badań, pomiarów lub pobrania dodatkowych próbek.

2. Decyzja, o której mowa w ust. 1, zastępuje koncesję albo projekt robót geologicznych.

3. W przypadku sporu wysokość wynagrodzenia, o którym mowa w ust. 1, ustala sąd powszechny.

Art. 84. Ten, kto wykonuje roboty geologiczne, jest obowiązany do zagospodarowania kopaliny wydobytej lub wydobywającej się samoistnie w czasie ich wykonywania. Przepisy o opłacie eksploatacyjnej stosuje się odpowiednio.

Art. 85. 1. Jeżeli roboty geologiczne obejmują wyłącznie wiercenia w celu wykorzystywania ciepła Ziemi, projekt robót geologicznych nie wymaga zatwierdzenia.

2. Projekt robót geologicznych podlega zgłoszeniu staroście.

3. Rozpoczęcie robót geologicznych może nastąpić, jeżeli w terminie 30 dni od dnia przedłożenia projektu robót geologicznych starosta, w drodze decyzji, nie zgłosi do niego sprzeciwu. Starosta może zgłosić sprzeciw, jeżeli:

- 1) sposób wykonywania zamierzonych robót geologicznych zagraża środowisku;
- 2) projekt robót geologicznych nie odpowiada wymaganiom prawa.

Art. 86. Do robót geologicznych służących poszukiwaniu i rozpoznawaniu złóż kopalin, a także robót geologicznych służących innym celom wykonywanych z użyciem środków strzałowych albo wykonywanych na głębokości większej niż 100 m albo wykonywanych na obszarze górniczym utworzonym w celu wykonywania działalności metodą robót podziemnych albo metodą otworów wiertniczych stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące zakładu górniczego i jego ruchu oraz ratownictwa górniczego.

Art. 87. Przepisów niniejszego rozdziału nie stosuje się do robót geologicznych wykonywanych na potrzeby ruchu zakładu górniczego.

Rozdział 2

Dokumentacja geologiczna i informacja geologiczna

Art. 88. 1. Wyniki prac geologicznych, wraz z ich interpretacją, określeniem stopnia osiągnięcia zamierzonego celu wraz z uzasadnieniem, przedstawia się w dokumentacji geologicznej.

2. Dokumentację geologiczną stanowią następujące rodzaje dokumentacji:

- 1) geologiczna złoża kopaliny;
- 2) hydrogeologiczna;
- 3) geologiczno-inżynierska;
- 4) inne niż określone w pkt 1–3.

Art. 89. 1. Dokumentację geologiczną złoża kopaliny sporządza się w celu określenia jego granic, zasobów geologicznych, warunków występowania oraz określenia możliwości wydobycia kopaliny ze złoża.

2. Dokumentacja geologiczna złoża kopaliny określa w szczególności:

- 1) rodzaj, ilość i jakość kopaliny, w tym przez przedstawienie informacji dotyczących kopalin towarzyszących i współwystępujących użytecznych pierwiastków śladowych oraz występujących w złożu substancji szkodliwych dla środowiska;
- 2) położenie złoża, jego budowę geologiczną, formę i granice;
- 3) elementy środowiska otaczającego złoża;
- 4) hydrogeologiczne i inne geologiczno-górnice warunki występowania złoża;
- 5) stan zagospodarowania powierzchni w rejonie udokumentowanego złoża;
- 6) graniczne wartości parametrów definiujących złoża i jego granice.

3. Do sporządzania dokumentacji geologicznej złóż wód leczniczych, wód termalnych i solanek stosuje się wymagania dotyczące dokumentacji hydrogeologicznej.

4. Jeżeli dokumentacja geologiczna złoża kopaliny ma być podstawą uzyskania koncesji, rozpoznanie złoża następuje w stopniu umożliwiającym sporządzenie projektu zagospodarowania złoża.

5. W przypadku dokonywania podziału złoża, dla którego jest wykonana dokumentacja geologiczna, należy sporządzić nową dokumentację dla części złoża przewidzianej do zagospodarowania; dla pozostałej części należy sporządzić rozliczenie zasobów złoża w formie dodatku do dokumentacji geologicznej na koszt podmiotu, który sfinansował wykonanie nowej dokumentacji.

Art. 90. 1. Dokumentację hydrogeologiczną sporządza się w celu:

- 1) ustalenia zasobów oraz właściwości wód podziemnych;
- 2) określenia warunków hydrogeologicznych związanych z zamierzonym:
 - a) wykonywaniem odwodnień w celu wydobywania kopalin,
 - b) wtłaczaniem wód do górotworu,
 - c) wykonywaniem odwodnień budowlanych otworami wiertniczymi,
 - d) wykonywaniem przedsięwzięć mogących negatywnie oddziaływać na wody podziemne, w tym powodować ich zanieczyszczenie,
 - e) podziemnym bezzbiornikowym magazynowaniem substancji lub podziemnym składowaniem odpadów,
 - f) składowaniem odpadów na powierzchni,
 - g) ustanawianiem obszarów ochronnych zbiorników wód podziemnych,
 - h) zakończeniem lub zmianą poziomu odwadniania likwidowanych zakładów górniczych.

2. Dokumentacja hydrogeologiczna, zależnie od celu jej sporządzenia, określa w szczególności:

- 1) budowę geologiczną i warunki hydrogeologiczne badanego obszaru;
- 2) warunki występowania wód podziemnych, w tym charakterystykę warstw wodonośnych określonego poziomu;
- 3) informacje przedstawiające skład chemiczny, cechy fizyczne oraz inne właściwości wód;
- 4) możliwości poboru wód;
- 5) granice projektowanych stref ochronnych ujęć wód podziemnych oraz obszarów ochronnych zbiorników wód podziemnych;
- 6) przedsięwzięcia niezbędne do ochrony środowiska, w tym dotyczące nieruchomości gruntowych, związane z działalnością, na potrzeby której jest sporządzana dokumentacja.

Art. 91. 1. Dokumentację geologiczno-inżynierską sporządza się w celu określenia warunków geologiczno-inżynierskich na potrzeby:

- 1) zagospodarowania przestrzennego;
- 2) posadawiania obiektów budowlanych;
- 3) podziemnego bezzbiornikowego magazynowania substancji lub podziemnego składowania odpadów;
- 4) składowania odpadów na powierzchni.

2. Dokumentacja geologiczno-inżynierska określa w szczególności:

- 1) budowę geologiczną, warunki geologiczno-inżynierskie i hydrogeologiczne podłoża budowlanego lub określonej przestrzeni;
- 2) przydatność badanego terenu do realizacji zamierzonych przedsięwzięć;

3) prognozę zmian w środowisku, które mogą powstać na skutek realizacji, funkcjonowania oraz likwidacji zamierzonych przedsięwzięć — jeżeli nie istnieje obowiązek sporządzenia raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko zgodnie z odrębnymi przepisami.

Art. 92. Dokumentację geologiczną, o której mowa w art. 88 ust. 2 pkt 4, sporządza się w przypadku:

- 1) wykonywania prac geologicznych niekończących się udokumentowaniem zasobów złoża kopaliny lub zasobów wód podziemnych;
- 2) wykonania otworu wiertniczego w celu rozpoznania budowy głębokiego podłoża, niezwiązanego z dokumentowaniem złóż kopaliny;
- 3) wykonywania prac geologicznych w celu wykorzystania ciepła Ziemi;
- 4) likwidacji otworu wiertniczego.

Art. 93. 1. Dokumentację geologiczną, o której mowa w art. 88 ust. 2 pkt 1—3, przedkłada się właściwemu organowi administracji geologicznej w 4 egzemplarzach oraz w postaci dokumentu elektronicznego.

2. Dokumentację geologiczną, o której mowa w art. 88 ust. 2 pkt 1—3, zatwierdza, w drodze decyzji, właściwy organ administracji geologicznej.

3. Jeżeli dokumentacja geologiczna, o której mowa w art. 88 ust. 2 pkt 1—3, nie odpowiada wymaganiom prawa albo powstała w wyniku działań niezgodnych z prawem, właściwy organ administracji geologicznej odmawia jej zatwierdzenia.

4. Zmiany dokumentacji geologicznej, o której mowa w art. 88 ust. 2 pkt 1—3, dokonuje się przez sporządzenie dodatku. Do postępowania z dodatkiem do dokumentacji geologicznej stosuje się ust. 1—3.

5. W przypadku stwierdzenia istotnych różnic między dokumentacją geologiczną, o której mowa w art. 88 ust. 2 pkt 1—3, a stanem rzeczywistym, w tym warunkami zagospodarowania wód podziemnych, właściwy organ administracji geologicznej może, w drodze decyzji, nakazać zmianę dokumentacji geologicznej, a w razie potrzeby — wykonanie dodatkowych prac geologicznych. Decyzja ta określa termin przedłożenia dodatku do dokumentacji geologicznej.

6. W razie potrzeby decyzja nakazująca wykonanie dodatkowych prac geologicznych zastępuje koncesję albo projekt robót geologicznych.

7. Dokumentacja geologiczna, o której mowa w art. 88 ust. 2 pkt 4, nie wymaga uzyskania zatwierdzenia w drodze decyzji.

8. Dokumentację geologiczną, o której mowa w art. 88 ust. 2 pkt 4, sporządza się w 3 egzemplarzach, w terminie do 6 miesięcy od dnia zakończenia prac, i przekazuje się odpowiednio organowi administracji geologicznej, który udzielił koncesji, zatwierdził projekt robót geologicznych lub któremu zgłoszono projekt robót geologicznych.

Art. 94. 1. Właściwy organ administracji geologicznej przesyła kopie decyzji dotyczących dokumentacji geologicznych, o których mowa w art. 88 ust. 2 pkt 1—3:

- 1) organom wykonawczym jednostek samorządu terytorialnego, których terytoriów dotyczy dokumentacja geologiczna;
- 2) właściwemu terenowemu organowi administracji morskiej — jeżeli dokumentacja geologiczna dotyczy obszarów morskich Rzeczypospolitej Polskiej;
- 3) właściwemu dyrektorowi regionalnego zarządu gospodarki wodnej — w przypadku dokumentacji hydrogeologicznej;
- 4) pozostałym właściwym miejscowo organom administracji geologicznej, załączając 1 egzemplarz dokumentacji geologicznej.

2. Właściwy organ administracji geologicznej przesyła po 1 egzemplarzu dokumentacji, o której mowa w art. 88 ust. 2 pkt 4, pozostałym właściwym miejscowo organom administracji geologicznej.

Art. 95. 1. Udokumentowane złoża kopalin oraz udokumentowane wody podziemne, w granicach projektowanych stref ochronnych ujęć oraz obszarów ochronnych zbiorników wód podziemnych w celu ich ochrony ujawnia się w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz planach zagospodarowania przestrzennego województwa.

2. W terminie do 2 lat od dnia zatwierdzenia dokumentacji geologicznej przez właściwy organ administracji geologicznej obszar udokumentowanego złoża kopalin obowiązkowo wprowadza się do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

Art. 96. 1. Po upływie terminu określonego w art. 95 ust. 2 wojewoda wprowadza obszar udokumentowanego złoża kopalin do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy i wydaje w tej sprawie zarządzenie zastępcze. Sporządzone w tym trybie studium wywołuje skutki prawne takie jak studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

2. Koszty sporządzenia studium ponosi w całości gmina, której obszaru dotyczy zarządzenie zastępcze.

3. W przypadku złożenia przez radę gminy skargi na zarządzenie zastępcze, o którym mowa w ust. 1, sąd administracyjny wyznacza rozprawę w terminie 30 dni od dnia wpłynięcia skargi do sądu.

4. Przepisy ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591, z późn. zm.⁸⁾) stosuje się odpowiednio.

⁸⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271 i Nr 214, poz. 1806, z 2003 r. Nr 80, poz. 717 i Nr 162, poz. 1568, z 2004 r. Nr 102, poz. 1055, Nr 116, poz. 1203 i Nr 167, poz. 1759, z 2005 r. Nr 172, poz. 1441 i Nr 175, poz. 1457, z 2006 r. Nr 17, poz. 128 i Nr 181, poz. 1337, z 2007 r. Nr 48, poz. 327, Nr 138, poz. 974 i Nr 173, poz. 1218, z 2008 r. Nr 180, poz. 1111 i Nr 223, poz. 1458, z 2009 r. Nr 52, poz. 420 i Nr 157, poz. 1241, z 2010 r. Nr 28, poz. 142 i 146, Nr 40, poz. 230 i Nr 106, poz. 675 oraz z 2011 r. Nr 21, poz. 113, Nr 117, poz. 679, Nr 134, poz. 777 i Nr 149, poz. 887.

Art. 97. 1. Minister właściwy do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe wymagania dotyczące dokumentacji:

- 1) geologicznej złoża kopaliny,
- 2) hydrogeologicznej,
- 3) geologiczno-inżynierskiej,
- 4) innych niż określone w pkt 1—3

— w tym wzory druków, zestawień i kart dołączanych do dokumentacji.

2. Wydając rozporządzenia, o których mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw środowiska będzie kierował się potrzebą zapewnienia dokumentacjiom geologicznym odpowiedniej formy, w tym umożliwiającej gromadzenie i przetwarzanie w postaci dokumentu elektronicznego, należytego przedstawienia przez te dokumentacje budowy geologicznej, ze szczególnym uwzględnieniem ochrony złóż kopalin, wód podziemnych oraz pozostałych elementów środowiska, a w przypadku rozporządzenia, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, uzależni szczegółowe wymagania od stanu skupienia kopaliny, rozmiarów działalności, a także od kategorii rozpoznania złoża i granicznych wartości parametrów definiujących złożo.

Art. 98. 1. Organy administracji geologicznej gromadzą, przechowują, chronią i udostępniają informację geologiczną.

2. Minister właściwy do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia, sposób i tryb gromadzenia i udostępniania informacji geologicznej, organizację i sposób jej przechowywania oraz zakres jej ochrony.

3. Wydając rozporządzenie, o którym mowa w ust. 2, minister właściwy do spraw środowiska będzie kierował się potrzebami ochrony złóż kopalin, znaczeniem informacji geologicznej, w tym próbek, dla badań naukowych oraz rozpoznania budowy geologicznej kraju, a także uwzględni różnice w wymaganiach dotyczących przechowywania i udostępniania informacji geologicznych, w zależności od rodzaju i formy informacji geologicznej oraz jej statusu prawnego.

Art. 99. 1. Prawo do informacji geologicznej przysługuje Skarbowi Państwa.

2. Temu, kto, ponosząc koszt prac prowadzonych w wyniku decyzji wydanych na podstawie ustawy, uzyskał informację geologiczną, przysługuje prawo do nieodpłatnego korzystania z niej.

3. W okresie 5 lat od dnia utraty mocy decyzji, na podstawie której wykonano prace będące źródłem informacji, podmiotowi, o którym mowa w ust. 2, przysługuje wyłączne prawo do korzystania z informacji geologicznej w celu ubiegania się o wykonywanie działalności, o której mowa w art. 100 ust. 2.

4. Jeżeli przed upływem terminu określonego w ust. 3 ten, komu przysługuje wyłączne prawo do korzystania z informacji geologicznej, uzyskał decyzję stanowiącą podstawę wykonywania działalności, o której mowa w art. 100 ust. 2, zachowuje wyłączne prawo do korzystania z informacji geologicznej przez czas określony w takiej decyzji oraz dodatkowo przez 2 lata od dnia utraty jej mocy.

5. Jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, prawem do informacji geologicznej rozporządza Skarb Państwa.

6. Ten, komu przysługują prawa określone w ust. 2–4, może rozporządzać nimi w granicach określonych tymi przepisami.

7. W zakresie nieuregulowanym niniejszym artykułem do praw określonych w ust. 6 stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu cywilnego dotyczące dzierżawy.

Art. 100. 1. Z wyjątkiem sytuacji określonych w ust. 2 i 3, korzystanie z informacji geologicznej, do której prawa przysługują Skarbowi Państwa, jest nieodpłatne.

2. Korzystanie z informacji geologicznej, do której prawa przysługują Skarbowi Państwa, w celu wykonywania działalności w zakresie:

- 1) wydobywania kopalin ze złóż,
- 2) podziemnego bezzbiornikowego magazynowania substancji oraz podziemnego składowania odpadów,
- 3) w jakim wymagane jest pozwolenie wodnoprawne

— następuje, w drodze umowy, za wynagrodzeniem.

3. Korzystanie z informacji geologicznej, związane z badaniem powodującym uszkodzenie, zniszczenie lub zużycie próbki geologicznej, a także związane z udostępnieniem danych geologicznych, bez względu na cel korzystania, następuje, w drodze umowy, za wynagrodzeniem.

4. Podstawę określenia wynagrodzenia za korzystanie z informacji geologicznej stanowi wycena określająca koszty projektowania, wykonywania i dokumentowania prac geologicznych sfinansowana przez podmiot ubiegający się o korzystanie z tej informacji. Przed zawarciem umowy Skarb Państwa dokonuje weryfikacji wyceny.

5. Wycenę, o której mowa w ust. 4, mogą wykonywać osoby posiadające kwalifikacje do wykonywania, dozoru i kierowania pracami geologicznymi stwierdzone w kategorii odpowiadającej rodzajowi wycenianej informacji geologicznej.

6. Jeżeli informacja geologiczna, do której prawa przysługują Skarbowi Państwa, jest zawarta w dokumentacji geologicznej, rozporządzenie nią następuje wyłącznie na czas oznaczony.

7. Zadania Skarbu Państwa, o których mowa w ust. 4 i w art. 99 ust. 5, w zakresie określonym w ust. 2 pkt 1 i 2 oraz w ust. 3, wykonuje minister właściwy do spraw środowiska.

8. Zadania Skarbu Państwa, o których mowa w ust. 4 i w art. 99 ust. 5, w zakresie określonym w ust. 2 pkt 3, wykonuje marszałek województwa.

9. Wpływy z tytułu rozporządzania prawem do informacji geologicznej należącej do Skarbu Państwa stanowią dochód budżetu państwa.

10. Minister właściwy do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) warunki i tryb korzystania z informacji geologicznej za wynagrodzeniem;
- 2) wzór wniosku o zawarcie umowy na korzystanie z informacji geologicznej;
- 3) metody szacowania wartości informacji geologicznej;
- 4) szczegółowe wymagania dotyczące wycen.

11. Wydając rozporządzenie, o którym mowa w ust. 10, minister właściwy do spraw środowiska będzie kierował się potrzebą zapewnienia łatwego dostępu do informacji geologicznej oraz kompletności informacji objętych wnioskiem. W rozporządzeniu tym minister właściwy do spraw środowiska różnicuje metody szacowania informacji geologicznej i zakres ich stosowania oraz szczegółowe wymagania dotyczące wycen w zależności od rodzaju i formy informacji geologicznej, sposobu i zakresu korzystania z niej, a w przypadku informacji geologicznej dotyczącej złóż kopalin — uwzględni także różnice w jakości informacji ze względu na czas jej pozyskania, stopień rozpoznania złoża oraz stopień jego wyeksploatowania.

Rozdział 3

Ewidencja i bilans zasobów złóż kopalin

Art. 101. 1. Przedsiębiorca prowadzi ewidencję zasobów złoża kopaliny, ustalając ich zmiany spowodowane:

- 1) dokładniejszym rozpoznaniem złoża;
- 2) eksploatacją złoża i powstałymi wskutek niej stratami;
- 3) zmianą granic lub podziałem złoża;
- 4) wymaganiami ochrony środowiska albo bezpieczeństwa pracy, w tym ograniczeniami wpływającymi na dopuszczalność eksploatacji złoża;
- 5) przeklasyfikowaniem geologicznych zasobów bilansowych do pozabilansowych, zasobów pozabilansowych do bilansowych, przemysłowych do nieprzemysłowych, zasobów nieprzemysłowych do przemysłowych lub do strat, albo strat do zasobów przemysłowych.

2. Jeżeli zmiany w okresie sprawozdawczym przekraczają 50% wielkości rocznego wydobycia ze złoża, przeklasyfikowania, o których mowa w ust. 1 pkt 5, dokonuje przedsiębiorca po uzyskaniu zgody, w drodze decyzji, właściwego organu koncesyjnego.

3. W ramach prowadzonej ewidencji zasobów złoża kopaliny sporządza się corocznie, w terminie do dnia 28 lutego, według stanu na dzień 31 grudnia poprzedniego roku, operat ewidencyjny zasobów złoża kopaliny, zwany dalej „operatem ewidencyjnym”.

4. W operacie ewidencyjnym uwzględnia się w szczególności dane dotyczące tych części złoża kopaliny, których wydobycie nie jest technicznie możliwe lub nie jest gospodarczo uzasadnione.

5. Operat ewidencyjny sporządza się na podstawie:

- 1) obmiaru wyrobisk — dla zasobów złóż kopalin stałych;
- 2) pomiarów wydajności odwiertów — dla zasobów złóż kopalin gazowych i płynnych.

6. W przypadku działalności prowadzonej na podstawie koncesji udzielonej przez starostę:

- 1) obmiaru wyrobisk dokonuje się co 3 lata;
- 2) w corocznie sporządzanym operacie ewidencyjnym określa się stan zasobów złoża kopaliny, wielkość wydobycia i strat jako wielkości szacunkowe, pozostawiając szczegółowe ich ustalenie do czasu dokonania obmiaru wyrobisk.

7. Operat ewidencyjny dołącza się do posiadanego egzemplarza dokumentacji geologicznej oraz projektu zagospodarowania złoża.

8. Przedsiębiorca sporządza, na podstawie operatu ewidencyjnego, informację o zmianach zasobów złoża kopaliny i corocznie, w terminie do dnia 15 marca, przekazuje ją właściwemu organowi koncesyjnemu oraz państwowej służbie geologicznej.

9. Informacja, o której mowa w ust. 8, zawiera dane dotyczące stanu zasobów złoża kopaliny, przyrządów oraz ubytków w tych zasobach.

10. W uzasadnionych sytuacjach, w szczególności w przypadku:

- 1) wszczęcia postępowania zmierzającego do cofnięcia koncesji lub stwierdzenia jej wygaśnięcia,
- 2) cofnięcia koncesji lub stwierdzenia jej wygaśnięcia lub utraty jej mocy bez względu na przyczynę,
- 3) wyczerpania zasobów złoża,
- 4) naruszenia przepisów o ochronie środowiska

— organ koncesyjny może, w drodze decyzji, nakazać dokonanie obmiaru wyrobisk i przedłożenie operatu ewidencyjnego w innym terminie.

11. Przedsiębiorca przechowuje operaty ewidencyjne przez 5 lat od końca roku kalendarzowego, w którym koncesja utraciła moc.

12. Minister właściwy do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe wymagania dotyczące operatu ewidencyjnego oraz wzory informacji o zmianach zasobów złoża kopaliny, których treść jest uzależniona od rodzajów kopalin, kierując się potrzebą ochrony złóż kopalin oraz zapewnienia kompletności informacji objętych ewidencją zasobów złoża kopaliny.

Art. 102. 1. Operat ewidencyjny sporządza geolog górniczy.

2. Dla złóż wydobywanych metodą odkrywkową albo metodą otworów wiertniczych operat ewidencyjny może sporządzać osoba posiadająca kwalifikacje do wykonywania, dozoru i kierowania pracami geologicznymi w zakresie poszukiwania lub rozpoznawania złóż kopalin.

3. Nadzór nad sporządzaniem operatu ewidencyjnego sprawuje właściwy organ nadzoru górniczego.

4. Jeżeli przedsiębiorca nie sporządził operatu ewidencyjnego albo sporządził go nienależycie, właściwy organ nadzoru górniczego może, w drodze decyzji, nakazać jego niezwłoczne sporządzenie lub poprawę, na koszt przedsiębiorcy.

Art. 103. 1. Na podstawie dokumentacji geologicznej oraz ewidencji zasobów złóż kopalin państwowa służba geologiczna corocznie, w terminie do dnia 30 czerwca, sporządza krajowy bilans zasobów złóż kopalin.

2. Bilans, o którym mowa w ust. 1, wymaga akceptacji ministra właściwego do spraw środowiska wykonującego zadania administracji geologicznej przy pomocy Głównego Geologa Kraju.

DZIAŁ VI

Zakład górniczy, jego ruch oraz ratownictwo górnicze

Rozdział 1

Planowanie przestrzenne na terenach górniczych

Art. 104. 1. Obszary i tereny górnicze uwzględnia się w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

2. Jeżeli w wyniku zamierzonej działalności określonej w koncesji przewiduje się istotne skutki dla środowiska, dla terenu górniczego bądź jego fragmentu można sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, na podstawie przepisów o zagospodarowaniu przestrzennym.

3. Przewidywane dla środowiska skutki działalności określonej w koncesji określa się w opracowaniu ekofizjograficznym sporządzanym na potrzeby studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, a także na podstawie projektu zagospodarowania złoża.

4. Plan, o którym mowa w ust. 2, niezależnie od wymagań określonych odrębnymi przepisami, powinien zapewniać integrację wszelkich działań podejmowanych w granicach terenu górniczego w celu:

- 1) wykonania działalności określonej w koncesji;
- 2) zapewnienia bezpieczeństwa powszechnego;
- 3) ochrony środowiska, w tym obiektów budowlanych.

5. Plan, o którym mowa w ust. 2, może w szczególności określić:

- 1) obiekty lub obszary, dla których wyznacza się filar ochronny, w granicach którego ruch zakładu górniczego może być zabroniony bądź może być dozwolony tylko w sposób zapewniający należytą ochronę tych obiektów lub obszarów;

2) obszary wyłączone z zabudowy bądź takie, w granicach których zabudowa jest dozwolona tylko po spełnieniu odpowiednich wymagań; koszt spełnienia tych wymagań ponosi przedsiębiorca.

6. Koszty sporządzenia projektu planu, o którym mowa w ust. 2, ponosi przedsiębiorca.

Rozdział 2

Ruch zakładu górniczego

Art. 105. 1. Ruch zakładu górniczego prowadzi się w sposób zgodny z przepisami prawa, w szczególności na podstawie planu ruchu zakładu górniczego, a także zgodnie z zasadami techniki górniczej.

2. Planu ruchu zakładu górniczego nie sporządza się:

- 1) jeżeli koncesji udzielił starosta — w takim przypadku ruch zakładu górniczego prowadzi się na podstawie warunków określonych w koncesji;
- 2) jeżeli roboty geologiczne służące poszukiwaniu lub rozpoznawaniu złóż kopalin są wykonywane bez użycia środków strzałowych na głębokości do 100 m poza obszarem górniczym — w takim przypadku ruch zakładu górniczego prowadzi się na podstawie warunków określonych w koncesji albo decyzji zatwierdzającej projekt robót geologicznych.

Art. 106. Do projektowania, budowy, utrzymania i rozbiórki obiektów budowlanych zakładów górniczych stosuje się przepisy prawa budowlanego oraz odpowiednio przepisy niniejszego rozdziału i rozdziału 5.

Art. 107. 1. Jeżeli nie sprzeciwia się to warunkom określonym w koncesji, przedsiębiorca może dokonać zmiany projektu zagospodarowania złoża. Zmiany dokonuje się w formie dodatku do projektu.

2. Przedsiębiorca przedkłada dodatek do projektu zagospodarowania złoża organowi koncesyjnemu na co najmniej 30 dni przed terminem realizacji zamierzonych zmian.

3. Jeżeli wymagają tego potrzeby racjonalnej gospodarki złożem lub ochrony środowiska, przed upływem 30 dni od dnia doręczenia dodatku do projektu zagospodarowania złoża, organ koncesyjny, w drodze decyzji, zabrania jego realizacji.

Art. 108. 1. Plan ruchu zakładu górniczego sporządza przedsiębiorca, odrębnie dla każdego zakładu górniczego.

2. Plan ruchu zakładu górniczego określa:

- 1) strukturę organizacyjną zakładu górniczego, w szczególności przez wskazanie stanowisk osób kierownictwa i dozoru ruchu;
- 2) szczegółowe przedsięwzięcia niezbędne w celu zapewnienia:
 - a) wykonywania działalności objętej koncesją,
 - b) bezpieczeństwa powszechnego,
 - c) bezpieczeństwa pożarowego,

d) bezpieczeństwa osób przebywających w zakładzie górniczym, w szczególności dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy,

e) racjonalnej gospodarki złożem,

f) ochrony elementów środowiska,

g) ochrony obiektów budowlanych,

h) zapobiegania szkodom i ich naprawy.

3. Plan ruchu zakładu górniczego sporządza się z uwzględnieniem warunków określonych w koncesji oraz projekcie zagospodarowania złoża, a w przypadku:

- 1) robót geologicznych, których wykonywanie nie wymaga koncesji — z uwzględnieniem warunków określonych w projekcie robót geologicznych;
- 2) działalności określonej w art. 2 ust. 1 — z uwzględnieniem warunków lokalnych jej prowadzenia.

4. Jeżeli w granicach obszaru górniczego są planowane bądź prowadzone roboty związane z poszukiwaniem lub rozpoznawaniem złóż kopalin lub wód podziemnych albo jeżeli obszary górnicze sąsiadują ze sobą, w planie ruchu zakładu górniczego uwzględnia się zachodzące współzależności oraz przewiduje się odpowiednie środki, w tym organizacyjne i techniczne, niezbędne do zapewnienia bezpieczeństwa pracy i bezpieczeństwa powszechnego oraz ochrony poszczególnych złóż kopalin i innych elementów środowiska.

5. Jeżeli zakład górniczy składa się z co najmniej 2 części prowadzących samodzielnie ruch, w planie ruchu tego zakładu określa się dane objęte planem odrębnie w odniesieniu do poszczególnych jego części.

6. Plan ruchu zakładu górniczego sporządza się na okres od 2 do 6 lat albo na cały planowany okres prowadzenia ruchu, jeżeli jest on krótszy.

7. Wniosek o zatwierdzenie planu ruchu zakładu górniczego przedkłada się organowi nadzoru górniczego właściwemu dla miejsca wykonywania robót objętych planem, a jeżeli roboty objęte planem będą wykonywane w granicach właściwości miejscowej co najmniej 2 organów nadzoru górniczego — organowi nadzoru górniczego właściwemu dla siedziby zakładu górniczego.

8. Wniosek o zatwierdzenie planu ruchu zakładu górniczego przedkłada się co najmniej na 30 dni przed dniem zamierzonego rozpoczęcia wykonywania robót.

9. Do wniosku o zatwierdzenie planu ruchu zakładu górniczego dołącza się:

- 1) 2 egzemplarze planu, podpisane przez przedsiębiorcę oraz kierownika ruchu zakładu górniczego, który będzie realizował plan;
- 2) odpisy wymaganych dla zamierzonych robót decyzji wydanych przez inne organy, w szczególności dotyczących ochrony środowiska.

10. Wraz z wnioskiem o zatwierdzenie planu ruchu zakładu górniczego przekazuje się do wglądu odpis koncesji oraz projekt zagospodarowania złoża, a w przypadku robót geologicznych, których wykonywanie nie wymaga koncesji — projekt robót geologicznych.

11. Plan ruchu zakładu górniczego zatwierdza właściwy organ nadzoru górniczego, w drodze decyzji, po uzyskaniu opinii właściwego wójta (burmistrza, prezydenta miasta).

12. Organ nadzoru górniczego przesyła organowi koncesyjnemu kopię decyzji zatwierdzającej plan ruchu zakładu górniczego.

Art. 109. 1. Zmiany planu ruchu zakładu górniczego dokonuje się w formie dodatku do planu, w trybie:

- 1) przewidzianym dla zatwierdzenia planu ruchu zakładu górniczego;
- 2) uproszczonym — jeżeli zmiany nie dotyczą bezpieczeństwa powszechnego, bezpieczeństwa pożarowego, bezpieczeństwa osób przebywających w zakładzie górniczym, bezpieczeństwa ruchu zakładu górniczego, gospodarki złożem, ochrony środowiska, robót budowlanych, ochrony obiektów budowlanych oraz zapobiegania szkodom i ich naprawy.

2. W przypadku określonym w ust. 1 pkt 1 opinia, o której mowa w art. 108 ust. 11, nie jest wymagana, jeżeli zmiana planu ruchu zakładu górniczego nie spowoduje negatywnego wpływu na środowisko oraz obiekty budowlane.

3. Organ nadzoru górniczego przesyła organowi koncesyjnemu kopię decyzji zatwierdzającej dodatek do planu ruchu zakładu górniczego, dotyczący gospodarki złożem lub mający wpływ na środowisko.

4. W przypadku dokonywania zmiany planu ruchu zakładu górniczego w trybie uproszczonym:

- 1) dodatek do planu ruchu zakładu górniczego podpisuje kierownik ruchu zakładu górniczego, który realizuje plan, oraz zatwierdza przedsiębiorca;
- 2) zatwierdzone przez przedsiębiorcę dodatki do planu ruchu zakładu górniczego ewidencjonuje się w karcie zmian;
- 3) aktualną kartę zmian, wraz z zatwierdzonymi dodatkami do planu ruchu zakładu górniczego, przekazuje się do właściwego organu nadzoru górniczego nie rzadziej niż co kwartał.

Art. 110. Minister właściwy do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe wymagania dotyczące treści planu ruchu zakładu górniczego oraz planu ruchu likwidowanego (likwidowanej oznaczonej części) zakładu górniczego, różnicując je zależnie od rodzaju i metody prowadzonej działalności oraz uwzględniając specyfikę działalności wykonywanej w granicach obszarów morskich Rzeczypospolitej Polskiej, kierując się potrzebą zapewnienia wymagań określonych w art. 108 ust. 2 oraz art. 129 ust. 1, a także określi elementy planu ruchu zakładu górniczego, których zmiany dokonuje się w trybie uproszczonym, kierując się potrzebą zapewnienia wymagań określonych w art. 109 ust. 1 pkt 2.

Art. 111. 1. Odstąpienie od zatwierdzonego planu ruchu zakładu górniczego jest dopuszczalne tylko w przypadku powstania zagrożenia bezpieczeństwa ruchu zakładu górniczego lub jego części, bezpieczeństwa powszechnego lub środowiska.

2. W przypadku odstąpienia od zatwierdzonego planu ruchu zakładu górniczego przedsiębiorca jest obowiązany niezwłocznie podjąć działania konieczne dla ochrony zdrowia i życia ludzkiego, zabezpieczenia obiektów zakładu górniczego, bezpieczeństwa powszechnego i ochrony środowiska. Działania te nie mogą być niezgodne z zasadami techniki górniczej oraz zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy.

3. O dokonanym odstąpieniu przedsiębiorca niezwłocznie powiadamia właściwy organ nadzoru górniczego oraz organ opiniujący lub uzgadniający. W uzasadnionych przypadkach właściwy organ nadzoru górniczego może, w drodze decyzji, która podlega natychmiastowemu wykonaniu, określić sposób, zakres i termin wykonania obowiązków, o których mowa w ust. 2.

Art. 112. 1. Ruch zakładu górniczego prowadzi się pod kierownictwem i dozorem osób posiadających wymagane kwalifikacje.

2. Osoby wykonujące czynności w ruchu zakładu górniczego szkoli się w zakresie znajomości przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, w tym bezpiecznego wykonywania powierzonych im czynności. Osoby te nie mogą być dopuszczone do pracy w ruchu zakładu górniczego, jeżeli nie wykażą się dostateczną znajomością tych przepisów i zasad.

3. Szkolenia organizuje i prowadzi przedsiębiorca lub na jego zlecenie jednostka organizacyjna prowadząca działalność szkoleniową.

4. Ten, kto trudni się szkoleniem osób wykonujących czynności w ruchu zakładu górniczego, jest obowiązany posiadać odpowiednią kadrę oraz niezbędne środki umożliwiające właściwe szkolenie.

5. Szkolenie osób, o których mowa w art. 53 ust. 6, oraz osób kierownictwa i dozoru ruchu podziemnego zakładu górniczego odbywa się na podstawie programów szkolenia, zatwierdzanych, w drodze decyzji, przez właściwe organy nadzoru górniczego. Odmowa zatwierdzenia następuje, jeżeli program szkolenia nie zapewnia przekazania osobom szkolonym niezbędnych informacji dotyczących prawidłowego wykonywania czynności w ruchu zakładu górniczego.

Art. 113. 1. W ruchu zakładu górniczego stosuje się wyroby, które:

- 1) spełniają wymagania dotyczące oceny zgodności, określone w odrębnych przepisach, lub
- 2) zostały określone w przepisach wydanych na podstawie ust. 15, spełniają wymagania techniczne określone w tych przepisach, zwane dalej „wymaganiami technicznymi”, zostały dopuszczone do stosowania w zakładach górniczych oraz oznakowane w sposób określony w tych przepisach, lub
- 3) zostały określone w przepisach wydanych na podstawie art. 120 ust. 1 lub 2 oraz spełniają wymagania określone w tych przepisach.

2. Decyzję w sprawie dopuszczenia wyrobu do stosowania w zakładach górniczych, zwaną dalej „dopuszczeniem”, wydaje Prezes Wyższego Urzędu Górniczego, jeżeli wyrób spełnia wymagania techniczne.

3. Przed złożeniem wniosku o wydanie dopuszczenia wyrób podlega badaniom, w oparciu o wymagania techniczne, dokonywanym w akredytowanej jednostce certyfikującej wyroby.

4. Jeżeli wyrób został:

- 1) zgodnie z prawem wyprodukowany lub dopuszczony do obrotu w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej lub w Republice Turcji,
- 2) zgodnie z prawem wyprodukowany w państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) będącym stroną umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym

— Prezes Wyższego Urzędu Górniczego wydaje dopuszczenie na podstawie dokumentów załączonych do wniosku, z wyłączeniem przepisów ust. 2 i 3. Odmowa wydania dopuszczenia następuje wyłącznie w przypadku stwierdzenia, że wyrób nie spełnia wymagań bezpieczeństwa w stopniu odpowiadającym temu, jaki przewidują wymagania techniczne.

5. Podmiotami uprawnionymi do złożenia wniosku o wydanie dopuszczenia są:

- 1) producent, jego upoważniony przedstawiciel, w rozumieniu art. 5 pkt 5 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. o systemie oceny zgodności (Dz. U. z 2010 r. Nr 138, poz. 935 oraz z 2011 r. Nr 102, poz. 586), dystrybutor lub importer wyrobu, zwani dalej „dostawcami wyrobu”;
- 2) dostawca wyrobu finalnego — w przypadku wyrobów składających się z podzespołów wykonywanych przez różnych producentów;
- 3) przedsiębiorca, który wykonał lub nabył wyrób i zamierza stosować go w ruchu własnego zakładu górniczego, lub inny podmiot, który wykonał lub nabył wyrób — w przypadku wyrobów wykonanych lub zakupionych jednostkowo.

6. Wniosek o wydanie dopuszczenia zawiera:

- 1) określenie wyrobu;
- 2) oznaczenie podmiotu ubiegającego się o wydanie dopuszczenia, przez wskazanie jego formy prawnej oraz dowodu jego istnienia, w szczególności wypisu ze stosownego rejestru, oraz jego siedziby, a także osób upoważnionych do działania w jego imieniu, przez podanie ich imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego;
- 3) określenie producenta wyrobu, jego siedziby i miejsca produkowania wyrobu.

7. Do wniosku o wydanie dopuszczenia załącza się następujące dokumenty, sporządzone w języku polskim:

- 1) ogólny opis wyrobu wraz ze wskazaniem proponowanego miejsca umieszczania znaku dopuszczenia;
- 2) niezbędne obliczenia projektowe parametrów mających wpływ na bezpieczeństwo użytkowania wyrobu w warunkach zagrożeń występujących w ruchu zakładu górniczego;

3) rysunki lub schematy dotyczące wyrobu, jego układów oraz podzespołów, od których zależy bezpieczeństwo i higiena pracy oraz bezpieczeństwo pożarowe;

4) wyniki badań wyrobu;

5) deklarację producenta albo podmiotu wymienionego w ust. 5 pkt 3 — w przypadku wykonania wyrobu jednostkowo, dotyczącą spełniania przez wyrób wymagań technicznych, albo deklarację dotyczącą spełniania przez wyrób wymagań bezpieczeństwa w stopniu odpowiadającym temu, jaki zapewniają wymagania techniczne — w przypadku wyrobów, o których mowa w ust. 4;

6) dokumenty potwierdzające dokonanie oceny zgodności, jeżeli są wymagane przez odrębne przepisy, w tym wydane na podstawie ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. o systemie oceny zgodności;

7) certyfikat systemu zarządzania jakością lub informację o innym sposobie udokumentowania powtarzalności cech wyrobu — w przypadku produkcji więcej niż 1 egzemplarza wyrobu;

8) dokumentację techniczno-ruchową wyrobu zawierającą następujące informacje wymagane do jego prawidłowego i bezpiecznego stosowania:

- a) dane techniczne,
- b) identyfikację zagrożeń powodowanych przez wyrób w czasie jego stosowania,
- c) instrukcje bezpiecznego stosowania wyrobu oraz informację o konieczności podejmowania szczególnych środków bezpieczeństwa,
- d) warunki stosowania wyrobu, uwzględniające sposób przeprowadzania przeglądów, konserwacji, napraw i regulacji.

8. W przypadku wyrobów, o których mowa w ust. 4, zamiast dokumentów wymienionych w ust. 7 pkt 4, do wniosku o wydanie dopuszczenia załącza się, sporządzone w języku polskim, dokumenty stanowiące podstawę wyprodukowania lub dopuszczenia wyrobu do obrotu, w szczególności wyniki jego badań.

9. Jeżeli wymagają tego szczególne względy bezpieczeństwa i higieny pracy oraz bezpieczeństwa pożarowego w ruchu zakładu górniczego, Prezes Wyższego Urzędu Górniczego może przed wydaniem dopuszczenia nakazać, w drodze postanowienia, przeprowadzenie prób wyrobu w ruchu zakładu górniczego.

10. Dopuszczenie wydaje się na czas nieokreślony.

11. Dopuszczenie określa:

- 1) wyrób;
- 2) zakres i warunki stosowania wyrobu;
- 3) znak dopuszczenia oraz sposób trwałego i czytelnego umieszczania znaku dopuszczenia na każdej jednostce wyrobu;
- 4) dokumenty, jakie dostawca wyrobu jest obowiązany przekazać użytkownikowi;
- 5) czas przechowywania dokumentów, o których mowa w ust. 7, przez podmiot określony w ust. 5 oraz warunki ich udostępniania;

6) zakres dozwolonych zmian wyrobu, które mogą być dokonane, w okresie ważności dopuszczenia, przez producenta albo podmiot wymieniony w ust. 5 pkt 3 — w przypadku wykonania wyrobu jednostkowo.

12. Zmiany, o których mowa w ust. 11 pkt 6, nie mogą dotyczyć:

- 1) obniżenia wytrzymałości poszczególnych elementów wyrobu;
- 2) cech wyrobu, których zmiana może powodować ograniczenie zakresu jego stosowania lub wymaga zmiany warunków jego stosowania;
- 3) wyposażenia wyrobu, które służy do zwalczania zagrożeń naturalnych oraz zagrożenia pożarowego;
- 4) zabezpieczeń mechanicznych i elektrycznych wyrobu, jeżeli obniżają poziom bezpieczeństwa;
- 5) miejsca obsługi i jego zabezpieczeń oraz systemów sterowania wyrobem;
- 6) osłon części ruchomych wyrobu;
- 7) zakresu stosowania wyrobu.

13. W przypadku wprowadzenia zmiany w dopuszczonym wyrobie przez podmioty określone w ust. 5, wprowadzający zmianę powiadamia o niej podmiot, który poddał wyrób badaniom, oraz Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego.

14. Jeżeli wyrób nie spełnia wymagań technicznych mających wpływ na poziom jego bezpieczeństwa, Prezes Wyższego Urzędu Górniczego może uchylić lub zmienić dopuszczenie.

15. Rada Ministrów, kierując się potrzebą zapewnienia bezpieczeństwa powszechnego, bezpieczeństwa ruchu zakładu górniczego oraz bezpieczeństwa stosowania wyrobów w warunkach zagrożeń występujących w ruchu zakładów górniczych, w tym bezpieczeństwa osób wykonujących czynności w ruchu zakładu górniczego, określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) wykaz wyrobów;
- 2) wymagania techniczne dla wyrobów;
- 3) znaki dopuszczenia oraz sposób oznaczania wyrobów tymi znakami.

Art. 114. 1. Oddanie do ruchu w zakładzie górniczym obiektów, maszyn, urządzeń i ścian, jak również dokonywanie ich istotnych zmian konstrukcyjnych lub istotnych zmian warunków eksploatacji, wymaga zezwolenia kierownika ruchu zakładu górniczego.

2. Oddanie do ruchu w zakładzie górniczym, określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 120 ust. 1: podstawowych obiektów, maszyn i urządzeń, obiektów podziemnego zakładu górniczego stanowiących ściany prowadzone w warunkach specjalnych oraz obiektów podziemnego zakładu górniczego stanowiących oddziały eksploatujące partie złóż rud między w warunkach specjalnych, jak również dokonywanie ich istotnych zmian konstrukcyjnych lub istotnych

zmian warunków eksploatacji, wymaga pozwolenia wydanego, w drodze decyzji, przez właściwy organ nadzoru górniczego.

3. Przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się, jeżeli obiekt, maszyna lub urządzenie stanowi wyposażenie lub część składową obiektu budowlanego zakładu górniczego, dla którego pozwolenia na użytkowanie są wydawane przez właściwe organy nadzoru górniczego na podstawie przepisów prawa budowlanego.

4. Właściwy organ nadzoru górniczego może przed wydaniem pozwolenia, o którym mowa w ust. 2, nakazać, w drodze postanowienia, na które służy zażalenie, przeprowadzenie próbnego ruchu obiektów, maszyn, urządzeń lub ścian, określając jego zakres i sposób kontroli oraz uzależniając wydanie pozwolenia od uzyskanych wyników.

Art. 115. 1. Przechowywanie lub używanie przez przedsiębiorcę w ruchu zakładu górniczego sprzętu strzałowego wymaga pozwolenia wydanego, w drodze decyzji, przez organ nadzoru górniczego właściwy dla miejsca wykonywania robót strzałowych, a jeżeli roboty te będą wykonywane w granicach właściwości miejscowej co najmniej 2 organów nadzoru górniczego — organ nadzoru górniczego właściwy dla siedziby zakładu górniczego.

2. Przechowywanie lub używanie w ruchu zakładu górniczego sprzętu strzałowego przez podmioty wykonujące w zakresie swojej działalności zawodowej czynności powierzone im w ruchu zakładu górniczego wymaga pozwolenia wydanego, w drodze decyzji, przez organ nadzoru górniczego właściwy dla miejsca wykonywania robót strzałowych.

3. Pozwolenie wydaje się na czas nieokreślony.

4. Właściwy organ nadzoru górniczego odmawia wydania pozwolenia:

- 1) ze względu na zagrożenie obronności, bezpieczeństwa państwa, porządku publicznego lub środowiska;
- 2) ze względu na ważny interes publiczny;
- 3) jeżeli wnioskodawcy cofnięto w ciągu ostatnich 5 lat pozwolenie z przyczyn określonych w ust. 5.

5. Właściwy organ nadzoru górniczego cofa pozwolenie, jeżeli wnioskodawca prowadzi roboty strzałowe w sposób:

- 1) niezgodny z przepisami prawa lub planem ruchu zakładu górniczego;
- 2) stwarzający zagrożenie obronności, bezpieczeństwa państwa, porządku publicznego lub środowiska.

6. Przedsiębiorca powiadamia organ nadzoru górniczego, o którym mowa w ust. 1, najpóźniej na 7 dni przed zamierzonym terminem rozpoczęcia robót strzałowych, o powierzeniu wykonywania tych robót podmiotowi wykonującemu w zakresie swojej działalności zawodowej czynności powierzone mu w ruchu zakładu górniczego.

7. Przedsiębiorca lub podmiot wykonujący w zakresie swojej działalności zawodowej roboty strzałowe powierzone mu w ruchu zakładu górniczego, są obowiązani:

- 1) przestrzegać wymagań dotyczących bezpiecznego przechowywania środków strzałowych i sprzętu strzałowego oraz prowadzenia prac przy użyciu tych środków i sprzętu;
- 2) zapewnić nadzór nad osobami, którym powierzyli wykonywanie czynności związanych z dostępem do środków strzałowych i sprzętu strzałowego;
- 3) zapewnić ewidencjonowanie znajdujących się w zakładzie górniczym oraz wykorzystanych tam środków strzałowych;
- 4) przechowywać dokumentację, o której mowa w pkt 3, przez co najmniej 10 lat, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym wykorzystano środki strzałowe, oraz udostępniać ją na żądanie właściwego organu nadzoru górniczego;
- 5) zapewnić prowadzenie wykazu używanych środków strzałowych i sprzętu strzałowego, określającego warunki ich używania.

8. Kierownik ruchu zakładu górniczego ustala dla każdego miejsca wykonywania robót strzałowych w formie pisemnej bezpieczny sposób ich wykonywania, uwzględniając wymagania określone w przepisach wydanych na podstawie art. 120 ust. 2.

Art. 116. 1. Przedsiębiorca, który uzyskał koncesję na działalność określoną w art. 21 ust. 1 pkt 2, 3 i 4, z wyjątkiem koncesji udzielonej przez starostę, jest obowiązany posiadać dokumentację mierniczo-geologiczną oraz aktualizować i uzupełniać ją w trakcie postępu robót. W skład dokumentacji mierniczo-geologicznej wchodzi:

- 1) dokumenty pomiarowe;
- 2) dokumenty obliczeniowe;
- 3) dokumenty kartograficzne przedstawiające aktualną sytuację geologiczną oraz górnictwem zakładu górniczego, a także stan powierzchni w granicach terenu górniczego.

2. Nie jest wymagane posiadanie dokumentów pomiarowych i obliczeniowych będących podstawą sporządzania i uzupełniania map pozyskiwanych z państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego.

3. Dokumentację mierniczo-geologiczną sporządza:

- 1) mierniczy górniczy, a w przypadku wydobywania kopalin metodą odkrywkową — także osoba posiadająca kwalifikacje zawodowe w zakresie geodezyjnych pomiarów sytuacyjno-wysokościowych;
- 2) w części, w jakiej przedstawia ona sytuację geologiczną zakładu górniczego — geolog górniczy, a w przypadku wydobywania kopalin metodą odkrywkową — także osoba posiadająca kwalifikacje zawodowe w zakresie sporządzania dokumentacji geologicznej złóż tych kopalin, w związku z wydobywaniem których ma być sporządzona dokumentacja mierniczo-geologiczna.

4. W celu sporządzenia, aktualizacji i uzupełniania dokumentacji mierniczo-geologicznej wykonuje się prace geodezyjne i geologiczne, obejmujące czynności pomiarowe, obliczeniowe i kartograficzne.

5. Przedsiębiorca jest obowiązany nieodpłatnie udostępnić organom administracji geologicznej oraz organom nadzoru górniczego, na żądanie tych organów, dokumentację mierniczo-geologiczną w zakresie niezbędnym do wykonywania ich zadań.

6. Właściwy organ nadzoru górniczego może, w drodze decyzji, nakazać sporządzenie odpowiednich dokumentów wchodzących w skład dokumentacji mierniczo-geologicznej, innych niż wymienione w przepisach wydanych na podstawie ust. 7, jeżeli jest to niezbędne do:

- 1) zapewnienia bezpieczeństwa ruchu zakładu górniczego;
- 2) zwalczania zagrożeń naturalnych;
- 3) wykonania zadań ratownictwa górniczego;
- 4) kontrolowania racjonalnej gospodarki zasobami złóż kopalin w procesie ich wydobywania;
- 5) zapobieżenia szkodom w środowisku i obiektach budowlanych;
- 6) budowy i likwidacji zakładu górniczego;
- 7) rekultywacji gruntów i zagospodarowania terenów po zakończeniu działalności górniczej.

7. Minister właściwy do spraw środowiska, kierując się potrzebą sporządzenia dokumentacji mierniczo-geologicznej w sposób zapewniający przedstawienie aktualnej sytuacji geologicznej oraz górnictwem zakładu górniczego, a także stanu powierzchni w granicach terenu górniczego, określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) rodzaje dokumentów wchodzących w skład dokumentacji mierniczo-geologicznej;
- 2) szczegółowe wymagania dotyczące sporządzania, aktualizacji i uzupełniania dokumentacji mierniczo-geologicznej;
- 3) szczegółowe wymagania dotyczące wykonywania prac geodezyjnych i geologicznych w celu sporządzenia, aktualizacji i uzupełniania dokumentacji mierniczo-geologicznej;
- 4) sposób i tryb postępowania z dokumentacją mierniczo-geologiczną po likwidacji zakładu górniczego, w zakresie jej przekazywania i archiwizowania, w tym wzory dokumentów związanych z jej przekazywaniem.

Art. 117. Przedsiębiorca jest obowiązany:

- 1) rozpoznawać zagrożenia związane z ruchem zakładu górniczego i podejmować środki zmierzające do zapobiegania i usuwania tych zagrożeń;
- 2) posiadać odpowiednie środki materialne i techniczne oraz służby ruchu zapewniające bezpieczeństwo pracowników i ruchu zakładu górniczego;
- 3) prowadzić ewidencję osób przebywających w zakładzie górniczym, przez wskazanie imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego;

- 4) oceniać i dokumentować ryzyko zawodowe oraz stosować niezbędne rozwiązania zmniejszające to ryzyko, w tym przez sporządzenie dokumentu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia;
- 5) posiadać i odpowiednio przechowywać dokumentację prowadzenia ruchu zakładu górniczego;
- 6) posiadać dowód sprawdzenia rozwiązań technicznych przez rzeczoznawcę do spraw ruchu zakładu górniczego — w przypadkach określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 120 ust. 1 i 2.

Art. 118. 1. Złóża, pokłady, wyrobiska, ich części oraz inne przestrzenie w zakładach górniczych, w których występują następujące zagrożenia naturalne: tąpnięciami, metanowe, wyrzutami gazów i skał, wybuchem pyłu węglowego, klimatyczne, wodne, osuwiskowe, erupcyjne, siarkowodorowe, substancjami promieniotwórczymi, podlegają zaliczeniu do poszczególnych stopni, kategorii lub klas zagrożeń, według kryteriów określonych w przepisach wydanych na podstawie ust. 4.

2. Zaliczeń, o których mowa w ust. 1, dokonuje kierownik ruchu zakładu górniczego w oparciu o dokumentację określoną w przepisach wydanych na podstawie ust. 4, niezwłocznie po stwierdzeniu okoliczności określonych w tych przepisach, uzasadniających zaliczenie do danego stopnia, kategorii lub klasy zagrożenia.

3. W przypadkach określonych w przepisach wydanych na podstawie ust. 4 zaliczeń, o których mowa w ust. 1, dokonuje się także w oparciu o wyniki badań przeprowadzonych przez rzeczoznawcę do spraw ruchu zakładu górniczego oraz opinię tego rzeczoznawcy.

4. Minister właściwy do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) kryteria oceny zagrożeń naturalnych, o których mowa w ust. 1, zależnie od rodzaju kopaliny, natężenia zagrożeń, przestrzeni występowania zagrożeń oraz rodzaju zakładu górniczego,
- 2) dokumentację, w oparciu o którą dokonuje się zaliczeń, o których mowa w ust. 1, inną niż wymienioną w ust. 3,
- 3) przypadki, w których zaliczeń, o których mowa w ust. 1, dokonuje się także w oparciu o dokumentację, o której mowa w ust. 3

— kierując się potrzebą zapewnienia bezpieczeństwa i higieny pracy, bezpieczeństwa powszechnego oraz bezpieczeństwa ruchu zakładu górniczego.

Art. 119. 1. Kto spostrzeże zagrożenie dla ludzi, zakładu górniczego lub jego ruchu, uszkodzenie albo nieprawidłowe działanie urządzeń tego zakładu, jest obowiązany niezwłocznie ostrzec osoby zagrożone, podjąć środki dostępne w celu usunięcia niebezpieczeństwa oraz zawiadomić o niebezpieczeństwie najbliższą osobę kierownictwa lub dozoru ruchu.

2. W przypadku powstania stanu zagrożenia życia lub zdrowia osób przebywających w zakładzie górniczym, dla zakładu górniczego lub jego ruchu, na żądanie kierownika ruchu tego zakładu, każdy przedsiębiorca jest obowiązany udzielić mu niezbędnej pomocy.

3. W przypadku powstania stanu zagrożenia życia lub zdrowia osób przebywających w zakładzie górniczym, niezwłocznie wstrzymuje się prowadzenie ruchu w strefie zagrożenia, wycofuje się ludzi w bezpieczne miejsce i podejmuje się niezbędne działania, w tym środki dostępne w celu usunięcia stanu zagrożenia.

4. Kierownik ruchu zakładu górniczego jest obowiązany niezwłocznie zawiadomić właściwy organ nadzoru górniczego, w sposób ustalony w przepisach wydanych na podstawie art. 120 ust. 1, o każdym wypadku śmiertelnym, ciężkim lub zbiorowym, zgonie naturalnym, jak również o związanych z ruchem zakładu górniczego niebezpiecznych zdarzeniach, stwarzających zagrożenie życia, zdrowia ludzkiego lub bezpieczeństwa powszechnego.

5. Kierownik ruchu zakładu górniczego, w terminie do 3 dnia roboczego każdego miesiąca, jest obowiązany zawiadomić właściwy organ nadzoru górniczego, w sposób ustalony w przepisach wydanych na podstawie art. 120 ust. 1, o każdym wypadku zaistniałym w zakładzie górniczym, innym niż określony w ust. 4, który zaistniał w poprzednim miesiącu.

Art. 120. 1. Minister właściwy do spraw gospodarki w porozumieniu z ministrami właściwymi do spraw pracy, spraw wewnętrznych oraz środowiska określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe wymagania dotyczące prowadzenia ruchu poszczególnych rodzajów zakładów górniczych, w zakresie:

- 1) bezpieczeństwa i higieny pracy, w tym oceniania i dokumentowania ryzyka zawodowego oraz stosowania niezbędnych rozwiązań zmniejszających to ryzyko,
- 2) bezpieczeństwa pożarowego,
- 3) gospodarki złożami kopaliny w procesie ich wydobywania,
- 4) przygotowania wydobytych kopaliny do sprzedaży,
- 5) ochrony środowiska,
- 6) podstawowych obiektów, maszyn i urządzeń zakładu górniczego,
- 7) obiektów podziemnego zakładu górniczego stanowiących ściany prowadzone w warunkach specjalnych oraz obiektów podziemnego zakładu górniczego stanowiących oddziały eksploatujące partie złóż rud miedzi w warunkach specjalnych,
- 8) przypadków, w których przedsiębiorca jest obowiązany posiadać dowód sprawdzenia rozwiązań technicznych przez rzeczoznawcę do spraw ruchu zakładu górniczego

— kierując się potrzebą zapewnienia wysokiego poziomu bezpieczeństwa powszechnego, bezpieczeństwa pożarowego, bezpieczeństwa i higieny pracy, prawidłowego prowadzenia ruchu zakładu górniczego, zapobiegania zagrożeniom występującym w ruchu zakładu górniczego, a także uwzględniając konieczność stosowania przez przedsiębiorców aktualnych osiągnięć nauki i techniki, zwłaszcza w zakresie górnictwa, uproszczenia wymagań dla przedsiębiorców prowadzących działalność na podstawie koncesji udzielonej przez starostę oraz racjonalnego wykorzystania złoża kopaliny.

2. Minister właściwy do spraw gospodarki w porozumieniu z ministrami właściwymi do spraw pracy, spraw wewnętrznych oraz środowiska określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe wymagania dotyczące przechowywania i używania środków strzałowych i sprzętu strzałowego w ruchu zakładu górnictwa, w tym rodzaje, sposób i wzory ewidencji środków strzałowych oraz przypadki, w których przedsiębiorca ma obowiązek posiadać dowód sprawdzenia rozwiązań technicznych przez rzeczoznawcę do spraw ruchu zakładu górnictwa, kierując się potrzebą zapewnienia wysokiego poziomu bezpieczeństwa powszechnego, bezpieczeństwa pożarowego, bezpieczeństwa i higieny pracy, prawidłowego prowadzenia ruchu zakładu górnictwa, zapobiegania zagrożeniom występującym w ruchu zakładu górnictwa, a także potrzebą zapewnienia bezpieczeństwa osób wykonujących czynności związane z przechowywaniem lub używaniem środków strzałowych i sprzętu strzałowego w poszczególnych rodzajach zakładów górniczych.

3. Prezes Wyższego Urzędu Górniczego może, na wniosek przedsiębiorcy, w szczególnych przypadkach uzasadnionych warunkami bezpieczeństwa lub gdy jest to niezbędne do wprowadzenia postępu technicznego, przeprowadzenia prac naukowo-badawczych lub doświadczalnych, wyrazić zgodę na odstąpienie przez przedsiębiorcę od określonych wymagań przewidzianych w przepisach wydanych na podstawie ust. 1 i 2, określając szczegółowo zakład górniczy, zakres odstąpienia oraz warunki jego stosowania. Zgodę, w drodze decyzji, wyraża się na czas oznaczony, nie dłuższy niż 5 lat.

Art. 121. 1. Przepisy niniejszego rozdziału stosuje się odpowiednio do podmiotów wykonujących w zakresie swojej działalności zawodowej czynności im powierzone w ruchu zakładu górnictwa.

2. Podmioty, o których mowa w ust. 1, są obowiązane spełniać następujące wymagania w zależności od rodzaju zakładu górnictwa:

- 1) zapewnić odpowiednie służby ruchu, w tym osoby kierownictwa i dozoru ruchu oraz osoby o kwalifikacjach niezbędnych do kierowania i wykonywania określonego rodzaju robót;
- 2) zapewnić niezbędne środki materialne i techniczne umożliwiające bezpieczne wykonywanie robót;
- 3) przeszkolić pracowników w zakresie znajomości przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, w tym bezpiecznego wykonywania powierzonych im czynności;
- 4) ocenić i udokumentować ryzyko zawodowe na stanowisku pracy oraz poinformować pracowników o tym ryzyku, a także stosować niezbędne środki profilaktyczne zmniejszające to ryzyko.

3. Sposób organizacji pracy wraz ze schematem organizacyjnym i dodatkowymi ustaleniami zapewniającymi bezpieczne wykonywanie robót określa umowa zawarta między przedsiębiorcą a podmiotem, o którym mowa w ust. 1.

Rozdział 3

Ratownictwo górnicze

Art. 122. 1. Ratownictwo górnicze tworzą:

- 1) służby ratownictwa górniczego przedsiębiorcy;
- 2) podmioty zawodowo trudniące się ratownictwem górniczym.

2. Do zadań służb i podmiotów, o których mowa w ust. 1, należy:

- 1) niezwłoczne niesienie pomocy w przypadku zagrożenia życia lub zdrowia osób przebywających w zakładzie górnictwa, bezpieczeństwa ruchu zakładu górnictwa lub bezpieczeństwa powszechnego;
- 2) wykonywanie prac profilaktycznych — prace te mają na celu zapobieganie bezpośredniemu zagrożeniu bezpieczeństwa osób lub ruchu zakładu górnictwa w przypadkach określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 124.

3. Kierownik ruchu zakładu górnictwa odpowiada za stan ratownictwa górniczego w zakładzie górnictwa, a kierownik podmiotu zawodowo trudniącego się ratownictwem górniczym — za stan ratownictwa górniczego w tym podmiocie.

4. W zakładzie górnictwa i w podmiocie zawodowo trudniącym się ratownictwem górniczym prowadzi się dokumentację w zakresie ratownictwa górniczego.

5. W ratownictwie górniczym przeprowadza się specjalistyczne badania lekarskie, specjalistyczne badania psychologiczne oraz specjalistyczne szkolenia. Badania i szkolenia organizuje i przeprowadza podmiot zawodowo trudniący się ratownictwem górniczym lub przedsiębiorca spełniający wymagania przewidziane dla podmiotów zawodowo trudniących się ratownictwem górniczym. W przypadkach określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 124 pkt 2 szkolenia może organizować i przeprowadzać przedsiębiorca.

6. Przedsiębiorca jest obowiązany:

- 1) posiadać własne służby ratownictwa górniczego albo powierzyć realizację tego obowiązku w całości lub w części podmiotom zawodowo trudniącym się ratownictwem górniczym;
- 2) posiadać plan ratownictwa górniczego;
- 3) zapewnić stałą możliwość udziału w akcji ratowniczej zawodowych specjalistycznych służb podmiotu zawodowo trudniącego się ratownictwem górniczym, w sposób określony w umowie, o której mowa w ust. 15.

7. Podmiot zawodowo trudniący się ratownictwem górniczym jest obowiązany na wezwanie przedsiębiorcy lub kierownika ruchu zakładu górnictwa zapewnić stałe uczestnictwo w akcji ratowniczej zawodowych specjalistycznych służb, w sposób określony w umowie, o której mowa w ust. 15.

8. Przedsiębiorca posiadający wyłącznie własne służby ratownictwa górniczego jest obowiązany spełniać wymagania przewidziane dla podmiotów zawodowo trudniących się ratownictwem górniczym.

9. Podmiot zawodowo trudniący się ratownictwem górniczym jest obowiązany spełniać wymagania przewidziane dla tych podmiotów.

10. Plan ratownictwa górniczego sporządza się dla każdego zakładu górniczego.

11. Plan ratownictwa górniczego określa sposób wykonania obowiązków w zakresie ratownictwa górniczego, w szczególności:

- 1) organizację służb ratownictwa górniczego i służb pogotowia w zakładzie górniczym;
- 2) możliwość stałego udziału w akcji ratowniczej zawodowych specjalistycznych służb podmiotu zawodowo trudniącego się ratownictwem górniczym — w przypadku zawarcia umowy, o której mowa w ust. 15;
- 3) niezbędne wyposażenie w sprzęt ratowniczy;
- 4) sposób prowadzenia akcji ratowniczej.

12. Plan ratownictwa górniczego oraz zmiany w tym planie zatwierdza kierownik ruchu zakładu górniczego. Plan ten na bieżąco aktualizuje się w zakresie ustalonym przez kierownika ruchu zakładu górniczego.

13. W zakładzie górniczym organizuje się drużynę ratowniczą oraz odpowiednio wyposażoną kopalnianą stację ratownictwa górniczego. W zakładach górniczych wydobywających kopaliny otworami wiertniczymi obowiązek posiadania kopalnianej stacji ratownictwa górniczego może zostać spełniony przez utrzymywanie zakładowej stacji ratownictwa górniczego.

14. W skład zawodowych specjalistycznych służb podmiotu zawodowo trudniącego się ratownictwem górniczym wchodzi:

- 1) dyżurujące zawodowe zastępy ratownicze;
- 2) zawodowe pogotowia specjalistyczne;
- 3) dyżurujące zastępy dla grup zakładów górniczych.

15. Powierzenie przez przedsiębiorcę podmiotowi zawodowo trudniącemu się ratownictwem górniczym realizacji w całości lub części obowiązku posiadania własnych służb ratownictwa górniczego następuje na podstawie umowy, za uprzednią zgodą właściwego organu nadzoru górniczego, wyrażoną, w drodze decyzji, w przypadku spełniania przez ten podmiot wymagań przewidzianych w przepisach wydanych na podstawie art. 124.

16. Jeżeli przedsiębiorca lub podmiot nie spełnia wymagań przewidzianych w zakresie ratownictwa górniczego, właściwy organ nadzoru górniczego może nakazać, w drodze decyzji, przedsiębiorcy albo podmiotowi zawodowo trudniącemu się ratownictwem górniczym:

- 1) dokonanie koniecznych zmian w organizacji ratownictwa górniczego;
- 2) uzupełnienie lub zmianę wyposażenia ratownictwa górniczego.

17. Jeżeli występujące w zakładzie górniczym zagrożenia naturalne i ich natężenie nie wymagają spełnienia przez przedsiębiorcę obowiązku, o którym mowa w ust. 6 pkt 1, i jeżeli nie spowoduje to pogorszenia stanu bezpieczeństwa w zakładzie górniczym, właściwy organ nadzoru górniczego może, w drodze decyzji, zwolnić przedsiębiorcę z tego obowiązku, w całości lub w części. Przedsiębiorca, który uzyskał zwolnienie, jest obowiązany zabezpieczyć możliwość prowadzenia akcji ratowniczej przez podmioty trudniące się zawodowo ratownictwem górniczym, w sposób określony w planie ratownictwa górniczego oraz umowie zawartej z tym podmiotem.

18. W przypadku istotnej zmiany okoliczności, stanowiących podstawę wydania decyzji, o której mowa w ust. 16, właściwy organ nadzoru górniczego niezwłocznie uchyla tę decyzję.

19. Przepisów ust. 1—18 nie stosuje się do przedsiębiorców wydobywających kopaliny metodą odkrywkową. Są oni obowiązani zabezpieczyć możliwość prowadzenia akcji ratowniczej przez inne jednostki ratownicze.

Art. 123. 1. Prace profilaktyczne wykonuje się na zasadach określonych dla ruchu zakładu górniczego, zgodnie z dokumentacją prac profilaktycznych, zatwierdzoną przez kierownika ruchu zakładu górniczego.

2. Decyzję o podjęciu prac profilaktycznych i ich zakończeniu podejmuje kierownik ruchu zakładu górniczego.

3. W przypadku wystąpienia zagrożenia życia i zdrowia pracowników zakładu górniczego, bezpieczeństwa ruchu zakładu górniczego lub bezpieczeństwa powszechnego, w związku z ruchem zakładu górniczego, niezwłocznie podejmuje się i prowadzi akcję ratowniczą.

4. Akcję ratowniczą prowadzi kierownik akcji ratowniczej zgodnie z planem ratownictwa górniczego oraz wymaganiami określonymi w przepisach wydanych na podstawie art. 124.

5. Kierownikiem akcji ratowniczej, podejmującym jednoosobowo decyzje dotyczące jej prowadzenia, jest kierownik ruchu zakładu górniczego.

6. Podczas prowadzenia akcji ratowniczej, w przypadkach szczególnych, ze względu na bezpieczeństwo załogi lub zakładu górniczego, kierownik akcji może odstąpić od wymagań określonych w przepisach prawa, pod warunkiem zapewnienia postępowania zgodnego z zasadami techniki górniczej.

7. Nadzór nad prowadzeniem akcji ratowniczej sprawuje właściwy organ nadzoru górniczego. W przypadku uznania, że jest ona prowadzona nienależycie, organ ten może żądać zmiany jej kierownika lub objąć kierownictwo akcji.

8. Jeżeli wymaga tego waga lub zawartość sprawy, w szczególności w przypadku zaistnienia wypadku zbiorowego, katastrofy albo niebezpiecznego zdarzenia, czynności określone w ust. 7 może podejmować Prezes Wyższego Urzędu Górniczego.

9. Czynności określone w ust. 7 są wykonywane przez pracowników organów nadzoru górniczego na podstawie legitymacji służbowej upoważniającej do wykonywania takich czynności.

Art. 124. Minister właściwy do spraw gospodarki w porozumieniu z ministrami właściwymi do spraw wewnętrznych, środowiska oraz zdrowia określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) organizację, szczegółowe zadania i wymagania dla służb ratownictwa górniczego przedsiębiorcy oraz podmiotu zawodowo trudniącego się ratownictwem górniczym,
- 2) szczegółowe wymagania dotyczące specjalistycznych badań lekarskich, specjalistycznych badań psychologicznych oraz specjalistycznych szkoleń w zakresie ratownictwa górniczego, w tym przypadki, w których te szkolenia są przeprowadzane przez przedsiębiorcę,
- 3) szczegółowe wymagania dotyczące dokumentacji w zakresie ratownictwa górniczego oraz planu ratownictwa górniczego,
- 4) sposoby współpracy przedsiębiorcy oraz podmiotu zawodowo trudniącego się ratownictwem górniczym, w przypadku zawarcia umowy, o której mowa w art. 122 ust. 15,
- 5) przypadki, w których wykonuje się prace profilaktyczne,
- 6) sposoby prowadzenia akcji ratowniczych w zależności od rodzaju i natężenia zagrożeń występujących w zakładach górniczych

— kierując się potrzebą zapewnienia wysokiego poziomu bezpieczeństwa powszechnego, bezpieczeństwa pożarowego, bezpieczeństwa i higieny pracy, bezpieczeństwa ruchu zakładu górniczego, zapobiegania zagrożeniom występującym w ruchu zakładu górniczego, a także zapewnienia sprawnego niesienia pomocy w przypadku zagrożenia życia lub zdrowia osób przebywających w zakładzie górniczym, bezpieczeństwa ruchu zakładu górniczego lub bezpieczeństwa powszechnego.

Rozdział 4

Podziemne składowanie odpadów

Art. 125. 1. Wyróżnia się następujące typy podziemnych składowisk odpadów:

- 1) podziemne składowisko odpadów niebezpiecznych;
- 2) podziemne składowisko odpadów obojętnych;
- 3) podziemne składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne.

2. Podziemne składowisko odpadów lokalizuje się w formacji geologicznej stanowiącej naturalną barierę geologiczną dla ewentualnej migracji substancji niebezpiecznych poza granice przestrzeni objętej przewidywanymi szkodliwymi wpływami składowanych odpadów.

3. Eksploatacja i zamknięcie podziemnego składowiska powinny odbywać się w sposób zapewniający bezpieczeństwo powszechne oraz w sposób zapewniający zapobieganie negatywnym dla środowiska skutkom składowania odpadów, w szczególności zanieczyszczeniu wód podziemnych.

4. Monitoring podziemnego składowiska odpadów prowadzi się w celu porównania stanu środowiska we wszystkich fazach działalności z jego pierwotnym stanem.

5. Odpady w podziemnych składowiskach składa się w sposób selektywny. Składowanie odpadów w sposób nieselektywny jest dozwolone tylko wówczas, jeżeli nie spowoduje to zagrożenia środowiska lub nie naruszy wymagań bezpieczeństwa.

6. Przedsiębiorca prowadzący działalność w zakresie podziemnego składowania odpadów jest obowiązany zatrudnić w ruchu zakładu górniczego osobę posiadającą świadectwo stwierdzające kwalifikacje w zakresie gospodarowania odpadami, wydane na podstawie przepisów ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. z 2010 r. Nr 185, poz. 1243, z późn. zm.⁹⁾).

7. Minister właściwy do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) szczegółowe wymagania dla poszczególnych typów podziemnych składowisk odpadów, dotyczące lokalizacji, eksploatacji i zamknięcia, a także zakres, sposób i warunki prowadzenia monitoringu tych składowisk,
- 2) rodzaje odpadów, które mogą być składowane podziemnie w sposób nieselektywny oraz kryteria i procedury dopuszczenia odpadów na składowiska podziemne

— kierując się potrzebami zapewnienia ochrony środowiska, bezpieczeństwa powszechnego oraz prawidłowego postępowania z odpadami, a także uwzględniając zjawiska przyrodnicze i uwarunkowania geologiczne.

Art. 126. 1. Zabronione jest podziemne składowanie następujących odpadów:

- 1) występujących w postaci ciekłej, w tym odpadów zawierających wodę w ilości powyżej 95% masy całkowitej, z wyłączeniem szlamów;
- 2) o właściwościach wybuchowych, żrących, utleniających, wysoce łatwopalnych lub łatwopalnych;
- 3) zakaźnych medycznych i zakaźnych weterynaryjnych;
- 4) powstających w wyniku prac naukowo-badawczych, rozwojowych lub działalności dydaktycznej, które nie są zidentyfikowane lub są niesklasyfikowane i których oddziaływanie na środowisko nie jest znane;

⁹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2010 r. Nr 203, poz. 1351 oraz z 2011 r. Nr 106, poz. 622, Nr 117, poz. 678, Nr 138, poz. 809 i Nr 152, poz. 897.

- 5) opon, z wyłączeniem opon rowerowych i opon o średnicy zewnętrznej większej niż 1400 mm;
- 6) innych, które w warunkach podziemnego składowania mogą podlegać niepożądanym zmianom fizycznym, chemicznym lub biologicznym.

2. Do odpadów, o których mowa w ust. 1 pkt 6, zalicza się następujące odpady:

- 1) mogące w warunkach składowania wchodzić w reakcje z wodą lub skalą macierzystą, prowadząc do zmiany ich objętości, powstania samozapalnych, toksycznych lub wybuchowych substancji lub gazów lub innych reakcji zagrażających bezpieczeństwu eksploatacji składowiska podziemnego lub nienaruszalności bariery geologicznej, a także pojemniki, w których są składowane;
- 2) ulegające biodegradacji;
- 3) o ostrym zapachu;
- 4) mogące wytwarzać mieszanki gazowo-powietrzne o właściwościach toksycznych lub wybuchowych;
- 5) nieodpowiadające warunkom geomechanicznym ze względu na niewystarczającą stabilność;
- 6) samozapalne lub podatne na samozapłon w danych warunkach składowania;
- 7) będące produktami gazowymi;
- 8) lotne oraz pochodzące ze zbierania w postaci nieokreślonych mieszanin.

3. Zabronione jest rozcieńczanie lub sporządzanie mieszanin odpadów ze sobą lub z innymi substancjami (przedmiotami) w celu spełnienia kryteriów dopuszczenia do podziemnego składowania.

Art. 127. 1. Do podziemnego składowania odpadów stosuje się odpowiednio przepisy art. 56–58, art. 59 ust. 1 pkt 1–5 oraz art. 61 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach.

2. Przepisów niniejszego rozdziału nie stosuje się do odpadów obojętnych oraz innych niż niebezpieczne i obojętne, jeżeli stanowią odpady wydobywcze w rozumieniu ustawy z dnia 10 lipca 2008 r. o odpadach wydobywczych (Dz. U. Nr 138, poz. 865 oraz z 2010 r. Nr 28, poz. 145).

3. Przed rozpoczęciem eksploatacji podziemnego składowiska odpadów właściwy organ nadzoru górniczego przeprowadza jego kontrolę w zakresie zgodności z koncesją i planem ruchu zakładu górniczego.

Rozdział 5

Likwidacja zakładu górniczego

Art. 128. 1. Przedsiębiorca, który uzyskał koncesję na działalność, o której mowa w art. 21 ust. 1 pkt 2, 3 i 4, tworzy fundusz likwidacji zakładu górniczego, zwany dalej „funduszem”, oraz gromadzi na nim środki. Przedsiębiorca może utworzyć wspólny fundusz dla więcej niż jednego zakładu górniczego.

2. Środki funduszu gromadzi się na wydodrębnionym rachunku bankowym w postaci środków pieniężnych. Środki funduszu mogą być gromadzone również w postaci bonów skarbowych lub obligacji emitowanych lub gwarantowanych przez Skarb Państwa.

3. Środki funduszu zwiększa się o wpływy z oprocentowania środków pieniężnych, przychody z bonów skarbowych oraz przychody z obligacji emitowanych lub gwarantowanych przez Skarb Państwa.

4. W przypadku wydobywania kopalin ze złóż metodą:

1) robót podziemnych lub otworów wiertniczych — przeznaczają się na fundusz równowartość nie mniej niż 3% odpisów amortyzacyjnych od środków trwałych zakładu górniczego, ustalanych stosownie do przepisów o podatku dochodowym,

2) odkrywkową — przeznaczają się na fundusz równowartość nie mniej niż 10% należnej opłaty eksploatacyjnej

— w terminie miesiąca po zakończeniu roku obrotowego.

5. Przepis ust. 4 pkt 1 stosuje się do podziemnego bezzbiornikowego magazynowania substancji oraz podziemnego składowania odpadów.

6. Obowiązek przeznaczania środków na fundusz:

1) powstaje w przypadku:

a) wydobywania kopalin ze złóż — od dnia wymagalności opłaty eksploatacyjnej,

b) podziemnego bezzbiornikowego magazynowania substancji lub podziemnego składowania odpadów — od dnia zatwierdzenia planu ruchu zakładu górniczego;

2) ustaje z dniem rozpoczęcia likwidacji zakładu górniczego.

7. Likwidacja części zakładu górniczego nie zwalnia z obowiązku dokonywania wpłat w zakresie pozostałej części tego zakładu.

8. Środki funduszu stanowią koszty uzyskania przychodów w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym i mogą być wykorzystane wyłącznie w celu pokrycia kosztów likwidacji zakładu górniczego lub jego oznaczonej części, a także zbędnych ze względów technicznych i technologicznych urządzeń, instalacji, obiektów lub wyrobisk górniczych tego zakładu.

9. Rozpoczęcie dokonywania wypłat z funduszu może nastąpić po przedstawieniu przez przedsiębiorcę prowadzącemu rachunek ostatecznej decyzji właściwego organu nadzoru górniczego zatwierdzającej plan ruchu likwidowanego zakładu górniczego lub jego oznaczonej części albo zatwierdzającej plan ruchu zakładu górniczego w części, w jakiej przewiduje on likwidację zbędnych ze względów technicznych i technologicznych urządzeń, instalacji, obiektów lub wyrobisk górniczych tego zakładu.

10. Na żądanie właściwego organu koncesyjnego lub właściwego organu nadzoru górniczego przedsiębiorca przedstawia aktualne wyciągi z rachunku bankowego, na którym gromadzi środki funduszu, oraz informacje o sposobie ich wykorzystania.

11. Likwidacja funduszu następuje po zakończeniu likwidacji zakładu górniczego, za zgodą właściwego organu nadzoru górniczego, wyrażoną, w drodze decyzji, po zasięgnięciu opinii właściwego wójta (burmistrza, prezydenta miasta).

12. Wymagania określone w ust. 1–11 stosuje się odpowiednio do następcy prawnego przedsiębiorcy, który utworzył fundusz.

13. Stosowanie przepisów ust. 1–12 nie jest obowiązkiem dla przedsiębiorcy, który uzyskał koncesję starosty.

Art. 129. 1. W przypadku likwidacji zakładu górniczego, w całości lub w części, przedsiębiorca jest obowiązany:

- 1) zabezpieczyć lub zlikwidować wyrobiska górnicze oraz urządzenia, instalacje i obiekty zakładu górniczego;
- 2) zabezpieczyć niewykorzystaną część złoża kopaliny;
- 3) zabezpieczyć sąsiednie złoża kopalin;
- 4) przedsięwziąć niezbędne środki chroniące wyrobiska sąsiednich zakładów górniczych;
- 5) przedsięwziąć niezbędne środki w celu ochrony środowiska oraz rekultywacji gruntów po działalności górniczej.

2. Do rekultywacji gruntów, o których mowa w ust. 1 pkt 5, stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2004 r. Nr 121, poz. 1266, z późn. zm.¹⁰⁾).

3. Do likwidacji zakładu górniczego stosuje się odpowiednio przepisy o ruchu zakładu górniczego.

4. Plan ruchu likwidowanego zakładu górniczego lub jego oznaczonej części określa również sposób wykonania obowiązków, o których mowa w ust. 1.

5. Zatwierdzenie planu ruchu likwidowanego zakładu górniczego wymaga uzgodnienia z właściwym wójtem (burmistrzem, prezydentem miasta). Kryterium uzgodnienia jest zgodność sposobu likwidacji z przeznaczeniem nieruchomości, określonym w art. 7.

6. W uzasadnionych przypadkach właściwy organ nadzoru górniczego może, w drodze decyzji, nakazać przedsiębiorcy wykonanie obowiązku likwidacji zakładu górniczego lub jego oznaczonej części.

7. Decyzja, o której mowa w ust. 6, określa termin i sposób wykonania obowiązku likwidacji zakładu górniczego lub jego oznaczonej części. Decyzja ta może również upoważnić do korzystania z cudzej nieruchomości w zakresie niezbędnym do wykonania obowiązku likwidacji zakładu górniczego lub jego oznaczonej części.

8. W przypadku bezskutecznego upływu terminu, o którym mowa w ust. 7, właściwy organ nadzoru górniczego wszczyna postępowanie egzekucyjne.

Art. 130. 1. Środki funduszu nie podlegają egzekucji, chyba że tytuł wykonawczy, na podstawie którego organ egzekucyjny prowadzi postępowanie egzekucyjne, został wystawiony:

- 1) na wniosek wierzyciela przedsiębiorcy,
- 2) na podstawie art. 129 ust. 8

— z tytułu wykonywania na zlecenie lub rzecz przedsiębiorcy czynności określonych w art. 128 ust. 8, art. 129 ust. 1 lub 6.

2. Środki funduszu nie wchodzi w skład masy upadłości podmiotów, o których mowa w art. 128 ust. 1 i 12.

Art. 131. Niezwłocznie po zakończeniu likwidacji zakładu górniczego przedsiębiorca przekazuje Prezesowi Wyższego Urzędu Górniczego dokumentację mierniczo-geologiczną, w sposób i w trybie określonym w przepisach wydanych na podstawie art. 116 ust. 7. Do dokumentacji tej nie stosuje się art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (Dz. U. z 2011 r. Nr 123, poz. 698).

Art. 132. Przepisy niniejszego rozdziału stosuje się odpowiednio do likwidacji zakładu górniczego, jego oznaczonej części oraz zbędnych ze względów technicznych i technologicznych urządzeń, instalacji, obiektów lub wyrobisk górniczych tego zakładu, prowadzonej przez podmiot niebędący przedsiębiorcą, w tym likwidacji byłego zakładu górniczego.

DZIAŁ VII

Oplaty

Art. 133. 1. Przedsiębiorca, który uzyskał koncesję na poszukiwanie lub rozpoznawanie złóż kopalin, wnosi opłatę ustaloną w koncesji jako iloczyn stawki opłaty oraz wyrażonej w kilometrach kwadratowych powierzchni terenu objętego koncesją.

2. Stawka opłaty za działalność w zakresie poszukiwania złóż kopalin za kilometr kwadratowy wynosi dla:

- 1) węgla kamiennego i rud uranu — 529,05 zł;
- 2) węgla brunatnego — 211,62 zł;
- 3) pozostałych kopalin, których złoża są objęte własnością górnictw — 105,81 zł.

¹⁰⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 175, poz. 1462, z 2006 r. Nr 12, poz. 63, z 2007 r. Nr 75, poz. 493, Nr 80, poz. 541 i Nr 191, poz. 1374, z 2008 r. Nr 237, poz. 1657 oraz z 2009 r. Nr 1, poz. 3, Nr 115, poz. 967 i Nr 157, poz. 1241.

3. Stawka opłaty za działalność w zakresie rozpoznawania złóż kopalin lub łącznie za działalność w zakresie poszukiwania i rozpoznawania złóż kopalin wynosi dwukrotność stawki określonej w ust. 2.

4. Opłata ma charakter jednorazowy i jest wnoszona w terminie 14 dni od dnia, w którym koncesja stała się ostateczna. Dowód wniesienia opłaty przedsiębiorca niezwłocznie przedstawia organowi koncesyjnemu oraz podmiotom określonym w art. 141 ust. 1—3.

5. Organ koncesyjny, wydłużając czas obowiązywania koncesji, ponownie ustala opłatę za działalność. Do ustalenia tej opłaty stosuje się przepisy ust. 1—4.

Art. 134. 1. Przedsiębiorca, który uzyskał koncesję na wydobywanie kopaliny ze złoża, wnosi opłatę eksploatacyjną ustalaną jako iloczyn jej stawki oraz ilości kopaliny wydobytej, ze złoża bilansowego i pozabilansowego, w okresie rozliczeniowym.

2. Stawki opłat eksploatacyjnych dla poszczególnych rodzajów kopalin określa załącznik do ustawy.

3. Stawka opłaty eksploatacyjnej wynosi 50% w przypadku:

- 1) kopaliny towarzyszącej;
- 2) kopaliny współwystępującej wydobytej ze złoża węglowodorów.

Art. 135. 1. Przedsiębiorca, który uzyskał koncesję na:

- 1) podziemne bezzbiornikowe magazynowanie substancji albo
- 2) podziemne składowanie odpadów

— wnosi opłatę ustalaną jako iloczyn stawki opłaty oraz ilości substancji lub odpadów, która w okresie rozliczeniowym została wprowadzona do górotworu, w tym do podziemnych wyrobisk górniczych.

2. Stawki opłat z tytułu magazynowania wynoszą dla:

- 1) substancji gazowych — 1,61 zł/tys. m³;
- 2) substancji ciekłych — 3,19 zł/t;
- 3) pozostałych substancji — 1,60 zł/t.

3. Stawki opłat z tytułu składowania wynoszą dla odpadów:

- 1) niebezpiecznych — 65,79 zł/t z wyłączeniem odpadów stanowiących materiały izolacyjne i konstrukcyjne zawierające azbest, dla których stawka wynosi 0,0 zł/t;
- 2) obojętnych — 3,79 zł/t;
- 3) innych niż niebezpieczne i obojętne — 5,06 zł/t.

Art. 136. 1. Stawki opłat, o których mowa w art. 133 ust. 2, art. 134 ust. 2 i art. 135 ust. 2 i 3, podlegają corocznej zmianie stosownie do średniorocznego wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem, planowanego w ustawie budżetowej na dany rok kalendarzowy.

2. Na podstawie wskaźnika, o którym mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw środowiska ogłasza, w drodze obwieszczenia, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” stawki opłat obowiązujące na następny rok kalendarzowy, zaokrąglając je w górę do pełnych groszy.

Art. 137. 1. Okresem rozliczeniowym z tytułu opłaty eksploatacyjnej jest półrocze liczone odpowiednio od dnia 1 stycznia do dnia 30 czerwca i od dnia 1 lipca do dnia 31 grudnia.

2. Przedsiębiorca, który uzyskał koncesję na wydobywanie kopaliny ze złoża, samodzielnie ustala wysokość opłaty eksploatacyjnej należnej za okres rozliczeniowy i przed upływem miesiąca następującego po tym okresie wnosi ją na rachunki bankowe gminy, na terenie której jest prowadzona działalność, oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, bez wezwania.

3. W terminie określonym w ust. 2 przedsiębiorca, który uzyskał koncesję na wydobywanie kopaliny ze złoża, przedstawia organowi koncesyjnemu, gminie, na terenie której jest prowadzona działalność, oraz Narodowemu Funduszowi Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej kopie dowodów dokonanych wpłat, a także informację zawierającą dane identyfikujące przedsiębiorcę, nazwę złoża, numer koncesji na wydobywanie kopaliny z tego złoża, rodzaj i ilość kopaliny wydobytej w okresie rozliczeniowym, przyjętą stawkę oraz wysokość ustalonej opłaty, w tym przypadającej gminie, na terenie której jest prowadzona działalność, oraz Narodowemu Funduszowi Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Jeżeli wydobywanie prowadzi się na terenie więcej niż jednej gminy — w informacji określa się również ilość kopaliny wydobytej z terenów poszczególnych gmin, a także wysokość przypadającej na nie opłaty eksploatacyjnej.

4. Jeżeli wysokość opłaty należnej za okres rozliczeniowy nie przekracza 300 zł, obowiązek jej zapłaty nie powstaje. Nie zwalnia to z obowiązku przedłożenia informacji, o której mowa w ust. 3.

5. Jeżeli ostatni dzień terminu określonego w ust. 2 przypada na sobotę lub dzień ustawowo wolny od pracy, za ostatni dzień tego terminu uważa się następny dzień po dniu lub dniach wolnych od pracy.

6. Wymagania określone w ust. 1—5 stosuje się odpowiednio do przedsiębiorców, którzy uzyskali koncesję na podziemne bezzbiornikowe magazynowanie substancji albo podziemne składowanie odpadów.

7. Minister właściwy do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia, wzory druków służących przedstawieniu informacji dotyczącej opłaty za wydobywanie kopaliny, podziemne bezzbiornikowe magazynowanie substancji oraz podziemne składowanie odpadów, kierując się potrzebą zapewnienia przejrzystości oraz wiarygodności przedkładanych informacji.

Art. 138. W razie stwierdzenia, że przedsiębiorca nie dokonał wpłaty opłaty w terminie albo dokonał wpłaty w wysokości innej niż należna, organ koncesyjny określa, w drodze decyzji, wysokość należnej opłaty, stosując stawkę obowiązującą w okresie rozliczeniowym, którego opłata dotyczy.

Art. 139. 1. Działalność wykonywana z rażącym naruszeniem warunków określonych w koncesji lub zatwierdzonym projekcie robót geologicznych podlega opłacie dodatkowej. Opłata dodatkowa jest niezależna od pozostałych opłat regulowanych niniejszym działem.

2. Opłatę dodatkową ustala, w drodze decyzji, odpowiednio organ koncesyjny lub organ administracji geologicznej, który zatwierdził projekt robót geologicznych.

3. Opłatę dodatkową za:

- 1) poszukiwanie lub rozpoznawanie złóż kopalin określonych w art. 10 ust. 1, ustala się w wysokości pięciokrotnej stawki opłaty dla danego rodzaju kopaliny za każdy kilometr kwadratowy powierzchni terenu objętego taką działalnością, przy czym rozpoczęty kilometr kwadratowy powierzchni terenu liczy się jako cały;
- 2) wykonywanie robót geologicznych ustala się w wysokości 10 000 zł za każdy kilometr kwadratowy powierzchni terenu objętego taką działalnością, przy czym rozpoczęty kilometr kwadratowy powierzchni terenu liczy się jako cały;
- 3) wydobywanie kopalin ustala się w wysokości pięciokrotnej stawki opłaty eksploatacyjnej dla danego rodzaju kopaliny, pomnożonej przez ilość wydobytej w ten sposób kopaliny;
- 4) podziemne bezzbiornikowe magazynowanie substancji ustala się w wysokości pięciokrotnej stawki opłaty dla danego rodzaju magazynowanej substancji, pomnożonej przez ilość zatłoczonej w ten sposób substancji;
- 5) podziemne składowanie odpadów ustala się w wysokości pięciokrotnej stawki opłaty dla danego rodzaju składowanych odpadów, pomnożonej przez ilość składowanych w ten sposób odpadów.

4. Opłaty dodatkowe, o których mowa w ust. 3 pkt 1 i 3–5, ustala się stosując stawki obowiązujące w dniu wszczęcia postępowania.

5. Opłatę wnosi się w terminie 14 dni od dnia, w którym decyzja stała się ostateczna. Dowód wniesienia opłaty niezwłocznie przedstawia się właściwemu organowi oraz podmiotom określonym w art. 141 ust. 1–3.

Art. 140. 1. Działalność wykonywana bez wymaganej koncesji albo bez zatwierdzonego projektu robót geologicznych podlega opłacie podwyższonej.

2. Organami właściwymi w sprawach, o których mowa w ust. 1, są:

- 1) minister właściwy do spraw środowiska w odniesieniu do działalności:
 - a) wykonywanej w granicach obszarów morskich Rzeczypospolitej Polskiej,
 - b) w zakresie podziemnego bezzbiornikowego magazynowania substancji,
 - c) w zakresie podziemnego składowania odpadów;
- 2) starosta w zakresie niewymienionym w pkt 1.

3. Opłatę podwyższoną za:

- 1) poszukiwanie lub rozpoznawanie złóż kopalin określonych w art. 10 ust. 1, ustala się w wysokości 50 000 zł za każdy kilometr kwadratowy powierzchni terenu objętego taką działalnością, przy czym rozpoczęty kilometr kwadratowy powierzchni terenu liczy się jako cały;
- 2) wykonywanie robót geologicznych ustala się w wysokości 40 000 zł za każdy kilometr kwadratowy powierzchni terenu objętego taką działalnością, przy czym rozpoczęty kilometr kwadratowy powierzchni terenu liczy się jako cały;
- 3) wydobywanie kopalin ustala się w wysokości czterdziestokrotnej stawki opłaty eksploatacyjnej dla danego rodzaju kopaliny, pomnożonej przez ilość wydobytej bez koncesji kopaliny;
- 4) podziemne bezzbiornikowe magazynowanie substancji ustala się w wysokości dwustukrotnej stawki opłaty dla danego rodzaju magazynowanej substancji, pomnożonej przez ilość zatłoczonej bez koncesji substancji;
- 5) podziemne składowanie odpadów ustala się w wysokości dwustukrotnej stawki opłaty dla danego rodzaju składowanych odpadów, pomnożonej przez ilość składowanych bez koncesji odpadów.

4. Do ustalenia opłaty podwyższonej za wydobywanie kopaliny, dla której stawka opłaty eksploatacyjnej wynosi 0 zł za jednostkę miary przyjmuje się stawkę w wysokości 1,32 zł/m³ w przypadku wód termalnych i 5,89 zł/1000 m³ w przypadku metanu z węgla kamiennego.

5. Opłaty podwyższone, o których mowa w ust. 3 pkt 3–5, ustala się stosując stawki obowiązujące w dniu wszczęcia postępowania.

6. Opłatę wnosi się w terminie 14 dni od dnia, w którym decyzja stała się ostateczna. Dowód wniesienia opłaty niezwłocznie przedstawia się właściwemu organowi oraz podmiotom określonym w art. 141.

Art. 141. 1. Wpływy z tytułu opłat, o których mowa w niniejszym dziale, w 60% stanowią dochód gminy, na terenie której jest prowadzona działalność, a w 40% dochód Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

2. Jeżeli działalność jest prowadzona na terenie więcej niż jednej gminy, opłaty stanowią dochód gmin proporcjonalnie odpowiednio do wielkości powierzchni terenu objętego działalnością, ilości wydobytej kopaliny, ilości wprowadzonej do górotworu substancji albo odpadów.

3. Wpływy z tytułu opłat za działalność prowadzoną w granicach obszarów morskich Rzeczypospolitej Polskiej w całości stanowią dochód Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

4. Jeżeli opłatę, o której mowa w art. 140, ustala starosta, wpływy z tego tytułu stanowią dochód powiatu. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio.

Art. 142. 1. Do opłat, o których mowa w niniejszym dziale, stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. — Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60, z późn. zm.¹¹⁾) dotyczące zobowiązań podatkowych. Określone tymi przepisami uprawnienia organów podatkowych przysługują wierzycielom.

2. Wierzycielami są odpowiednio gmina, powiat oraz Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

3. Organem właściwym w zakresie decyzji wydawanych na podstawie przepisów wymienionych w ust. 1 w części dotyczącej Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej jest Prezes Zarządu tego Funduszu. W sprawach regulowanych niniejszą ustawą organem wyższego stopnia, w rozumieniu przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego, w stosunku do Prezesa Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej jest minister właściwy do spraw środowiska.

Art. 143. 1. Decyzja w sprawach określonych niniejszym działem nie może zostać wydana po upływie 5 lat od końca roku, w którym nastąpiło zdarzenie uzasadniające jej wydanie.

2. W sprawach określonych niniejszym działem stroną postępowania jest odpowiednio:

- 1) przedsiębiorca albo
- 2) podmiot, który prowadzi działalność bez wymaganej koncesji, albo
- 3) podmiot, który prowadzi roboty geologiczne z naruszeniem zatwierdzonego projektu robót geologicznych, albo
- 4) podmiot, który prowadzi roboty geologiczne bez zatwierdzonego projektu robót geologicznych.

DZIAŁ VIII

Odpowiedzialność za szkody

Art. 144. 1. Właściciel nie może sprzeciwić się zagrożeniom spowodowanym ruchem zakładu górniczego, który jest prowadzony zgodnie z ustawą. Może on jednak żądać naprawienia wyrządzonej tym ruchem szkody, na zasadach określonych ustawą.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do innych podmiotów, których prawa majątkowe są zagrożone ruchem zakładu górniczego.

¹¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 85, poz. 727, Nr 86, poz. 732 i Nr 143, poz. 1199, z 2006 r. Nr 66, poz. 470, Nr 104, poz. 708, Nr 143, poz. 1031, Nr 217, poz. 1590 i Nr 225, poz. 1635, z 2007 r. Nr 112, poz. 769, Nr 120, poz. 818, Nr 192, poz. 1378 i Nr 225, poz. 1671, z 2008 r. Nr 118, poz. 745, Nr 141, poz. 888, Nr 180, poz. 1109 i Nr 209, poz. 1316, 1318 i 1320, z 2009 r. Nr 18, poz. 97, Nr 44, poz. 362, Nr 57, poz. 466, Nr 131, poz. 1075, Nr 157, poz. 1241, Nr 166, poz. 1317, Nr 168, poz. 1323, Nr 213, poz. 1652 i Nr 216, poz. 1676, z 2010 r. Nr 40, poz. 230, Nr 57, poz. 355, Nr 127, poz. 858, Nr 167, poz. 1131, Nr 182, poz. 1228 i Nr 197, poz. 1306 oraz z 2011 r. Nr 34, poz. 173, Nr 75, poz. 398, Nr 106, poz. 622 i Nr 134, poz. 781.

3. Jeżeli nie zachodzą okoliczności przewidziane w ust. 1 i 2, przedsiębiorca odpowiada za szkodę według zasad określonych w Kodeksie cywilnym.

Art. 145. Jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, do naprawiania szkód, o których mowa w art. 144 ust. 1 i 2, stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego.

Art. 146. 1. Odpowiedzialność za szkodę ponosi przedsiębiorca prowadzący ruch zakładu górniczego, wskutek którego wystąpiła szkoda.

2. Przepis ust. 1 stosuje się także do innych podmiotów prowadzących działalność regulowaną ustawą, nawet jeżeli nie stosuje się do nich przepisów dotyczących ruchu zakładu górniczego.

3. Jeżeli nie można ustalić, kto wyrządził szkodę, odpowiada za nią przedsiębiorca, który w dniu ujawnienia się szkody ma prawo prowadzić w obszarze górniczym, w granicach którego wystąpiła szkoda, działalność regulowaną ustawą.

4. Jeżeli nie istnieje przedsiębiorca odpowiedzialny za szkodę ani jego następca prawny, za szkodę odpowiada Skarb Państwa reprezentowany przez właściwy organ nadzoru górniczego na zasadach określonych niniejszym działem.

5. Jeżeli szkoda nastąpiła także z innych przyczyn niż ruch zakładu górniczego, odpowiedzialność podmiotów określonych w ust. 1—4 oraz innych podmiotów jest solidarna.

6. Odpowiedzialność przedsiębiorcy oraz podmiotów trudniących się zawodowo wykonywaniem powierzonych im przez tego przedsiębiorcę czynności jest solidarna.

Art. 147. 1. Przywrócenie stanu poprzedniego może w szczególności nastąpić przez dostarczenie gruntów, obiektów budowlanych, urządzeń, lokali, wody lub innych dóbr tego samego rodzaju.

2. Naprawienie szkody w gruncie rolnym lub leśnym zdegradowanym lub zdevastowanym na skutek ruchu zakładu górniczego następuje w sposób określony przepisami o ochronie tych gruntów.

3. Obowiązek przywrócenia stanu poprzedniego ciąży na tym, kto jest odpowiedzialny za szkodę. Poszkodowany, za zgodą podmiotu odpowiedzialnego za szkodę, może wykonać obowiązek w zamian za zapłatę odpowiedniej kwoty pieniężnej.

Art. 148. Jeżeli poszkodowany poniósł nakłady na naprawienie szkody, odszkodowanie ustala się z uwzględnieniem wartości uzasadnionych nakładów.

Art. 149. Roszczenia określone niniejszym działem przedawniają się z upływem 5 lat od dnia dowiedzenia się o szkodzie.

Art. 150. Przepisy o naprawianiu szkód określonych niniejszym działem stosuje się odpowiednio do zapobiegania tym szkodom.

Art. 151. 1. Sądowe dochodzenie roszczeń jest możliwe po wyczerpaniu postępowania ugodowego.

2. Warunek wyczerpania postępowania ugodowego jest spełniony, jeżeli przedsiębiorca odmówił zawarcia ugody lub jeżeli od skierowania przez poszkodowanego roszczenia wobec przedsiębiorcy upłynęło 30 dni, chyba że poszkodowany, zgłaszając żądanie zawarcia ugody, wyznaczy dłuższy termin.

3. Uгода zawarta w formie aktu notarialnego stanowi tytuł egzekucyjny w rozumieniu przepisów Kodeksu postępowania cywilnego.

4. Jeżeli przedsiębiorca uchyla się od wykonania ugody lub wyroku nakazującego naprawę szkód wyrządzonych ruchem zakładu górniczego, koszt wykonania zastępczego może zostać pokryty z zabezpieczenia, o którym mowa w art. 28.

Art. 152. 1. W celu natychmiastowego zapobieżenia szkodzie lub jej dalszym skutkom sąd może nakazać podjęcie koniecznych czynności. Jeżeli obowiązek ten obciąża poszkodowanego, sąd może nakazać, aby podmiot, do którego jest kierowane roszczenie, niezwłocznie wypłacił odpowiednią kwotę pieniężną.

2. W przypadku powstania szkody w postaci zaniżu wody lub utraty jej przydatności, podmiot, do którego jest kierowane roszczenie, do czasu naprawienia szkody jest obowiązany bezpłatnie dostarczać poszkodowanemu niezbędną ilość wody.

3. W sprawach uregulowanych w ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania cywilnego o postępowaniu zabezpieczającym.

DZIAŁ IX

Administracja, państwowa służba geologiczna i nadzór

Rozdział 1

Zasady ogólne

Art. 153. Przy wykonywaniu nadzoru i kontroli upoważnionym pracownikom organów administracji geologicznej oraz pracownikom organów nadzoru górniczego, w granicach ich właściwości rzeczowej i miejscowej, przysługuje, po okazaniu legitymacji służbowej, prawo:

- 1) całodobowego wstępu, wraz z pracownikami pomocniczymi, rzeczoznawcami i niezbędnym sprzętem do:
 - a) miejsc wykonywania robót geologicznych,
 - b) miejsc wydobywania kopalin,
 - c) zakładów górniczych,
 - d) siedzib, obiektów i urządzeń podmiotów zawodowo trudniących się ratownictwem górniczym,
 - e) siedzib, obiektów i urządzeń przedsiębiorców produkujących, importujących lub wprowadzających do obrotu wyroby przeznaczone do stosowania w ruchu zakładu górniczego;
- 2) dostępu do niezbędnych informacji, urządzeń i dokumentów;
- 3) żądania pisemnych lub ustnych informacji oraz wzywania i przesłuchiwania osób;

4) żądania udzielania wyjaśnień w zakresie niezbędnym do sprawowania nadzoru i kontroli;

5) legitymowania osób w celu stwierdzenia ich tożsamości, jeżeli jest to niezbędne dla potrzeb kontroli;

6) żądania okazania dokumentów i udostępniania niezbędnych danych;

7) pobierania próbek, przeprowadzania niezbędnych badań lub wykonywania innych czynności kontrolnych w celu ustalenia na terenie kontrolowanej nieruchomości, w obiekcie lub jego części, stanu środowiska oraz oceny tego stanu w świetle przepisów o ochronie środowiska, a także indywidualnie określonych w decyzjach warunków wykonywania działalności wpływającej na środowisko.

Art. 154. 1. Do kontroli działalności prowadzonej na podstawie przepisów ustawy stosuje się przepisy rozdziału 5 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej.

2. W przypadku działalności, o której mowa w art. 21 ust. 1:

- 1) książka kontroli jest prowadzona i przechowywana w zakładzie górniczym albo zakładzie wykonującym roboty geologiczne;
- 2) ograniczenie czasu trwania wszystkich kontroli, przeprowadzanych przez właściwy organ administracji geologicznej albo właściwy organ nadzoru górniczego, w jednym roku kalendarzowym dotyczy poszczególnych zakładów górniczych albo zakładów wykonujących roboty geologiczne.

3. Czynności kontrolne mogą być wykonywane przez pracowników właściwych organów administracji geologicznej albo pracowników właściwych organów nadzoru górniczego po okazaniu przedsiębiorcy albo osobie przez niego upoważnionej legitymacji służbowej upoważniającej do wykonywania takich czynności oraz po doręczeniu upoważnienia do przeprowadzenia kontroli nie później niż trzeciego dnia od wszczęcia kontroli, jeżeli:

- 1) czynności te są niezbędne dla przeciwdziałania popełnieniu przestępstwa lub wykroczenia lub zabezpieczenia dowodów jego popełnienia;
- 2) przeprowadzenie kontroli jest uzasadnione bezpośrednim zagrożeniem życia, zdrowia lub środowiska naturalnego.

Art. 155. 1. W przypadku uzasadnionej potrzeby, w szczególności w celu zapewnienia bezpieczeństwa osób, o których mowa w art. 153, organy administracji geologicznej oraz organy nadzoru górniczego mogą żądać udzielenia stosownej pomocy przez Policję.

2. Osoby wykonujące czynności, o których mowa w art. 153, nie mają potrzeby uzyskiwania przepustki bądź innego zezwolenia. Nie podlegają one przeszkaniu przewidzianemu w regulaminie wewnętrznym kontrolowanej jednostki organizacyjnej. Stosuje się do nich natomiast przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy obowiązujące w kontrolowanej jednostce organizacyjnej.

3. Kierownik kontrolowanej jednostki organizacyjnej oraz kontrolowany są obowiązani umożliwić przeprowadzenie czynności kontrolnych.

Rozdział 2

Organy administracji geologicznej

Art. 156. 1. Organami administracji geologicznej są:

- 1) minister właściwy do spraw środowiska;
- 2) marszałkowie województw;
- 3) starostowie.

2. Zadania administracji geologicznej wykonuje:

- 1) minister właściwy do spraw środowiska — przy pomocy Głównego Geologa Kraju, będącego sekretarzem lub podsekretarzem stanu w urzędzie obsługującym ministra;
- 2) marszałek województwa — przy pomocy geologa wojewódzkiego;
- 3) starosta — przy pomocy geologa powiatowego.

3. Określone ustawą zadania marszałków województw oraz starostów są zadaniami z zakresu administracji rządowej.

Art. 157. W sprawach określonych ustawą organem wyższego stopnia w rozumieniu Kodeksu postępowania administracyjnego w stosunku do marszałków województw jest minister właściwy do spraw środowiska.

Art. 158. Jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, do zakresu działania organów administracji geologicznej należy wykonywanie określonych zadań, a w szczególności:

- 1) podejmowanie rozstrzygnięć oraz wykonywanie innych czynności niezbędnych do przestrzegania i stosowania ustawy, w tym udzielanie koncesji;
- 2) kontrola i nadzór nad działalnością regulowaną ustawą, w tym w zakresie projektowania prac geologicznych oraz sporządzania dokumentacji geologicznych.

Art. 159. 1. W przypadku stwierdzenia, że działalność określona ustawą jest wykonywana:

- 1) z naruszeniem warunków określonych w koncesji,
- 2) bez zatwierdzonego projektu robót geologicznych lub z naruszeniem określonych w nim warunków,
- 3) bez przedłożonego projektu robót geologicznych, który nie podlega zatwierdzeniu, lub z naruszeniem określonych w nim warunków

— właściwy organ administracji geologicznej, w drodze decyzji, odpowiednio wstrzymuje działalność, nakazuje niezwłoczne usunięcie stwierdzonych uchybień, a w przypadku potrzeby nakazuje podjęcie czynności mających na celu doprowadzenie środowiska do należytego stanu.

2. Decyzje, o których mowa w ust. 1, podlegają rygorowi natychmiastowej wykonalności.

Art. 160. Zadania związane z dokumentacjami geologicznymi wykonują te organy administracji geologicznej, które udzieliły koncesji na poszukiwanie lub rozpoznawanie złoża kopaliny, zatwierdziły projekt robót geologicznych lub którym przedłożono projekt robót geologicznych, który nie podlega zatwierdzeniu.

Art. 161. 1. Organem administracji geologicznej pierwszej instancji jest marszałek województwa, z wyjątkiem spraw określonych w ust. 2 i 3.

2. Do starosty, jako organu administracji geologicznej pierwszej instancji, należą sprawy związane z zatwierdzaniem projektów robót geologicznych oraz dokumentacjami geologicznymi, dotyczące:

- 1) złóż kopalin nieobjętych własnością górnictwem, poszukiwanych lub rozpoznawanych na obszarze do 2 ha w celu wydobywania metodą odkrywkową w ilości do 20 000 m³ w roku kalendarzowym i bez użycia środków strzałowych;
- 2) ujęć wód podziemnych, których przewidywane lub ustalone zasoby nie przekraczają 50 m³/h;
- 3) badań geologiczno-inżynierskich wykonywanych na potrzeby zagospodarowania przestrzennego gminy oraz warunków posadawiania obiektów budowlanych;
- 4) odwodnień budowlanych o wydajności nieprzekraczającej 50 m³/h;
- 5) robót geologicznych wykonywanych w celu wykorzystywania ciepła ziemi;
- 6) warunków hydrogeologicznych w związku z zamierzonym wykonywaniem przedsięwzięć mogących negatywnie oddziaływać na wody podziemne, w tym powodować ich zanieczyszczenie, dotyczących przedsięwzięć zaliczonych do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których obowiązek sporządzenia raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko może być wymagany, z wyłączeniem przedsięwzięć mogących negatywnie oddziaływać na wody lecznicze.

3. Do ministra właściwego do spraw środowiska, jako organu administracji geologicznej pierwszej instancji, należą sprawy związane z zatwierdzaniem projektów robót geologicznych oraz dokumentacjami geologicznymi, dotyczące:

- 1) złóż kopalin, o których mowa w art. 10 ust. 1, oraz warunków hydrogeologicznych w związku z projektowaniem odwodnień tych złóż i wtłaczaniem wód pochodzących z takich odwodnień do górotworu;
- 2) obszarów morskich Rzeczypospolitej Polskiej;
- 3) regionalnych badań hydrogeologicznych;
- 4) określania warunków hydrogeologicznych w związku z ustanawianiem obszarów ochronnych zbiorników wód podziemnych;

- 5) określania warunków hydrogeologicznych oraz geologiczno-inżynierskich dla potrzeb podziemnego bezziarnikowego magazynowania substancji albo podziemnego składowania odpadów;
- 6) regionalnych badań budowy geologicznej kraju;
- 7) regionalnych prac kartografii geologicznej;
- 8) ponad wojewódzkich inwestycji liniowych;
- 9) otworów wiertniczych do rozpoznania budowy głębokiego podłoża, niezwiązanego z dokumentowaniem złóż kopalin;
- 10) obiektów budownictwa wodnego o wysokości piętrzenia przekraczającej 5 m.

Rozdział 3

Państwowa służba geologiczna

Art. 162. 1. Państwowa służba geologiczna wykonuje następujące zadania państwa w zakresie geologii:

- 1) inicjuje, koordynuje i wykonuje zadania zmierzające do rozpoznania budowy geologicznej kraju, w tym prac o podstawowym znaczeniu dla gospodarki narodowej, w szczególności dla odnowienia bazy surowcowej kraju, ustalania zasobów złóż kopalin, a także dla ochrony środowiska;
- 2) prowadzi centralne archiwum geologiczne;
- 3) gromadzi, udostępnia, przetwarza i archiwizuje dane geologiczne;
- 4) prowadzi bazy danych geologicznych;
- 5) sporządza krajowy bilans zasobów kopalin;
- 6) przygotowuje materiały w celu przeprowadzania przetargów na udzielenie koncesji na poszukiwanie lub rozpoznawanie złóż węglowodorów i wydobywanie węglowodorów ze złóż;
- 7) koordynuje i wykonuje prace z zakresu kartografii geologicznej oraz wykonuje prace pilotażowe z tego zakresu;
- 8) prowadzi rejestr obszarów górniczych;
- 9) koordynuje zadania z zakresu ochrony georóżnorodności oraz geologii środowiskowej;
- 10) rozpoznaje i monitoruje zagrożenia geologiczne.

2. Państwowa służba geologiczna wykonuje inne, niż określone w ust. 1, zadania państwa w zakresie geologii, powierzone przez ministra właściwego do spraw środowiska.

Art. 163. 1. Państwową służbę geologiczną pełni Państwowy Instytut Geologiczny — Państwowy Instytut Badawczy.

2. Państwowy Instytut Geologiczny — Państwowy Instytut Badawczy może powierzyć wykonanie niektórych zadań określonych w art. 162 jednostkom organizacyjnym utworzonym na podstawie odrębnych przepisów, a także przedsiębiorcom w rozumieniu art. 4 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej — jeżeli przedmiot ich działania obejmuje prowadzenie prac geologicznych.

3. Nadzór nad wykonywaniem zadań państwowej służby geologicznej sprawuje minister właściwy do spraw środowiska, działający przy pomocy Głównego Geologa Kraju.

4. Plan prac państwowej służby geologicznej dotyczących realizacji zadań, o których mowa w art. 162 ust. 1, na rok następny Państwowy Instytut Geologiczny — Państwowy Instytut Badawczy corocznie w terminie do dnia 31 maja przekazuje ministrowi właściwemu do spraw środowiska do akceptacji.

5. Państwowy Instytut Geologiczny — Państwowy Instytut Badawczy corocznie w terminie do dnia 15 lutego przekazuje ministrowi właściwemu do spraw środowiska sprawozdanie z wykonanych zadań, o których mowa w ust. 4, według stanu na dzień 31 grudnia.

Rozdział 4

Organy nadzoru górniczego

Art. 164. 1. Organami nadzoru górniczego są:

- 1) Prezes Wyższego Urzędu Górniczego;
- 2) dyrektorzy okręgowych urzędów górniczych;
- 3) dyrektor Specjalistycznego Urzędu Górniczego, zwanego dalej „SUG”.

2. Organami nadzoru górniczego pierwszej instancji są dyrektorzy okręgowych urzędów górniczych oraz dyrektor SUG, chyba że ustawa stanowi inaczej.

Art. 165. 1. Prezes Wyższego Urzędu Górniczego jest centralnym organem administracji rządowej, działającym pod nadzorem ministra właściwego do spraw środowiska, właściwym w sprawach nadzoru górniczego.

2. Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego powołuje Prezes Rady Ministrów, spośród osób wyłonionych w drodze otwartego i konkurencyjnego naboru, na wniosek ministra właściwego do spraw środowiska. Prezes Rady Ministrów odwołuje Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego.

3. Stanowisko Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego może zajmować osoba, która:

- 1) posiada tytuł zawodowy magistra lub równorzędny;
- 2) jest obywatelem polskim;
- 3) korzysta z pełni praw publicznych;
- 4) nie była skazana prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe;
- 5) posiada kompetencje kierownicze;
- 6) posiada co najmniej 6-letni staż pracy, w tym co najmniej 3-letni staż pracy na stanowisku kierowniczym;
- 7) posiada wykształcenie i wiedzę z zakresu spraw należących do właściwości Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego.

4. Informację o naborze na stanowisko Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego ogłasza się przez umieszczenie ogłoszenia w miejscu powszechnie dostępnym w siedzibie urzędu oraz w Biuletynie Informacji Publicznej urzędu i Biuletynie Informacji Publicznej Kancelarii Prezesa Rady Ministrów. Ogłoszenie powinno zawierać:

- 1) nazwę i adres urzędu;
- 2) określenie stanowiska;
- 3) wymagania związane ze stanowiskiem wynikające z przepisów prawa;
- 4) zakres zadań wykonywanych na stanowisku;
- 5) wskazanie wymaganych dokumentów;
- 6) termin i miejsce składania dokumentów;
- 7) informację o metodach i technikach naboru.

5. Termin, o którym mowa w ust. 4 pkt 6, nie może być krótszy niż 10 dni od dnia opublikowania ogłoszenia w Biuletynie Informacji Publicznej Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

6. Nabór na stanowisko Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego przeprowadza zespół, powołany przez ministra właściwego do spraw środowiska, liczący co najmniej 3 osoby, których wiedza i doświadczenie dają rękojmię wyłonienia najlepszych kandydatów. W toku naboru ocenia się doświadczenie zawodowe kandydata, wiedzę niezbędną do wykonywania zadań na stanowisku, na które jest przeprowadzany nabór, oraz kompetencje kierownicze.

7. Ocena wiedzy i kompetencji kierowniczych, o których mowa w ust. 6, może być dokonana na zlecenie zespołu przez osobę niebędącą członkiem zespołu, która posiada odpowiednie kwalifikacje do dokonania tej oceny.

8. Członek zespołu oraz osoba, o której mowa w ust. 7, mają obowiązek zachowania w tajemnicy informacji dotyczących osób ubiegających się o stanowisko, uzyskanych w trakcie naboru.

9. W toku naboru zespół wyłania nie więcej niż 3 kandydatów, których przedstawia ministrowi właściwemu do spraw środowiska.

10. Z przeprowadzonego naboru zespół sporządza protokół zawierający:

- 1) nazwę i adres urzędu;
- 2) określenie stanowiska, na które był przeprowadzony nabór, oraz liczbę kandydatów;
- 3) imiona, nazwiska i adresy nie więcej niż 3 najlepszych kandydatów uszeregowanych według poziomu spełniania przez nich wymagań określonych w ogłoszeniu o naborze;
- 4) informację o zastosowanych metodach i technikach naboru;
- 5) uzasadnienie dokonanego wyboru albo powody niewyłonienia kandydata;
- 6) skład zespołu.

11. Wynik naboru ogłasza się niezwłocznie przez umieszczenie informacji w Biuletynie Informacji Publicznej urzędu i Biuletynie Informacji Publicznej Kancelarii Prezesa Rady Ministrów. Informacja o wyniku naboru zawiera:

- 1) nazwę i adres urzędu;
- 2) określenie stanowiska, na które był prowadzony nabór;
- 3) imiona, nazwiska wybranych kandydatów oraz ich miejsca zamieszkania w rozumieniu przepisów Kodeksu cywilnego albo informację o niewyłonieniu kandydata.

12. Umieszczenie w Biuletynie Informacji Publicznej Kancelarii Prezesa Rady Ministrów ogłoszenia o naborze oraz o wyniku tego naboru jest bezpłatne.

13. Wiceprezesów Wyższego Urzędu Górniczego powołuje minister właściwy do spraw środowiska, spośród osób wyłonionych w drodze otwartego i konkurencyjnego naboru, na wniosek Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego. Minister właściwy do spraw środowiska odwołuje wiceprezesów Wyższego Urzędu Górniczego.

14. Zespół przeprowadzający nabór na stanowiska, o których mowa w ust. 13, powołuje Prezes Wyższego Urzędu Górniczego.

15. Do sposobu przeprowadzania naboru na stanowiska, o których mowa w ust. 13, stosuje się odpowiednio ust. 3—12.

16. Powołanie, o którym mowa w ust. 2 i 13, stanowi nawiązanie stosunku pracy na podstawie powołania w rozumieniu przepisów Kodeksu pracy.

17. Osoby odwołane ze stanowiska Prezesa lub wiceprezesa Wyższego Urzędu Górniczego, które przed powołaniem na to stanowisko były urzędnikami państwowymi mianowanymi zgodnie z przepisami ustawy z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych (Dz. U. z 2001 r. Nr 86, poz. 953, z późn. zm.¹²⁾) albo pracownikami służby cywilnej, stają się pracownikami służby cywilnej i w stosunku do nich stosuje się odpowiednio art. 45 ust. 2 ustawy z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych.

Art. 166. 1. Prezes Wyższego Urzędu Górniczego w szczególności:

- 1) jest organem wyższego stopnia w rozumieniu Kodeksu postępowania administracyjnego w stosunku do dyrektorów okręgowych urzędów górniczych oraz dyrektora SUG, a także sprawuje nadzór nad ich działalnością;

¹²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. Nr 98, poz. 1071, Nr 123, poz. 1353 i Nr 128, poz. 1403, z 2002 r. Nr 1, poz. 18, Nr 153, poz. 1271 i Nr 240, poz. 2052, z 2003 r. Nr 228, poz. 2256, z 2005 r. Nr 10, poz. 71 i Nr 169, poz. 1417, z 2006 r. Nr 45, poz. 319, Nr 170, poz. 1218, Nr 218, poz. 1592 i Nr 220, poz. 1600, z 2007 r. Nr 89, poz. 589, z 2008 r. Nr 157, poz. 976 i Nr 227, poz. 1505, z 2010 r. Nr 165, poz. 1118, Nr 182, poz. 1228 i Nr 229, poz. 1494 oraz z 2011 r. Nr 82, poz. 451.

- 2) powołuje, w drodze zarządzenia, komisje do opiniowania stanu bezpieczeństwa powszechnego, związanego z ruchem zakładu górniczego, stanu bezpieczeństwa pracy w górnictwie oraz stanu rozpoznania i zwalczania zagrożeń w zakładach górniczych, a także może powoływać inne stałe lub doraźne kolegialne organy doradcze i opiniodawcze, określając ich nazwę, skład, zakres zadań, tryb pracy oraz sposób obsługi;
 - 3) gromadzi i archiwizuje dokumentację mierniczo-geologiczną zlikwidowanych zakładów górniczych oraz udostępnia ją, na zasadach i w sposób określony w odrębnych przepisach;
 - 4) jest wyspecjalizowanym organem kontroli wyrobów wprowadzonych do obrotu w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. o systemie oceny zgodności, w odniesieniu do wyrobów przeznaczonych do stosowania w ruchu zakładu górniczego;
 - 5) prowadzi działalność promocyjną i informacyjną w zakresie związanym z zadaniami organów nadzoru górniczego;
 - 6) inicjuje prace naukowo-badawcze oraz inicjuje i podejmuje przedsięwzięcia w zakresie poprawy bezpieczeństwa pracy i ochrony zdrowia w górnictwie, wdrożenia postępu technicznego w dziedzinie górnictwa, racjonalnej gospodarki złożami kopalin oraz ograniczenia uciążliwości oddziaływania górnictwa na ludzi i środowisko;
 - 7) ustala kierunki i wytyczne działania urzędów górniczych, a także może wydawać dyrektorom okręgowych urzędów górniczych oraz dyrektorowi SUG polecenia dotyczące podjęcia określonych czynności oraz żądać od nich informacji będących w ich posiadaniu;
 - 8) dokonuje kompleksowego sprawdzenia i oceny stanu bezpieczeństwa powszechnego, związanego z ruchem zakładu górniczego, stanu bezpieczeństwa pracy w górnictwie, stanu rozpoznania i zwalczania zagrożeń w zakładach górniczych, stanu ratownictwa górniczego oraz innych zagadnień związanych z prowadzeniem ruchu zakładów górniczych, a także przedkłada właściwym organom informacje, opinie i wnioski w tej dziedzinie;
 - 9) sporządza roczne sprawozdania z działalności urzędów górniczych.
2. Prezes Wyższego Urzędu Górniczego wykonuje swoje zadania przy pomocy Wyższego Urzędu Górniczego, działającego pod jego bezpośrednim kierownictwem.
3. Siedzibą Wyższego Urzędu Górniczego jest miasto Katowice.
4. Minister właściwy do spraw środowiska nadaje, w drodze zarządzenia, statut Wyższemu Urzędowi Górniczemu, określający jego organizację wewnętrzną.
- Art. 167.** 1. Terenowymi organami administracji rządowej, podległymi Prezesowi Wyższego Urzędu Górniczego, są dyrektorzy okręgowych urzędów górniczych i dyrektor SUG.
2. Dyrektorów, o których mowa w ust. 1, oraz ich zastępców powołuje i odwołuje Prezes Wyższego Urzędu Górniczego.
3. Powołanie, o którym mowa w ust. 2, stanowi nawiązanie stosunku pracy na podstawie powołania w rozumieniu przepisów Kodeksu pracy.
4. Osoby odwołane ze stanowiska dyrektora lub zastępcy dyrektora okręgowego urzędu górniczego lub SUG, które przed powołaniem na to stanowisko były urzędnikami państwowymi mianowanymi zgodnie z przepisami ustawy z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych albo pracownikami służby cywilnej, stają się pracownikami służby cywilnej i w stosunku do nich stosuje się odpowiednio art. 45 ust. 2 ustawy z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych.
5. Dyrektorzy, o których mowa w ust. 1, wykonują swoje zadania przy pomocy okręgowych urzędów górniczych i SUG, działających pod ich bezpośrednim kierownictwem.
6. Zadania przewidziane w ustawie z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej (Dz. U. Nr 227, poz. 1505, z 2009 r. Nr 157, poz. 1241 i Nr 219, poz. 1706 oraz z 2011 r. Nr 82, poz. 451) dla dyrektora generalnego urzędu w okręgowych urzędach górniczych i SUG wykonuje Prezes Wyższego Urzędu Górniczego.
7. Minister właściwy do spraw środowiska, w drodze rozporządzenia, tworzy i znosi okręgowe urzędy górnicze, określając ich nazwę, siedzibę i właściwość miejscową, kierując się potrzebami związanymi z racjonalizacją działania organów nadzoru górniczego.
8. Właściwość miejscowa dyrektora SUG obejmuje obszar Rzeczypospolitej Polskiej.
9. Siedzibą SUG jest miasto Katowice.
10. Organizację wewnętrzną oraz tryb pracy okręgowych urzędów górniczych i SUG określa, w drodze zarządzenia, Prezes Wyższego Urzędu Górniczego.
- Art. 168.** 1. Organy nadzoru górniczego sprawują nadzór i kontrolę nad ruchem zakładów górniczych, w szczególności w zakresie:
- 1) bezpieczeństwa i higieny pracy;
 - 2) bezpieczeństwa pożarowego;
 - 3) ratownictwa górniczego;
 - 4) gospodarki złożami kopalin w procesie ich wydobywania;
 - 5) ochrony środowiska i gospodarki złożem, w tym według kryterium wykonywania przez przedsiębiorców obowiązków określonych w odrębnych przepisach lub na ich podstawie;
 - 6) zapobiegania szkodom;
 - 7) budowy i likwidacji zakładu górniczego, w tym rekultywacji gruntów po działalności górniczej.

2. W odniesieniu do projektowania i wykonywania robót budowlanych oraz utrzymania obiektów budowlanych zakładu górniczego organy nadzoru górniczego wykonują zadania z zakresu administracji architektoniczno-budowlanej i nadzoru budowlanego.

Art. 169. 1. Dyrektor SUG jest organem nadzoru górniczego pierwszej instancji w odniesieniu do podziemnych zakładów górniczych właściwym rzeczowo w sprawach:

- 1) górniczych wyciągów szybowych;
- 2) urządzeń transportowych, których środki transportu poruszają się po torze o nachyleniu powyżej 45°, w wyrobiskach górniczych;
- 3) szybów i szybków wraz z wyposażeniem;
- 4) centrali i dyspozytorni wraz z systemami łączności, bezpieczeństwa i alarmowania oraz magistralnymi sieciami telekomunikacyjnymi;
- 5) stacji wentylatorów głównych;
- 6) urządzeń, instalacji i sieci elektroenergetycznych wysokiego i średniego napięcia, zasilających obiekty, maszyny i urządzenia, o których mowa w pkt 1—5.

2. Dyrektor SUG jest organem nadzoru górniczego pierwszej instancji wykonującym zadania z zakresu administracji architektoniczno-budowlanej i nadzoru budowlanego właściwym rzeczowo w odniesieniu do następujących obiektów budowlanych podziemnych zakładów górniczych:

- 1) obiektów budowlanych maszyn wyciągowych;
- 2) szybowych wież wyciągowych;
- 3) budynków nadszybi;
- 4) obiektów budowlanych urządzeń, o których mowa w ust. 1 pkt 2;
- 5) wolnostojących budynków centrali, dyspozytorni, systemów oraz sieci, o których mowa w ust. 1 pkt 4;
- 6) obiektów budowlanych stacji wentylatorów głównych;
- 7) obiektów budowlanych przeznaczonych dla urządzeń, instalacji i sieci elektroenergetycznych wysokiego i średniego napięcia, zasilających obiekty, maszyny i urządzenia, o których mowa w ust. 1 pkt 1—5.

Art. 170. 1. Organy nadzoru górniczego sprawują nadzór i kontrolę nad:

- 1) podmiotami zawodowo trudniącymi się ratownictwem górniczym, w zakresie przestrzegania przez nie przepisów dotyczących ratownictwa górniczego;
- 2) podmiotami wykonującymi w zakresie swej działalności zawodowej czynności powierzone im w ruchu zakładu górniczego.

2. Organy nadzoru górniczego sprawują nadzór i kontrolę nad wykonywaniem robót geologicznych, o których mowa w art. 86.

3. Organy nadzoru górniczego sprawują nadzór i kontrolę nad szkoleniem osób wykonujących czynności w ruchu zakładu górniczego lub wykonujących roboty geologiczne, o których mowa w art. 86.

Art. 171. 1. Przy wykonywaniu nadzoru i kontroli właściwy organ nadzoru górniczego:

- 1) nakazuje usunięcie nieprawidłowości powstałych wskutek naruszenia przepisów stosowanych w ruchu zakładu górniczego lub warunków określonych w planie ruchu zakładu górniczego, a w przypadku działalności prowadzonej na podstawie koncesji udzielonej przez starostę — warunków dotyczących ruchu zakładu górniczego, określonych w tej koncesji;
- 2) w przypadku bezpośredniego zagrożenia dla zakładu górniczego, jego pracowników, bezpieczeństwa powszechnego lub środowiska, może w całości lub w części wstrzymać ruch tego zakładu lub jego urządzeń, określając warunki wznowienia ruchu tego zakładu lub urządzeń;
- 3) może nakazać podjęcie niezbędnych środków profilaktycznych, w tym skierowanie określonego zagadnienia do rozpatrzenia przez komisję, o której mowa w art. 166 ust. 1 pkt 2;
- 4) może nakazać dokonanie określonych czynności, niezbędnych dla zapewnienia prawidłowego prowadzenia ruchu zakładu górniczego, innych niż środki profilaktyczne.

2. Decyzje, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2, mogą zostać wydane także przez Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego.

3. Decyzje wydane na podstawie ust. 1 pkt 1 lub 2 podlegają rygorowi natychmiastowej wykonalności.

Art. 172. 1. Przy wykonywaniu nadzoru i kontroli właściwy organ nadzoru górniczego:

- 1) może badać prawidłowość rozwiązań stosowanych lub przewidzianych przez przedsiębiorcę do stosowania, także przez skierowanie określonego zagadnienia do rozpatrzenia przez komisję, o której mowa w art. 166 ust. 1 pkt 2;
- 2) może dokonywać pomiarów służących ocenie stanu bezpieczeństwa w zakładzie górniczym oraz ocenie stanu bezpieczeństwa powszechnego lub środowiska w związku z ruchem zakładu górniczego, za pomocą:
 - a) urządzeń przenośnych, lub
 - b) w przypadkach uzasadnionych wysokim poziomem zagrożenia naturalnego — urządzeń stacjonarnych, zabudowanych w zakładzie górniczym na koszt przedsiębiorcy w sposób określony w decyzji wydanej przez ten organ.

2. Właściwy organ nadzoru górniczego może, w drodze decyzji, nakazać przedsiębiorcy sprawdzenie prawidłowości rozwiązań, o których mowa w ust. 1 pkt 1, lub dokonanie pomiarów, o których mowa w ust. 1 pkt 2, w tym w sposób określony przez ten organ; decyzja ta może zostać wydana także przez Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego.

3. Koszty czynności, o których mowa w ust. 2, obciążają przedsiębiorcę, chyba że żądanie ich dokonania było nieuzasadnione.

Art. 173. 1. W przypadku wystąpienia stwierdzenia wykonywania działalności bez wymaganej koncesji właściwy organ nadzoru górniczego, w drodze decyzji, nakazuje wstrzymanie działalności. Kopię tej decyzji niezwłocznie przekazuje się organowi określoneму w art. 140 ust. 2.

2. Organ nadzoru górniczego niezwłocznie zawiadamia właściwy organ administracji geologicznej w przypadku stwierdzenia, że działalność regulowana ustawą jest wykonywana bez zatwierdzonego projektu robót geologicznych lub bez przedłożonego projektu robót geologicznych, który nie podlega zatwierdzeniu, lub z naruszeniem warunków określonych w koncesji lub projekcie robót geologicznych.

Art. 174. 1. W przypadku niebezpiecznego zdarzenia, zaistnienia wypadku lub zaistnienia zgonu naturalnego w ruchu zakładu górniczego, właściwy organ nadzoru górniczego może ustalić stan faktyczny i przyczyny zdarzenia, wypadku lub zgonu.

2. Jeżeli wymaga tego waga lub złożoność sprawy, w szczególności w przypadku zaistnienia wypadku zbiorowego, katastrofy albo niebezpiecznego zdarzenia, czynności określone w ust. 1, w całości lub części, może podejmować Prezes Wyższego Urzędu Górniczego. W razie potrzeby Prezes Wyższego Urzędu Górniczego powołuje, w drodze zarządzenia, komisję specjalną do zbadania przyczyn i okoliczności tego zdarzenia, określając skład osobowy komisji i jej zadania.

3. Czynności określone w ust. 1 są wykonywane przez pracowników organów nadzoru górniczego na podstawie legitymacji służbowej upoważniającej do wykonywania takich czynności.

DZIAŁ X

Kary pieniężne

Art. 175. 1. Prezes Wyższego Urzędu Górniczego nakłada, w drodze decyzji, karę pieniężną na przedsiębiorcę, który:

- 1) nie dopełnia ciążącego na przedsiębiorcy obowiązku w zakresie:
 - a) rozpoznawania zagrożeń związanych z ruchem zakładu górniczego i podejmowania środków zmierzających do zapobiegania i usuwania tych zagrożeń,
 - b) posiadania odpowiednich środków materialnych i technicznych oraz służb ruchu zapewniających bezpieczeństwo pracowników i ruchu zakładu górniczego,

- c) oceniania i dokumentowania ryzyka zawodowego oraz stosowania niezbędnych rozwiązań zmniejszających to ryzyko, w tym przez sporządzenie dokumentu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia,

- d) posiadania własnych służb ratownictwa górniczego albo powierzenia realizacji tego obowiązku w całości lub w części innym podmiotom;

2) nie wykonuje decyzji organu nadzoru górniczego:

- a) nakazującej usunięcie nieprawidłowości powstałych wskutek naruszenia przepisów stosowanych w ruchu zakładu górniczego lub warunków określonych w planie ruchu zakładu górniczego lub warunków dotyczących ruchu zakładu górniczego, określonych w koncesji udzielonej przez starostę,

- b) wstrzymującej w całości lub w części ruch zakładu górniczego lub jego urządzeń, ze względu na bezpośrednie zagrożenie dla zakładu górniczego, jego pracowników, bezpieczeństwa powszechnego lub środowiska, oraz określającej warunki wznowienia ruchu tego zakładu lub urządzeń,

- c) nakazującej podjęcie niezbędnych środków profilaktycznych, w tym skierowanie określonego zagadnienia do rozpatrzenia przez komisję, o której mowa w art. 166 ust. 1 pkt 2,

- d) nakazującej dokonanie określonych czynności, niezbędnych dla zapewnienia prawidłowego prowadzenia ruchu zakładu górniczego, innych niż środki profilaktyczne,

- e) nakazującej sprawdzenie prawidłowości rozwiązań stosowanych lub przewidzianych przez przedsiębiorcę do stosowania, w tym w sposób określony przez ten organ,

- f) nakazującej dokonanie pomiarów służących ocenie stanu bezpieczeństwa w zakładzie górniczym oraz ocenie stanu bezpieczeństwa powszechnego lub środowiska w związku z ruchem zakładu górniczego, w tym w sposób określony przez ten organ.

2. Prezes Wyższego Urzędu Górniczego nakłada, w drodze decyzji, karę pieniężną na kierownika ruchu zakładu górniczego, który:

1) nie dopełnia ciążącego na przedsiębiorcy obowiązku w zakresie:

- a) prowadzenia ewidencji osób przebywających w zakładzie górniczym oraz — w przypadku zakładów górniczych wydobywających węgiel kamienny — czasu przebywania w podziemnych wyrobiskach górniczych,

- b) posiadania i odpowiedniego przechowywania dokumentacji prowadzenia ruchu zakładu górniczego,

- c) posiadania dowodu sprawdzenia rozwiązań technicznych przez rzeczoznawcę do spraw ruchu zakładu górniczego — w przypadkach określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 120 ust. 1 i 2,

- d) prowadzenia dokumentacji w zakresie ratownictwa górniczego,
 - e) przeprowadzania specjalistycznych badań lekarskich, specjalistycznych badań psychologicznych oraz specjalistycznych szkoleń w ratownictwie górniczym;
- 2) dopuszcza do wykonywania czynności w ruchu zakładu górniczego w sposób mogący wywołać niebezpieczeństwo dla życia lub zdrowia człowieka lub tego ruchu;
- 3) nie dopełnia ciążącego na przedsiębiorcy obowiązku w zakresie szkolenia osób wykonujących czynności w ruchu zakładu górniczego w zakresie znajomości przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, w tym bezpiecznego wykonywania powierzonych im czynności, lub dopuszcza do pracy w ruchu zakładu górniczego osoby, które nie wykażą się dostateczną znajomością tych przepisów i zasad;
- 4) dopuszcza do wykonywania czynności w ruchu zakładu górniczego osoby, które nie posiadają wymaganych do tego kwalifikacji.

3. Karę pieniężną nakłada się:

- 1) na przedsiębiorcę w wysokości do 3% przychodu ukaranego podmiotu, osiągniętego w poprzednim roku kalendarzowym;
- 2) na kierownika ruchu zakładu górniczego w wysokości do 300% jego miesięcznego wynagrodzenia, naliczanego jak dla celów ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy.

4. Ustalając wysokość kary pieniężnej, Prezes Wyższego Urzędu Górniczego uwzględnia zakres naruszenia, dotychczasową działalność podmiotu oraz jego możliwości finansowe.

5. Podmiot jest obowiązany do dostarczenia Prezesowi Wyższego Urzędu Górniczego na każde jego żądanie, w terminie 30 dni od dnia otrzymania żądania, danych niezbędnych do określenia podstawy wymiaru kary pieniężnej. W przypadku niedostarczenia danych lub gdy dostarczone dane uniemożliwiają ustalenie podstawy wymiaru kary, Prezes Wyższego Urzędu Górniczego może ustalić podstawę wymiaru kary pieniężnej w sposób szacunkowy, nie mniejszą jednak niż:

- 1) kwota 500 000 zł — w przypadku, o którym mowa w ust. 3 pkt 1;
- 2) kwota 5000 zł — w przypadku, o którym mowa w ust. 3 pkt 2.

6. Jeżeli okres działania przedsiębiorcy jest krótszy niż rok kalendarzowy, za podstawę wymiaru kary pieniężnej przyjmuje się kwotę 500 000 zł.

7. Kary pieniężne podlegają egzekucji w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji w zakresie egzekucji obowiązków o charakterze pieniężnym.

8. Kwoty ściągnięte z tytułu kary pieniężnej stanowią dochód budżetu państwa.

DZIAŁ XI

Przepisy karne

Art. 176. 1. Kto bez wymaganej koncesji lub bez zatwierdzonego projektu robót geologicznych lub z naruszeniem określonych w nich warunków, wykonując działalność w zakresie:

- 1) poszukiwania lub rozpoznawania złóż kopalin,
- 2) wydobywania kopalin ze złóż,
- 3) podziemnego bezzbiornikowego magazynowania substancji albo podziemnego składowania odpadów,

wyrządza znaczną szkodę w mieniu lub poważną szkodę w środowisku,

podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

2. Jeżeli sprawca czynu określonego w ust. 1 spowodował bezpośrednio niebezpieczeństwo znacznej szkody w mieniu lub poważnej szkody w środowisku,

podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo karze pozbawienia wolności do lat 2.

3. Jeżeli sprawca nieumyślnie dopuszcza się czynu określonego w ust. 1 lub 2,

podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo karze pozbawienia wolności do roku.

Art. 177. Kto bez wymaganej koncesji lub bez zatwierdzonego projektu robót geologicznych lub z naruszeniem określonych w nich warunków wykonuje działalność w zakresie:

- 1) poszukiwania lub rozpoznawania złóż kopalin,
- 2) wydobywania kopalin ze złóż,
- 3) podziemnego bezzbiornikowego magazynowania substancji albo podziemnego składowania odpadów,

podlega karze aresztu albo grzywny.

Art. 178. Kto wykonuje lub dozoruje prace geologiczne lub kieruje tymi pracami, nie posiadając wymaganych do tego kwalifikacji,

podlega karze grzywny.

Art. 179. Kto:

- 1) w celach innych niż poszukiwanie lub rozpoznawanie złóż kopalin wykonuje roboty geologiczne bez zatwierdzonego projektu robót geologicznych lub z naruszeniem określonych w nim warunków albo bez przedłożenia projektu robót geologicznych, który nie podlega zatwierdzeniu, lub z naruszeniem określonych w nim warunków,
 - 2) nie zawiadamia właściwych organów o zamiarze rozpoczęcia wykonywania robót geologicznych,
- podlega karze grzywny.

Art. 180. Kto nie wykonuje decyzji organu administracji geologicznej, dotyczącej:

- 1) zakazu wykonywania określonych czynności przez osoby, które wykonują te czynności z rażącym niedbalstwem, z naruszeniem ustawy lub rażącym naruszeniem wydanych na jej podstawie przepisów,
- 2) wstrzymania działalności lub nakazu niezwłocznego usunięcia stwierdzonych uchybień lub nakazu podjęcia czynności mających na celu doprowadzenie środowiska do należytego stanu, w przypadku stwierdzenia wykonywania działalności bez zatwierdzonego projektu robót geologicznych, lub bez przedłożonego projektu robót geologicznych, który nie podlega zatwierdzeniu, lub z naruszeniem warunków określonych w koncesji lub tym projekcie,

podlega karze grzywny.

Art. 181. Kto wykonuje czynności:

- 1) kierownictwa lub dozoru ruchu zakładu górniczego lub inne czynności w ruchu zakładu górniczego,
- 2) kierownictwa lub specjalistów w podmiotach zawodowo trudniących się ratownictwem górniczym,

nie posiadając wymaganych do tego kwalifikacji,

podlega karze grzywny.

Art. 182. 1. Kto prowadzi ruch zakładu górniczego bez zatwierdzonego planu ruchu zakładu górniczego lub z naruszeniem określonych w nim warunków,

podlega karze aresztu albo grzywny.

2. Jeżeli sprawca nieumyślnie dopuszcza się wykroczenia określonego w ust. 1,

podlega karze grzywny.

Art. 183. Kto nie dopełnia ciążących na nim obowiązków w zakresie prowadzenia ewidencji zasobów złoża kopaliny, w zakresie przedkładania informacji o zmianach zasobów złoża kopaliny oraz w zakresie posiadania, sporządzania, aktualizowania i uzupełniania wymaganej dokumentacji mierniczo-geologicznej,

podlega karze grzywny.

Art. 184. 1. Kto w ruchu zakładu górniczego wykonuje lub dopuszcza do wykonywania czynności w warunkach zagrożeń pożarowych, tąpnięć, gazowych, pyłowych, klimatycznych, wodnych, pozostających w związku z jazdą ludzi szybem albo w związku z przechowywaniem lub używaniem środków strzałowych i sprzętu strzałowego, w sposób mogący wywołać niebezpieczeństwo dla życia lub zdrowia człowieka lub ruchu zakładu górniczego,

podlega karze aresztu albo grzywny.

2. Jeżeli sprawca nieumyślnie dopuszcza się wykroczenia określonego w ust. 1,

podlega karze grzywny.

3. Kto:

- 1) w ruchu zakładu górniczego wykonuje lub dopuszcza do wykonywania czynności w warunkach innych niż określone w ust. 1, w sposób mogący wywołać niebezpieczeństwo dla życia lub zdrowia człowieka lub ruchu zakładu górniczego,
- 2) nie dopełnia ciążącego na nim obowiązku w zakresie:
 - a) rozpoznawania zagrożeń związanych z ruchem zakładu górniczego i podejmowania środków zmierzających do zapobiegania i usuwania tych zagrożeń,
 - b) posiadania odpowiednich środków materialnych i technicznych oraz służb ruchu zapewniających bezpieczeństwo pracowników i ruchu zakładu górniczego,
 - c) prowadzenia ewidencji osób przebywających w zakładzie górniczym, przez wskazanie imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego,
 - d) oceniania i dokumentowania ryzyka zawodowego oraz stosowania niezbędnych rozwiązań zmniejszających to ryzyko, w tym przez sporządzenie dokumentu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia,
 - e) posiadania i odpowiedniego przechowywania dokumentacji prowadzenia ruchu zakładu górniczego,
 - f) posiadania dowodu sprawdzenia rozwiązań technicznych przez rzeczoznawcę do spraw ruchu zakładu górniczego,
 - g) prowadzenia dokumentacji w zakresie ratownictwa górniczego,
 - h) przeprowadzania specjalistycznych badań lekarskich, specjalistycznych badań psychologicznych oraz specjalistycznych szkoleń,
 - i) posiadania własnych służb ratownictwa górniczego albo powierzenia realizacji tego obowiązku w całości lub w części innym podmiotom,
 - j) sporządzania, posiadania, zatwierdzania i aktualizowania odpowiedniego planu ratownictwa górniczego,
 - k) organizowania drużyny ratowniczej oraz odpowiednio wyposażonej kopalnianej stacji ratownictwa górniczego albo utrzymywania zakładowej stacji ratownictwa górniczego,
 - l) zatwierdzania dokumentacji prac profilaktycznych,
 - m) podejmowania decyzji o podjęciu, wykonywania oraz podejmowania decyzji o zakończeniu prac profilaktycznych,
 - n) podejmowania i prowadzenia akcji ratowniczej,
 - o) likwidacji zakładu górniczego lub jego części, polegającego na:
 - zabezpieczeniu lub zlikwidowaniu wyrobisk górniczych oraz urządzeń, instalacji i obiektów zakładu górniczego,

- zabezpieczeniu niewykorzystanej części złoża kopaliny,
- zabezpieczeniu sąsiednich złóż kopalin,
- przedsięwzięciu niezbędnych środków chroniących wyrobiska sąsiednich zakładów górniczych,
- przedsięwzięciu niezbędnych środków w celu ochrony środowiska oraz rekultywacji gruntów po działalności górniczej,

3) nie dopełnia obowiązku szkolenia osób wykonujących czynności w ruchu zakładu górniczego w zakresie znajomości przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, w tym bezpiecznego wykonywania powierzonych im czynności, lub dopuszcza do pracy w ruchu zakładu górniczego osoby, które nie wykażą się dostateczną znajomością tych przepisów i zasad,

4) dopuszcza do wykonywania czynności w ruchu zakładu górniczego osoby, które nie posiadają wymaganych do tego kwalifikacji,

podlega karze grzywny.

Art. 185. 1. Kto w przypadku:

- 1) spostrzeżenia zagrożenia dla ludzi, zakładu górniczego lub jego ruchu, uszkodzenia albo nieprawidłowego działania urządzeń tego zakładu, nie dopełnia obowiązku w zakresie niezwłocznego ostrzeżenia osób zagrożonych, podjęcia środków dostępnych w celu usunięcia niebezpieczeństwa oraz zawiadomienia o niebezpieczeństwie najbliższej osoby kierownictwa lub dozoru ruchu,
- 2) powstania stanu zagrożenia życia lub zdrowia osób przebywających w zakładzie górniczym, nie dopełnia obowiązku w zakresie niezwłocznego wstrzymania prowadzenia ruchu w strefie zagrożenia, wycofania ludzi w bezpieczne miejsce i podjęcia niezbędnych działań w tym środków dostępnych w celu usunięcia stanu zagrożenia,

podlega karze aresztu albo grzywny.

2. Jeżeli sprawca dopuszcza się nieumyślnie wykroczenia określonego w ust. 1,

podlega karze grzywny.

Art. 186. Kierownik ruchu zakładu górniczego, który nie dopełnia obowiązku zawiadomienia właściwego organu nadzoru górniczego o zaistniałym w zakładzie górniczym wypadku albo zgonie naturalnym oraz o związanych z ruchem zakładu górniczego niebezpiecznych zdarzeniach, stwarzających zagrożenie życia, zdrowia ludzkiego lub bezpieczeństwa powszechnego,

podlega karze aresztu albo grzywny.

Art. 187. Kto nie dopełnia ciążącego na nim obowiązku w zakresie tworzenia funduszu, gromadzenia środków na funduszu oraz przedstawiania na żądanie właściwych organów aktualnych wyciągów z rachunku bankowego, na którym gromadzi środki funduszu, oraz informacji o sposobie ich wykorzystania,

podlega karze grzywny.

Art. 188. Kto nie wykonuje decyzji organu nadzoru górniczego, dotyczącej:

- 1) zakazu wykonywania określonych czynności przez osoby, które wykonują te czynności z rażącym niedbalstwem, z naruszeniem ustawy lub rażącym naruszeniem wydanych na jej podstawie przepisów,
 - 2) nakazu niezwłocznego sporządzenia lub poprawy operatu ewidencyjnego,
 - 3) nakazu wstrzymania działalności wykonywanej bez wymaganej koncesji,
- podlega karze grzywny.

Art. 189. Orzekanie w sprawach określonych w art. 177–188 następuje na zasadach i w trybie określonych w Kodeksie postępowania w sprawach o wykroczenia.

DZIAŁ XII

Zmiany w przepisach obowiązujących

Art. 190. W ustawie z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2004 r. Nr 121, poz. 1266, z późn. zm.¹³⁾) art. 8 otrzymuje brzmienie:

„Art. 8. 1. Przepisów art. 7 nie stosuje się do okresowego, na czas nie dłuższy niż 10 lat, wyłączenia gruntów z produkcji w zakresie niezbędnym do:

- 1) podjęcia natychmiastowych działań interwencyjnych niezbędnych do zwalczania klęsk żywiołowych i ich następstw, jak również usuwania następstw wypadków losowych;
- 2) poszukiwania lub rozpoznawania węglowodorów, węgla kamiennego, węgla brunatnego, rud metali, z wyjątkiem darniowych rud żelaza, metali w stanie rodzimym, rud pierwiastków promieniotwórczych, siarki rodzimej, soli kamiennej, soli potasowej, gipsu i anhydrytu, kamieni szlachetnych.

2. Wyłączenie, o którym mowa w ust. 1, nie zwalnia z obowiązków określonych w rozdziale 5, a wyłączenie dokonane na cele określone w ust. 1 pkt 2 — z obowiązków określonych w rozdziale 3.”.

Art. 191. W ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2010 r. Nr 102, poz. 651, z późn. zm.¹⁴⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 6 pkt 8 otrzymuje brzmienie:

„8) poszukiwanie, rozpoznawanie, wydobywanie złóż kopalin objętych własnością górnictwą;”;

¹³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 175, poz. 1462, z 2006 r. Nr 12, poz. 63, z 2007 r. Nr 75, poz. 493, Nr 80, poz. 541 i Nr 191, poz. 1374, z 2008 r. Nr 237, poz. 1657 oraz z 2009 r. Nr 1, poz. 3, Nr 115, poz. 967 i Nr 157, poz. 1241.

¹⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2010 r. Nr 106, poz. 675, Nr 143, poz. 963, Nr 155, poz. 1043, Nr 197, poz. 1307 i Nr 200, poz. 1323 oraz z 2011 r. Nr 64, poz. 341, Nr 106, poz. 622, Nr 115, poz. 673, Nr 129, poz. 732, Nr 130, poz. 762 i Nr 135, poz. 789.

2) art. 125 otrzymuje brzmienie:

„Art. 125. 1. Starosta, wykonujący zadanie z zakresu administracji rządowej, może, w drodze decyzji, ograniczyć sposób korzystania z nieruchomości niezbędnej w celu poszukiwania, rozpoznawania, wydobywania kopalin objętych własnością górnictw. Przepisy art. 124 ust. 2–4 stosuje się odpowiednio.

2. Ograniczenie, o którym mowa w ust. 1, może nastąpić wyłącznie na rzecz przedsiębiorcy, który uzyskał koncesję na wykonywanie takiej działalności, na czas nie dłuższy niż termin obowiązywania koncesji. Odszkodowanie z tytułu ograniczenia wypłaca przedsiębiorca.

3. Jeżeli ograniczenie, o którym mowa w ust. 1, jest ustanawiane na czas dłuższy niż rok, lub uniemożliwia właścicielowi albo użytkownikowi wieczystemu dalsze prawidłowe korzystanie z nieruchomości w sposób dotychczasowy albo w sposób zgodny z jej dotychczasowym przeznaczeniem, właściciel lub użytkownik wieczysty nieruchomości może żądać, aby przedsiębiorca nabył od niego nieruchomość. W sprawach spornych orzekają sądy powszechne.”;

3) w art. 132 ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Obowiązek zapłaty odszkodowania za szkody powstałe wskutek zdarzeń wymienionych w art. 124, art. 124b, art. 125 i art. 126 oraz za zmniejszenie wartości nieruchomości z tego powodu obciąża osobę lub jednostkę organizacyjną, która uzyskała zezwolenie odpowiednio na założenie lub przeprowadzenie ciągów drenażowych, przewodów i urządzeń, o którym mowa w art. 124 ust. 1, albo zezwolenie na wykonanie czynności związanych z konserwacją, remontami, usuwaniem awarii oraz usuwaniem z gruntu, o którym mowa w art. 124b ust. 1, albo zezwolenie na czasowe zajęcie nieruchomości w przypadku siły wyższej lub innej naglej potrzeby zapobieżenia powstaniu znacznej szkody albo przedsiębiorcę, który na podstawie koncesji wykonuje działalność w zakresie poszukiwania, rozpoznawania lub wydobywania kopalin objętych własnością górnictw.”.

Art. 192. W ustawie z dnia 21 czerwca 2002 r. o materiałach wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego (Dz. U. Nr 117, poz. 1007, z późn. zm.¹⁵⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 7a ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Do przechowywania materiałów wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego

w związku z wykonywaniem działalności gospodarczej, o której mowa w art. 10 ust. 2, stosuje się przepisy art. 115 oraz przepisy wydane na podstawie art. 120 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. — Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. Nr 163, poz. 981).”;

2) w art. 9 ust. 7 otrzymuje brzmienie:

„7. Przedsiębiorca posiadający pozwolenie, uznając za zbędne posiadane materiały wybuchowe przeznaczone do użytku cywilnego, może je zbyć przedsiębiorcy posiadającemu pozwolenie lub koncesję na wytwarzanie materiałów wybuchowych lub obrót tymi materiałami po uzyskaniu na ich zbycie zgody wojewody właściwego ze względu na swoją siedzibę lub dyrektora okręgowego urzędu górnictw, o którym mowa w art. 164 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. — Prawo geologiczne i górnicze, właściwego ze względu na siedzibę zakładu górnictw albo zakładu wykonującego roboty geologiczne, a dla przedsiębiorców wykonujących powierzone im roboty strzałowe w ruchu zakładu górnictw albo zakładu wykonującego roboty geologiczne — właściwego ze względu na siedzibę przedsiębiorcy, zwanego dalej „dyrektorem okręgowego urzędu górnictw”, wyrażonej w drodze decyzji.”;

3) w art. 10:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Pozwolenie dla:

1) przedsiębiorców wykonujących działalność gospodarczą w zakresie:

a) robót geologicznych,

b) wydobywania kopalin ze złóż,

c) podziemnego bezzbiornikowego magazynowania substancji oraz podziemnego składowania odpadów,

2) przedsiębiorców wykonujących powierzone im roboty strzałowe w ruchu zakładu górnictw albo zakładu

— wydaje, odmawia jego wydania lub je cofa dyrektor okręgowego urzędu górnictw.”;

b) uchyla się ust. 2a;

4) art. 16a otrzymuje brzmienie:

„Art. 16a. Dyrektor okręgowego urzędu górnictw zawiadamia o wydaniu pozwolenia oraz jego cofnięciu ministra właściwego do spraw gospodarki, a także właściwego ze względu na siedzibę wnioskodawcy oraz siedzibę zakładu górnictw albo zakładu wykonującego roboty geologiczne, wojewodę, komendanta wojewódzkiego Policji, komendanta powiatowego Państwowej Straży Pożarnej, państwowego powiatowego inspektora sanitarnego, wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska oraz okręgowego inspektora pracy. O odmowie wydania pozwolenia dyrektor okręgowego urzędu górnictw zawiadamia komendanta wojewódzkiego Policji.”;

¹⁵⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 238, poz. 2019, z 2004 r. Nr 222, poz. 2249, z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i 711, z 2007 r. Nr 176, poz. 1238, z 2008 r. Nr 214, poz. 1347, z 2009 r. Nr 125, poz. 1036 i Nr 168, poz. 1323, z 2010 r. Nr 155, poz. 1039 oraz z 2011 r. Nr 106, poz. 622.

5) w art. 18 ust. 1c otrzymuje brzmienie:

„1c. Materiały wybuchowe przeznaczone do użytku cywilnego nabywane, przemieszczane, przechowywane lub używane w związku z wykonywaniem działalności gospodarczej, o której mowa w art. 10 ust. 2, ewidencjonuje się zgodnie z przepisami art. 115 oraz przepisami wydanymi na podstawie art. 120 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. — Prawo geologiczne i górnicze.”;

6) art. 18a otrzymuje brzmienie:

„Art. 18a. Do używania materiałów wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego w związku z wykonywaniem działalności gospodarczej, o której mowa w art. 10 ust. 2, stosuje się przepisy art. 115 oraz przepisy wydane na podstawie art. 120 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. — Prawo geologiczne i górnicze.”.

Art. 193. W ustawie z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2010 r. Nr 220, poz. 1447, z późn. zm.¹⁶⁾) w art. 46 w ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) poszukiwania, rozpoznawania złóż węglowodórów oraz kopalin stałych objętych własnością górnictw, wydobywania kopalin ze złóż, podziemnego bezbiornikowego magazynowania substancji oraz podziemnego składowania odpadów”.

Art. 194. W ustawie z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2010 r. Nr 90, poz. 594, z późn. zm.¹⁷⁾) w art. 96 w ust. 1 pkt 12 otrzymuje brzmienie:

„12) strona dochodząca naprawienia szkód spowodowanych ruchem zakładu górniczego, o których mowa w dziale VIII ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. — Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. Nr 163, poz. 981).”.

Art. 195. W ustawie z dnia 17 lutego 2006 r. o dotacji przeznaczonej dla niektórych podmiotów (Dz. U. Nr 64, poz. 446 oraz z 2009 r. Nr 42, poz. 339) w art. 2 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) zakład górniczy — zakład górniczy w rozumieniu art. 6 ust. 1 pkt 18 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. — Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. Nr 163, poz. 981);”.

Art. 196. W ustawie z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (Dz. U. Nr 225, poz. 1635, z późn.

zm.¹⁸⁾) w załączniku do ustawy wprowadza się następujące zmiany:

1) w części I:

a) skreśla się pkt 40,

b) pkt 41 otrzymuje brzmienie:

„41. Zatwierdzenie programu szkolenia osób wykonujących określone czynności w ruchu zakładu górniczego — od każdego programu”,

c) pkt 43 otrzymuje brzmienie:

„43. Nadanie uprawnień rzeczoznawcy do spraw ruchu górniczego:

1) osobie prawnej,

2) osobie fizycznej”;

2) w części III pkt 43 otrzymuje brzmienie:

„43. Pozwolenie na nabywanie, przechowywanie lub używanie materiałów wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego, na potrzeby działalności regulowanej Prawem geologicznym i górniczym.”.

Art. 197. W ustawie z dnia 7 września 2007 r. o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego w latach 2008—2015 (Dz. U. Nr 192, poz. 1379) w art. 2 wprowadza się następujące zmiany:

1) pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) zakład górniczy — służący wydobywaniu węgla kamiennego zakład górniczy w rozumieniu art. 6 ust. 1 pkt 18 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. — Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. Nr 163, poz. 981);”;

2) w pkt 4 lit. a otrzymuje brzmienie:

„a) wykonywana albo była wykonywana po dniu 14 stycznia 1999 r. działalność gospodarcza objęta koncesją na wydobywanie węgla kamiennego i na rzecz której przedsiębiorstwo górnicze jest obowiązane lub było obowiązane po tym dniu uiszczać opłatę eksploatacyjną, o której mowa w przepisach prawa geologicznego i górniczego.”.

Art. 198. W ustawie z dnia 10 lipca 2008 r. o odpadach wydobywczych (Dz. U. Nr 138, poz. 865 oraz z 2010 r. Nr 28, poz. 145) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 3 w ust. 1 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) kopalina — kopalina w rozumieniu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. — Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. Nr 163, poz. 981), z wyłączeniem wód leczniczych, wód termalnych i solanek;”;

¹⁶⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2010 r. Nr 239, poz. 1593 oraz z 2011 r. Nr 85, poz. 459, Nr 106, poz. 622, Nr 112, poz. 654, Nr 120, poz. 690, Nr 131, poz. 764, Nr 132, poz. 766 i Nr 153, poz. 902.

¹⁷⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2010 r. Nr 152, poz. 1016 i Nr 197, poz. 1307 oraz z 2011 r. Nr 92, poz. 531, Nr 106, poz. 622 i Nr 149, poz. 887.

¹⁸⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2007 r. Nr 64, poz. 427, Nr 124, poz. 859, Nr 127, poz. 880 i Nr 128, poz. 883, z 2008 r. Nr 44, poz. 262, Nr 63, poz. 394, Nr 182, poz. 1121, Nr 195, poz. 1198, Nr 216, poz. 1367 i Nr 220, poz. 1414, z 2009 r. Nr 6, poz. 33, Nr 22, poz. 120, Nr 57, poz. 466 i Nr 72, poz. 619, z 2010 r. Nr 8, poz. 51, Nr 81, poz. 531, Nr 107, poz. 679 i Nr 167, poz. 1131 oraz z 2011 r. Nr 75, poz. 398, Nr 106, poz. 622, Nr 112, poz. 654, Nr 133, poz. 768, Nr 149, poz. 887 i Nr 152, poz. 897.

2) w art. 39 ust. 4 i 5 otrzymują brzmienie:

„4. Szczegółowe warunki, o których mowa w ust. 1, dotyczące wypełniania wyrobisk górniczych w ruchu zakładu górniczego odpadami wydobywczymi określają przepisy wydane na podstawie art. 120 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. — Prawo geologiczne i górnicze.

5. Sposób realizacji warunków, o których mowa w ust. 1, dotyczących wypełniania wyrobisk górniczych odpadami wydobywczymi określa się w planie ruchu zakładu górniczego, o którym mowa w art. 110 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. — Prawo geologiczne i górnicze.”.

Art. 199. W ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227, z późn. zm.¹⁹⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 21 w ust. 2 pkt 34 otrzymuje brzmienie:

„34) z zakresu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. — Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. Nr 163, poz. 981) o:

- a) koncesjach na poszukiwanie i rozpoznawanie złóż kopalin, wydobywanie kopalin ze złóż, podziemne bezzbiornikowe magazynowanie substancji oraz podziemne składowanie odpadów,
- b) danych zawartych w księdze rejestrowej rejestru obszarów górniczych,
- c) kartach informacyjnych złóż kopalin, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 97 ust. 1 pkt 1 tej ustawy,
- d) dokumentacjach mierniczo-geologicznych zlikwidowanych zakładów górniczych;”;

2) w art. 72 w ust. 1 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) koncesji na poszukiwanie lub rozpoznawanie złóż kopalin, wydobywanie kopalin ze złóż, podziemne bezzbiornikowe magazynowanie substancji oraz podziemne składowanie odpadów — wydawanej na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. — Prawo geologiczne i górnicze;”;

3) w art. 96 w ust. 2 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) koncesja, inna niż wymieniona w art. 72 ust. 1 pkt 4 — wydawana na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. — Prawo geologiczne i górnicze;”.

Art. 200. W ustawie z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. Nr 31, poz. 206, z 2010 r. Nr 40, poz. 230 oraz z 2011 r. Nr 22, poz. 114 i Nr 92, poz. 529) w art. 56 w ust. 1 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) dyrektorzy okręgowych urzędów górniczych i dyrektor Specjalistycznego Urzędu Górniczego;”.

¹⁹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2008 r. Nr 227, poz. 1505, z 2009 r. Nr 42, poz. 340, Nr 84, poz. 700 i Nr 157, poz. 1241, z 2010 r. Nr 28, poz. 145, Nr 106, poz. 675, Nr 119, poz. 804, Nr 143, poz. 963 i Nr 182, poz. 1228 oraz z 2011 r. Nr 32, poz. 159, Nr 122, poz. 695, Nr 132, poz. 766, Nr 135, poz. 789 i Nr 152, poz. 897.

DZIAŁ XIII

Przepisy przejściowe i końcowe

Art. 201. Bezzbiornikowe magazynowanie substancji oraz składowanie odpadów w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych, określone w dotychczasowych przepisach staje się podziemnym bezzbiornikowym magazynowaniem substancji oraz podziemnym składowaniem odpadów w rozumieniu ustawy.

Art. 202. 1. Przedsiębiorca, który przed dniem 1 stycznia 2002 r. uzyskał koncesję na poszukiwanie lub rozpoznawanie złóż kopalin, obejmującą także ich wydobywanie, i wobec którego organ koncesyjny nie wydał odrębnej decyzji określającej szczegółowe warunki wydobywania kopaliny, przed przystąpieniem do wydobywania kopaliny ze złoża przedstawi organowi koncesyjnemu dokumentację geologiczną, projekt zagospodarowania złoża oraz decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach, jeśli jest ona wymagana na podstawie odrębnych przepisów.

2. Organ koncesyjny, na podstawie dokumentów, o których mowa w ust. 1, ustala, w drodze odrębnej decyzji, szczegółowe warunki wydobywania kopaliny. Przepis art. 32 stosuje się odpowiednio.

3. Wydanie decyzji, o której mowa w ust. 2, wymaga uzgodnienia z właściwym wójtowi, burmistrzowi albo prezydentowi miasta. Przepis art. 23 ust. 2 pkt 2 stosuje się odpowiednio.

Art. 203. 1. Złoża wód leczniczych, termalnych i solanek, które na podstawie dotychczasowych przepisów zostały uznane za kopaliny, stają się kopalinami w rozumieniu ustawy.

2. Podmioty wykonujące działalność w zakresie korzystania z wód podziemnych, uznanych na podstawie ustawy za kopaliny mogą wykonywać tę działalność na podstawie posiadanych decyzji do końca okresu ich obowiązywania.

Art. 204. Roszczenie, o którym mowa w art. 19, nie przysługuje przedsiębiorcom, którzy uzyskali koncesję przed dniem wejścia w życie ustawy.

Art. 205. 1. Koncesje udzielone na podstawie dotychczasowych przepisów stają się koncesjami w rozumieniu ustawy.

2. Jeżeli koncesja wydana na podstawie dotychczasowych przepisów nie określała terminu rozpoczęcia określonej nią działalności i do dnia wejścia w życie ustawy działalność ta nie została rozpoczęta, przedsiębiorca ma obowiązek rozpoczęcia jej w terminie roku od dnia wejścia w życie ustawy. W przypadku gdy działalność ta nie została rozpoczęta, organ koncesyjny z urzędu stwierdza wygaśnięcie koncesji.

3. Do zmiany oraz przeniesienia koncesji uzyskanych przed dniem wejścia w życie ustawy nie stosuje się przepisów w zakresie wykazania się prawem do informacji geologicznej, chyba że zmiana koncesji zmierza do powiększenia przestrzeni objętej działalnością lub przedłużenia terminu jej obowiązywania.

4. Do koncesji udzielonych przed dniem wejścia w życie ustawy, na działalność polegającą na poszukiwaniu lub rozpoznawaniu złóż kopalin innych niż określone w art. 10 ust. 1 ustawy, stosuje się dotychczasowe przepisy.

Art. 206. 1. Pozostają w mocy umowy o ustanowieniu użytkowania górniczego zawarte na podstawie dotychczasowych przepisów.

2. Do użytkowania górniczego, o którym mowa w ust. 1, stosuje się przepisy ustawy.

3. Przedsiębiorca, który w dniu wejścia w życie ustawy wykonuje działalność bez wymaganego jej przepisami użytkowania górniczego, jest obowiązany zawrzeć umowę ustanawiającą to prawo, w terminie roku od dnia wejścia w życie ustawy. W przypadku niezawarcia umowy organ koncesyjny wzywa do jej zawarcia w terminie nie krótszym niż 14 dni pod rygorem cofnięcia koncesji bez odszkodowania.

4. Podmiot, który w dniu wejścia w życie ustawy wykonuje działalność określoną w art. 2 ust. 1 bez wymaganego jej przepisami użytkowania górniczego, w terminie 2 lat od dnia wejścia w życie ustawy jest obowiązany zawrzeć umowę ustanawiającą to prawo. Niezawarcie umowy oznacza korzystanie z własności górniczej bez wymaganego tytułu.

Art. 207. 1. Do prawa do informacji geologicznej uzyskanego przed dniem 1 stycznia 2002 r. stosuje się art. 47 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. — Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. Nr 27, poz. 96, z późn. zm.²⁰⁾).

2. Do prawa do informacji geologicznej uzyskanego od dnia 1 stycznia 2002 r. do dnia wejścia w życie ustawy stosuje się dotychczasowe przepisy.

Art. 208. 1. Obszary złóż kopalin, dla których właściwy organ administracji geologicznej przyjął dokumentację geologiczną bez zastrzeżeń przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy i które nie zostały wprowadzone do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, nie później niż w terminie 2 lat od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy wprowadza się do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

2. Po upływie terminu określonego w ust. 1 wojewoda wprowadza udokumentowany obszar kopalin do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy i wydaje w tej sprawie zarządzenie zastępcze. Sporządzone w tym trybie studium wywołuje skutki prawne takie jak studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

3. Koszty sporządzenia studium ponosi w całości gmina, której obszaru dotyczy zarządzenie zastępcze.

²⁰⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1996 r. Nr 106, poz. 496, z 1997 r. Nr 88, poz. 554, Nr 111, poz. 726 i Nr 133, poz. 885, z 1998 r. Nr 106, poz. 668 oraz z 2000 r. Nr 109, poz. 1157 i Nr 120, poz. 1268.

4. W przypadku złożenia przez radę gminy skargi na zarządzenie zastępcze, o którym mowa w ust. 2, sąd administracyjny wyznacza rozprawę w terminie 30 dni od dnia wpłynięcia skargi do sądu.

5. Przepisy ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym stosuje się odpowiednio.

Art. 209. Projekty zagospodarowania złóż zatwierdzone lub przyjęte na podstawie dotychczasowych przepisów stają się projektami zagospodarowania złóża w rozumieniu ustawy.

Art. 210. 1. Pozostają w mocy decyzje, świadectwa, zaświadczenia oraz inne dokumenty dotyczące kwalifikacji osób oraz ograniczeń dotyczących ich wykonywania, wydane na podstawie dotychczasowych przepisów, a uprawnienia uzyskane przed dniem wejścia w życie ustawy uznaje się za odpowiadające uprawnieniom tej samej kategorii uzyskanym po dniu wejścia w życie ustawy.

2. Pozostają w mocy, w zakresie i przez czas w nich określony, świadectwa oraz upoważnienia, nadające uprawnienia rzeczoznawcy do spraw ruchu zakładu górniczego, wydane na podstawie dotychczasowych przepisów.

3. Osoby, które na podstawie dotychczasowych przepisów uzyskały stwierdzenie kwalifikacji:

- 1) mierniczego górniczego w podziemnych zakładach górniczych — mogą wykonywać czynności mierniczego górniczego, o których mowa w art. 53 ust. 1 pkt 5 lit. a, oraz czynności osób kierownictwa i dozoru ruchu w tych zakładach górniczych;
- 2) mierniczego górniczego w odkrywkowych zakładach górniczych lub zakładach wydobywających kopalinę otworami wiertniczymi — mogą wykonywać czynności mierniczego górniczego, o których mowa w art. 53 ust. 1 pkt 5 lit. b, oraz czynności osób kierownictwa i dozoru ruchu w tych zakładach górniczych;
- 3) geologa górniczego w podziemnych zakładach górniczych — mogą wykonywać czynności geologa górniczego, o których mowa w art. 53 ust. 1 pkt 6 lit. a, oraz czynności osób kierownictwa i dozoru ruchu w tych zakładach górniczych;
- 4) geologa górniczego w odkrywkowych zakładach górniczych lub zakładach wydobywających kopalinę otworami wiertniczymi — mogą wykonywać czynności geologa górniczego, o których mowa w art. 53 ust. 1 pkt 6 lit. b, oraz czynności osób kierownictwa i dozoru ruchu w tych zakładach górniczych;
- 5) kierownika zawodowych zastępów ratowniczych wykonującego czynności w zakresie ratownictwa górniczego dla podziemnych zakładów górniczych — mogą wykonywać czynności kierownika dyżurujących zawodowych zastępów ratowniczych wykonującego czynności w zakresie ratownictwa górniczego dla podziemnych zakładów górniczych;

6) kierownika zawodowego pogotowia specjalistycznego wykonującego czynności w zakresie ratownictwa górniczego dla podziemnych zakładów górniczych — mogą wykonywać czynności kierownika zawodowych pogotowia specjalistycznych wykonującego czynności w zakresie ratownictwa górniczego dla podziemnych zakładów górniczych.

4. Praktykę zawodową zdobytą od dnia wejścia w życie ustawy:

- 1) przy projektowaniu robót geologicznych, uznaje się za odpowiadającą praktyce zawodowej zdobytej przed dniem wejścia w życie ustawy przy projektowaniu prac geologicznych;
- 2) przy ustalaniu warunków i projektowaniu inwestycji związanych z podziemnym bezzbiornikowym magazynowaniem substancji i podziemnym składowaniem odpadów, uznaje się za odpowiadającą praktyce zawodowej zdobytej przed dniem wejścia w życie ustawy przy ustalaniu warunków i projektowaniu inwestycji związanych z bezzbiornikowym magazynowaniem substancji oraz składowaniem odpadów w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych;
- 3) przy sporządzaniu projektów robót geologicznych i dokumentacji geologicznych związanych z poszukiwaniem i rozpoznawaniem złóż kopalin objętych własnością górniczą, z wyjątkiem złóż ropy naftowej, gazu ziemnego, wód leczniczych, wód termalnych i solanek, uznaje się za odpowiadającą praktyce zawodowej zdobytej przed dniem wejścia w życie ustawy przy sporządzaniu projektów prac geologicznych i dokumentacji geologicznych związanych z poszukiwaniem i rozpoznawaniem złóż kopalin podstawowych, które w dniu wejścia w życie ustawy stały się kopalinami objętymi własnością górniczą, z wyjątkiem złóż ropy naftowej, gazu ziemnego, wód leczniczych, wód termalnych i solanek;
- 4) przy sporządzaniu projektów robót geologicznych i dokumentacji geologicznych związanych z poszukiwaniem i rozpoznawaniem złóż kopalin objętych prawem własności nieruchomości gruntu, uznaje się za odpowiadającą praktyce zawodowej zdobytej przed dniem wejścia w życie ustawy przy sporządzaniu projektów prac geologicznych i dokumentacji geologicznych związanych z poszukiwaniem i rozpoznawaniem złóż kopalin pospolitych oraz złóż kopalin podstawowych, które w dniu wejścia w życie ustawy stały się kopalinami objętymi prawem własności nieruchomości gruntu.

Art. 211. Pozostają w mocy decyzje o zatwierdzeniu dokumentacji geologicznych, zawiadomienia o przyjęciu dokumentacji geologicznych oraz decyzje o zatwierdzeniu projektów prac geologicznych wydane na podstawie dotychczasowych przepisów.

Art. 212. Z dniem wejścia w życie ustawy umarza się postępowania wszczęte na podstawie art. 11 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o zmianie ustawy — Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. Nr 110, poz. 1190).

Art. 213. Do czasu uchwalenia planu, o którym mowa w art. 104 ust. 2, pozostają w mocy decyzje o ustanowieniu filarów ochronnych oraz zezwolenia na eksploatację w granicach tych filarów, wydane na podstawie dotychczasowych przepisów.

Art. 214. 1. Pozostają w mocy decyzje dotyczące ruchu zakładu górniczego, wydane na podstawie dotychczasowych przepisów.

2. Pozostają w mocy, w zakresie i przez czas w nich określony, decyzje o dopuszczeniu wyrobów do stosowania w zakładach górniczych, wydane na podstawie dotychczasowych przepisów.

3. Decyzje zaliczające występujące w zakładach górniczych zagrożenia naturalne do poszczególnych stopni, kategorii lub klas zagrożeń, wydane lub podjęte na podstawie dotychczasowych przepisów, pozostają w mocy do dnia dokonania — na podstawie przepisów ustawy — zaliczenia dotyczącego tej samej przestrzeni w zakładzie górniczym; decyzje zaliczające stanowiska pracy w wyrobiskach górniczych w podziemnych zakładach górniczych do poszczególnych kategorii zagrożenia działaniem pyłów szkodliwych dla zdrowia tracą moc z dniem wejścia w życie ustawy.

Art. 215. 1. Środki funduszu likwidacji zakładu górniczego zgromadzone na podstawie dotychczasowych przepisów stają się środkami funduszu w rozumieniu ustawy.

2. Przedsiębiorcy, którzy w dniu wejścia w życie ustawy prowadzą więcej niż jeden zakład górniczy, mogą utworzyć wspólny fundusz, dokonując likwidacji funduszy utworzonych dla poszczególnych zakładów górniczych. W takiej sytuacji przedsiębiorcy przekazują środki funduszy likwidowanych na rachunek funduszu wspólnego.

3. Z dniem wejścia w życie ustawy fundusz utworzony na podstawie dotychczasowych przepisów przez przedsiębiorcę wykonującego działalność na podstawie koncesji starosty może ulec likwidacji.

Art. 216. Do stwierdzenia nieważności lub wznowienia postępowania w sprawach zakończonych ostatecznymi orzeczeniami komisji do spraw szkód górniczych stosuje się dotychczasowe przepisy.

Art. 217. Do opłat, o których mowa w dziale VII, należnych za okres sprzed dnia wejścia w życie ustawy stosuje się dotychczasowe przepisy.

Art. 218. 1. Zwrotu opłat lub administracyjnych kar pieniężnych, nienależnie pobranych za okres do dnia 31 grudnia 2001 r., dokonują odpowiednio Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej albo gmina.

2. Zwrotu, o którym mowa w ust. 1, dokonuje się na podstawie decyzji właściwego organu koncesyjnego, a w przypadku wydobywania kopaliny bez wymaganej koncesji — decyzji organu, który dokonał ustalenia wymiaru opłaty lub administracyjnej kary pieniężnej.

Art. 219. Po dniu wejścia w życie ustawy organy określone jako właściwe na podstawie dotychczasowych przepisów przekażą organom określonym jako właściwe na podstawie niniejszej ustawy akta spraw:

- 1) zakończonych — w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy;
- 2) będących w toku — niezwłocznie po zakończeniu postępowania.

Art. 220. W 2012 r. dotacje na zadania związane z udzielaniem koncesji na poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie solanek, wód leczniczych i termalnych, a także z zatwierdzeniem dokumentacji geologicznych, dotyczących tych złóż, przekazuje się z budżetu państwa z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw środowiska.

Art. 221. 1. Urząd Górniczy do Badań Kontrolnych Urządzeń Energomechanicznych, utworzony rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 26 sierpnia 1994 r. w sprawie utworzenia Urzędu Górniczego do Badań Kontrolnych Urządzeń Energomechanicznych (Dz. U. Nr 92, poz. 436 oraz z 1997 r. Nr 100, poz. 625), staje się Specjalistycznym Urzędem Górniczym w rozumieniu niniejszej ustawy.

2. Stosunek pracy na podstawie powołania osoby zajmującej w dniu wejścia w życie ustawy stanowisko dyrektora Urzędu Górniczego do Badań Kontrolnych Urządzeń Energomechanicznych albo zastępcy dyrektora Urzędu Górniczego do Badań Kontrolnych Urządzeń Energomechanicznych, nawiązany na mocy dotychczasowych przepisów, staje się stosunkiem pracy na podstawie powołania na stanowisko dyrektora SUG albo zastępcy dyrektora SUG w rozumieniu przepisów Kodeksu pracy.

Art. 222. Do postępowań wszczętych przed dniem wejścia w życie ustawy stosuje się dotychczasowe przepisy.

Art. 223. Stosunek pracy na podstawie powołania osoby zajmującej w dniu wejścia w życie ustawy stanowisko Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego, Wiceprezesa Wyższego Urzędu Górniczego, dyrektora

okręgowego urzędu górniczego albo zastępcy dyrektora okręgowego urzędu górniczego, nawiązany na mocy dotychczasowych przepisów, staje się stosunkiem pracy na podstawie powołania w rozumieniu przepisów Kodeksu pracy.

Art. 224. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 11 ust. 4, art. 31 ust. 2, art. 47 ust. 12, art. 50 ust. 1 pkt 1, pkt 2 lit. a i b, pkt 3–7, art. 52 ust. 3, art. 54 ust. 2, art. 64 ust. 6, art. 68 ust. 2, art. 69 ust. 3, art. 70 ust. 3, art. 73a ust. 3, art. 75a ust. 2, art. 78 ust. 1–3, art. 82b ust. 2, art. 82c ust. 5 i 6, art. 84 ust. 11, art. 85 ust. 14, art. 107 ust. 10, art. 108 ust. 4, art. 111 ust. 8 ustawy, o której mowa w art. 226, zachowują moc do czasu wejścia w życie aktów wykonawczych wydanych na podstawie art. 14 ust. 4, art. 26 ust. 5, art. 35 ust. 4, art. 69 ust. 1, art. 79 ust. 3, art. 97 ust. 1 pkt 1–4, art. 98 ust. 2, art. 100 ust. 10, art. 101 ust. 12, art. 110, art. 113 ust. 15, art. 116 ust. 7, art. 118 ust. 4, art. 120 ust. 1 i 2, art. 124, art. 125 ust. 7, art. 137 ust. 7, art. 166 ust. 4, art. 167 ust. 7 niniejszej ustawy.

Art. 225. Ilekroć w obowiązujących przepisach jest przywołana ustawa, o której mowa w art. 226, należy przez to rozumieć niniejszą ustawę.

Art. 226. Traci moc ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. — Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2005 r. Nr 228, poz. 1947, z późn. zm.²¹⁾).

Art. 227. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2012 r.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *B. Komorowski*

²¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 133, poz. 934, Nr 170, poz. 1217, Nr 190, poz. 1399 i Nr 249, poz. 1834, z 2007 r. Nr 21, poz. 125 i Nr 82, poz. 556, z 2008 r. Nr 138, poz. 865, Nr 154, poz. 958, Nr 199, poz. 1227 i Nr 227, poz. 1505, z 2009 r. Nr 18, poz. 97, z 2010 r. Nr 47, poz. 278 i Nr 76, poz. 489 oraz z 2011 r. Nr 106, poz. 622 i Nr 132, poz. 766.

Załącznik do ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. (poz. 981)

STAWKI OPŁAT EKSPLOATACYJNYCH

Lp.	Rodzaj kopaliny	Jednostka miary (j.m.)	Stawka opłaty eksploatacyjnej (zł/j.m.)
1	2	3	4
1	Alabastry	t	2,98
2	Amfibolity	t	0,99
3	Anhydryty	t	3,54
4	Baryty	t	5,36
5	Bazalty	t	1,04
6	Bentonity	t	1,82
7	Chalcedonity	t	0,64
8	Diabazy	t	0,74
9	Dolomity	t	0,84
10	Gabra	t	0,99
11	Gaz ziemny wysokometanowy	tys. m ³	5,89
12	Gaz ziemny pozostały	tys. m ³	4,90
13	Gipsy	t	1,66
14	Gliny ogniotrwałe i ceramiczne	t	3,32
15	Gnejsy	t	1,05
16	Granity	t	1,05
17	Granodioryty	t	1,05
18	Hornfelsy	t	0,86
19	Kamienie szlachetne, półszlachetne i ozdobne	kg	9,47
20	Kaoliny	t	2,98
21	Kopaliny ilaste pozostałe	m ³	2,19
22	Kreda jeziorna	t	0,21
23	Kreda pizująca	t	0,69
24	Kwarc	t	1,82
25	Kwarcyty	t	0,92
26	Łupki	t	1,24
27	Magnezyty	t	4,73
28	Margle	t	0,68
29	Marmury	t	3,57
30	Melafiry	t	1,06
31	Metan z węgla kamiennego	tys. m ³	0,00
32	Opoki	t	0,64
33	Piaski i żwiry	t	0,51
34	Piaskowce	t	0,74
35	Porfiry	t	0,74
36	Ropa naftowa	t	34,89
37	Rudy cynkowo-ołowiowe	t	1,12
38	Rudy miedzi	t	3,10
39	Rudy złota	g Au (w rudzie)	0,39
40	Rudy uranu	kg U (w rudzie)	8,35
41	Serpentynity	t	0,74

1	2	3	4
42	Siarka rodzima	t	1,43
43	Sjenity	t	0,86
44	Skalenie	t	2,42
45	Skaly diatomitowe	t	5,94
46	Solanki	m ³	1,97
47	Sole	t	1,48
48	Szarogłazy	t	0,86
49	Torfy	m ³	1,13
50	Torfy lecznicze (borowiny)	m ³	1,13
51	Trawertyny	t	0,68
52	Tufy	t	0,74
53	Wapienie	t	0,68
54	Węgiel brunatny	t	1,66
55	Węgiel kamienny	t	2,13
56	Wody lecznicze	m ³	1,32
57	Wody termalne	m ³	0,00
58	Zieleńce	t	0,86
59	Ziemia krzemionkowa	t	5,94
60	Złepieńce	t	3,57
61	Inne kopaliny	t	3,57